

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YAKINÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI**

**131 NOLU GAZİANTEP ŞER'İYE SİCİLİNİN
H.(1182-1196)
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DANIŞMAN
YRD.DOÇ.DR. HÜSEYİN MUŞMAL**

**İLKAY KÖROĞLU
HAZIRLAYAN
064202041004**

KONYA 2009

ABSTRACT

The H. 131 NOLU GAZIANTEP ŞER'İYE SİCİL (1182-1196) EVALUATION

The goal of this is to make a methodical try to usability of the Şer'iyye sicili which include very valvable information and to contribute to the cultural history, by the help of documents. As it well known the Şer'iyye sicils include the registraions of the Şer'i law court which were recorded by the "kadı "who had very important role within the Ottoman governmental system in the Otoman society.

With this document as a result, G.antep in M.(1769-1782)between the years of social and economic situation in the light of day was saved to the case.

ÖZET

131 NOLU GAZİANTEP ŞER'İYE SİCİLİNİN H. (1182-1196) DEĞERLENDİRİLMESİ

Tezimizin amacı çok değerli bilgiler içerdiği bilinen Şer'iyye sicillerinin kullanımını sağlamak üzere yöntem denemesi yaparak bu belgeler aracılığıyla kültür tarihine katkıda bulunmaktır. Bilindiği gibi siciller Osmanlı toplumunda kadıların tuttuğu tutanaktır. Ekonomik, sosyal ilişkiler yönünden önemli belgelerdir.

Sonuç olarak bu belge ile G.antepe'in M.(1769-1782)yılları arasındaki sosyal ve ekonomik durumu bu davalar sayesinde gün ışığına çıkmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞER' İYYE SİCİLLERİ

A. ŞER' İYYE MAHKEMELERİNDEKİ GÖREVLİLER.....	4-7
B. ŞER' İYYE SİCİLLERİNDE BULUNAN BELGE ÇEŞİTLERİ	7-9

İKİNCİ BÖLÜM

A.ANTEP'İN İDARİ YAPISI.....	10-14
1. Köyler (Karye).....	10
2. Mahalleler.....	11-13
3. Gaziantep Kalesi.....	13-14
4. Camiler ve Mescidler.....	14-15
5. Hanlar.....	15
B.İKTİSADÎ HAYAT.....	15-16

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A.AİLE HUKUKU.....	17-19
1. Nikâh Akdi (İslam Hukukunda Evlilik).....	17
2. Boşanma.....	17
3. Tefrik.....	17
4. Muhâllaa.....	18
5. Talâk.....	18
6. Mehir.....	18
7. İddet.....	18
8. Nafaka.....	19
B. MİRAS HUKUKU.....	19-21
C.BORÇLAR HUKUKU.....	21-22
1. Deyn.....	21
2. Karz.....	22
Ç.EŞYA HUKUKU.....	22
1. Bey Ve Şira.....	22
D.VAKIF.....	23-24
1. Vakıf Görevlileri.....	23
E. CEZA HUKUKU.....	24-25
F. VEKÂLET.....	25

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SİCİLDEKİ DAVA KONULARININ TRANSKRİBİ

A.131 NOLU SİCİLDEKİ DAVALARIN TRANSKRİBİ VE ÖZETİ.....	26-94
--	--------------

SONUÇ

KAYNAKÇA

ÖNSÖZ

Osmanlı tarihinin kaynakları arasında Şer'iyye sicilleri birinci dereceden ana kaynaktır. Siciller sayesinde Osmanlı Devleti'ndeki şehirlerin siyasî, idarî, sosyal tarihi aydınlatılmıştır.

Bu çalışmamızın ana kaynağı olan 131 Nolu Ayıntap Şer' iyye Sicili H.1181-1196- (M.1769 - 1782) değerlendirildikten sonra G.Antep' in XVIII. yy. sonuna doğru iktisadi, sosyal ekonomik durumuna ilişkin bilgiler ortaya çıkmıştır.

Bu belgeyi incelerken konumuzu doğrudan ve dolaylı şekilde ilgilendiren alanlardaki çalışmalardan da faydalandık.

Tezimiz bir giriş ve dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde defterin ve şehrin hakkında kısa bir bilgi verirken, Birinci bölümde; Osmanlı Devleti Şer' iyye Mahkemesi görevlilerine belge çeşitleri açıklanırken; İkinci bölümde; belgelerin transkrip özetleri yapılmıştır. Üçüncü bölümde; belgelerin hukuk yönünden değerlendirilmeleri yapılmıştır. Dördüncü bölümde; Ayıntap' ın H.1182-1196 yılları arasındaki idari yapısı ve iktisadi durumu incelenmiştir.

Son olarak da sonuç ve kaynakçaya yer verilmiştir.

Türk tarihinin Türk kültürünün, siyasî, sosyal, hukukî yapısının birinci elden kaynakları konumunda olan Şer' iyye Sicilleri üzerinde böyle bir çalışmaya beni teşvik eden, bilgi ve tecrübelerini esirgemeyen danışmanım Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Muşmal' a, ayrıca G.Antep Üniversitesi Fen Edebiyat fakültesi Tarih bölümünde öğretim üyesi olan Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre Tansü' ye teşekkürü bir borç bilirim. Emeği geçen herkese teşekkür ederim.

İLKAY KÖROĞLU

GİRİŞ

Gaziantep ili Akdeniz Bölgesi ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi' nin birleştiği yerdedir. Başka bir deyişle ilin kapladığı alanın büyük kısmı Güneydoğu Anadolu' nun batısında bulunmaktadır.

Fırat nehrine55, Halep şehrine ise100 km.mesafededir. Halep şehrinin kuzeyinden itibaren gittikçe yükselerek devam eden yaylanın (Antep Yaylası) merkezi bir mevkiinde, deniz seviyesinden ortalama 900 m. yükseklikte engebeli bir arazide tepeler üzerine kurulmuştur. Antep şehri ve bölgesi, en eski devirlerden beri, iklim ve mevkiinin iyi hususiyetleri ile, iskana çok uygun yerler olarak bilinmektedir. Gaziantep, Ortadoğu' nun da stratejik açıdan önemli bir yerindedir. Burası ilk çağlardan beri insanların yetiştiği bir yerdedir. Alan olarak Mezopotamya'nın bir parçası sayılabilir.Avrupa'dan Anadolu'ya geçen karayolları genellikle Gaziantep üzerinden güneydeki Arap ülkelerine ve Afrika'ya ulaşır. Hindistan, Pakistan, İran' ı geçip Akdeniz' e gelen en kısa karayolu Gaziantep'ten geçer.

İskenderun Körfezi' ni İstanbul ve Basra Körfezi'ne bağlayan; İskenderun Körfezi'ni, Kafkasya' ya bağlayan yollar, Gaziantep ilinden geçmektedir. Umumiyetle ilk çağa ait belli başlı kaynak ve tetkiklerde Antep ismi yer almamakla beraber, Antep'in 12km.kuzeyinde Antep-Maraş yolu üzerindeki Dülük'ün ismine sık sık tesadüf edilmektedir.Zira,antik devirlerde iktisadi ve siyasi bütün faaliyetlerin keşif bir şekilde devam ettiği bilinen Kuzey Suriye ile Mezopotamya'yı Orta Anadolu' ya bağlayan yolların geçtiği yerler o devirde Dülük bölgesi idi.¹ M.Ö.1800-1200 yıllarına kadar hüküm süren Hitit devletinin sınırları Dülük bölgesini de içine almaktaydı. M.Ö.1200 yıllarında batıdan gelen göçlerin tazyiki ile yıkılan bu devletin yerinde Hitit şehri devletleri kurulmuştur.²Suriye'nin kuzeyinde kurulan bu Hitit şehir devletleri zamanla kuvvetlenip sınırlarını genişleten Asur devletinin hakimiyetine geçti. M.Ö. 613-612 yıllarında Med Kralı Kiyaksar' ın Asurları mağlup edip Ninova'yı almasıyla Dülük ve bölgesi İran'da saltanat değişikliğine rağmen uzun müddet yine İran'ın nüfuz bölgesinde kaldı.M.Ö.334 yılında Asya seferine girişen Büyük İskender, İssuz savaşını kazanmasıyla Dülük ve bölgesini de sınırları dahiline aldı.M.S.395'ten itibaren de Bizanslılar bu bölgeye hakim olmuştur. Dülük ve bölgesi, Bizans' ın, Arap sınır bölgesinin mühim bir bölümünü teşkil etmekte idi. Bizans ve Arap mücadeleleri bu bölgede devam etmiştir. İslamiyetin yayılmasından sonra kuvvet kazanan Araplar, Halife Hz. Ömer zamanında Suriye' nin de fethine başlamışlardır. Suriye 'ye 634 yılında ilk giren İslam ordularının başında Halid

¹ Mustafa Güzelhan, *Ayıntab Tarihi' nden Notlar*, Gaziantep 1959 ,s.10-15.

² Firuzan Kınal, *Eski Anadolu Tarihi*, Ankara 1962, s.242.

bin Velid bulunmaktadır. Halid'in yerine başkumandan tayin edilen Ebu Ubeyde'nin ordusu 636 senesinde Yermük savaşında Bizans ordusunu mağlup edince, öncü kuvvetlerin başında bulunan İlyas Bin Ganm tarafından da Membic-Dülük (Antep)-Raban, İslam topraklarına dahil edildi.³872'de Harun Reşit, kuzey Suriye kalelerini Bizanslılardan tekrar alırken bu kaleler içinde Antep kalesi de vardır.

M.S.1066-1067 Selçuk Türkmenleri Antep'i zapt etti.⁴1067 yılında ise Antep Selçuk Beyi Afşin Bey tarafından alındı.1084yılında da Antep Suriye Selçuklu Devleti Hükümdarı Süleyman Şah tarafından alındı. Haçlı kuvvetlerinin bu bölgeye yerleşmesiyle Antep önce 1098 yılında Urfa Kontluğu'na bağlı bir prenslik oldu, sonra da Maraş Kontluğu'na tâbi oldu.

Haçlı seferleri şiddetini kaybedince, Selçuklular Anadolu'ya yeniden hakim olmak maksadıyla Haçlılara karşı taarruza geçtiler.1149 yılında Antep, Konya Sultanı Sultan Mesut tarafından ele geçirildi.1157 yılında ise Antep'i Selçuklu Sultanı Kılıçarslan muhasara etti ve aldı.⁵ Bundan sonra Selçuklu Sultanı Keykavus ve Eyyübi Meliki Efdal ile birlikte hareket edip 1218 de Antep'i aldı.⁶ Bütün Yakın-doğuyu tehdit eden Moğol kumandanı Baycu Noyan 1258' de Antep ve bölgesi Moğolların eline geçti.⁷ Öte yandan Mısır'a hakim olan Memluklu Sultanlarından Kuzuk Moğollarla mücadeleye girişerek 1260 yılında onları mağlup edip, Halep ve Antepbölgesini Memluklu Devleti sınırlarına kattı. Moğolları tamamıyla kuzey Suriye'den uzaklaştırmak isteyen I.Baybars, 1277 yılında Antep'den geçerek Elbistan ovasında, Muinüddin Süleyman Pervane idaresindeki Selçuklu-Moğol Ordusunu tekrar mağlup edip, Kuzey Suriye'yi Moğol tazyikinden kurtardı.⁸Bununla beraber İlhanlılarla Memluklular arasındaki savaşlar devam etti. Moğol komutanı Samagar Noyan,1281 yılında Elbistan, Derbsak, Boğras kasabaları ile beraber Antep'i de alıp Halep'e girdi.⁹1353'de Dulkadir Beyliğinin kurucusu olan Zayi ad-Din Karaca (1327-1358), Dulkadir halkını bir beylik haline getirmiş, Antep havalisine hakim olmuştur.¹⁰

1390'da Antep, Malatya Naibi Mintaş, Memlük Sultanı Suli Bey'le birleşerek şehri yağmalamıştır.Halep valisinin kumandasında hareket eden büyük bir ordu 1395' de Suli Bey, ağır bir mağlubiyete uğrattı.Bu tarihte Antep Halep valisi Berkok'un eline geçti.1400 yılında Antep'e Timur gelmiş halkı kılıçtan geçirmiş şehri adeta harabeye çevirmiş.1443 yılında Antep Dulkadir-Oğulları Antep'i kendi beyliklerine dahil etmişlerdir. 1448 yılında Antep

³ Fikret İşıltan, *Urfa Bölgesi Tarihi*, İstanbul 1960, s.77.

⁴ Gregory Abu'l Farac (*Barhabraux*), *Abu'l Farac Tarihi I.,Nşr:(Ö.Rıza Doğrul),TTK Yay, Ankara 1945,s.318*

⁵ Osman Turan, *Selçuklular Zamanında...* s.199-200.

⁶ Turan, a.g.e, s.321.

⁷ Turan, a.g.e, s.492.

⁸ Turan, a.g.e, s.496-650.

⁹Turan,a.g.e, s.575.

¹⁰ H.Yinanç Mükrimin, "Dulkadirîlular", İslam Ansiklopedisi 3 İstanbul 1961, s.654-656.

Karakoyunlu beyi Kara Yusuf'un eline geçmiştir. 1470'de Fatih'in yardım ve desteği ile Dulkadir Bey'i olan Şahsuvar'ı mağlup eden Memluk Sultanlığına başlı Emir Yeşbek'in hakimiyetine girdi. 1472 yılında Şahsuvar Beyden sonra Antep tekrar Memluk Sultanlığı idaresine geçti. 1480 senesinde Alaüddevle yeniden Dulkadir topraklarına gönderildi. 12 Haziran 1515'de Antep tekrar Memlüklülerin eline geçti. Yavuz Sultan Selim, 20 Ağustos 1516'da Antep'e gelerek üç gün kaldı. 24 Ağustos Mercidabık (1516) zaferi ile, 23 Ocak 1517 Ridaniye galibiyetini müteakip, Memlukluların ve diğer devletlerin bertaraf edilmesi ile 13 Nisan 1517'de Memluk Sultanlığı sona ererken, bütün toprakları Osmanlı Devleti'nin eline geçmiştir. Bundan sonra Antep tam anlamıyla Türk-İslam özelliklerini yansıtan bir kent olmuştur.¹¹ Biraz geriye dönerek tarihe bakarsak, Yavuz Sultan Selim, Antep ve Halep bölgeleri içinde olan bir Arap vilayeti oluşturmuştur. 1531 yılında Dulkadir Eyaleti'nin kurulmasıyla 300 yıla kadar Antep bu eyalete bağlı olarak kalmıştır.¹² Daha sonraları Osmanlı İdarî Sisteminin değişmesi sonucu Antep sancak özelliğini kaybederek 1830'da Halep'e bağlı bir kaza konumuna dönüşmüştür.¹³ XII. yüzyılda İslamiyet ile XI. yüzyılın başlarında Türklükle tanışan Antep hızlı bir değişim ve etkileşim sürecine girmiştir. XIX. yüzyılda Antep'in İdari yapısında önemli bir değişiklik olduğu gözlenmektedir. 1832'de Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın Halep Eyaleti'ni ele geçirmesiyle buranın bir kazası olarak Antep'te Mısır Hidivliği'ne bağlanmıştır. Ancak Mısır birlikleri 1840 yılında Antep'ten çekilince bölge Osmanlı yönetimine tekrar geçmiştir.¹⁴ Osmanlı şehirleri idari açıdan, fiziki ve sosyal açıdan kendine has özellikler taşırlar. Tahrir defterlerinden farklı olarak Şer'iyye Sicilleri de o şehrin sosyal yapısı ve hukuki işleyişi açısından en önemli kaynaklardır. Biz bu çalışmamızda Antep şehrine ait 131 nolu sicili değerlendirerek 1769-1782 yılındaki sosyal ve ekonomik durumlar ile ilgili bazı tespitler yapacağız.

Osmanlı devleti ülkeyi çeşitli idarî, kısımlara ayırarak idare etmiştir. Buralarda yaşayan ahalinin hukukî meseleleri ile ilgilendirmek üzerine mahkemeler bunların başına da Kadı adı verilen kişiler atanmıştır. Mahkemelerde görülen davalarda Şer'iyye Sicillerine kaydedilmiştir. Sicil sözlüklerde okumak kaydetmek ve karar vermek anlamına gelir. Kavram olarak ise Şer'iyye Sicili; İnsanlarla ilgili bütün hukuki olayları kadıların verdikleri karar suretlerine, hüccetlere ve yargıları ilgilendiren çeşitli yazılı kâğıtları ihtiva eden defterdir.

¹¹ İsmail Altınöz, "Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (16.yy)" *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan, Gaziantep 1999*, s.113.

¹² İsmail Altınöz, *Cumhuriyetin 75. Yılına...* s.114.

¹³ Hilmi Bayraktar, "19. yüzyılın İlk Yarısında Antep'in İdari Yapısı ve İktisadi Durumu", *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu*, Gaziantep 2000, s.84.

¹⁴ C.Cahit Güzelbey, *Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicilleri 3*, Gaziantep 1966, s.117.

Şer'i mahkemelerde tutulan defterler genellikle "Sicillat-ı Şer' iyye", "Defatir-i Şer'iyye", "Kadı Sicilleri" ve "Sicillat-ı Mahkeme" olarak anılmakta ve en yaygın olarak da "Ser' iyye Sicilleri" tabiri kullanılmaktadır.

Bu siciller XV. yüzyılın son senelerinden başlayarak XIX. yüzyılın sonlarına kadar en aşağı dört asırlık Türk Tarihinin tüm içtimai hayatını, Türk İktisat ve siyaset hayatını toplamış olmaları itibarıyla Türk Tarihinin ana kaynaklarındandır. Merkezle gerçekleştirilen yazışmalar, halk dilekleri, fermanların, kanunnamelerin ve hüccetlerin geçildiği bu sicil defterleri incelemeyen; Osmanlı devletinin idari ve içtimai tarihini hakkıyla meydana çıkarmak imkânsızdır. Bu mahkemelerde görev alan kişiler sırasıyla: "Kadı", "Naib", "Muhzır", "Çavuşlar", "Mübaşirler", "Müşavirler", "Kâtipler", "Kassamlar", "Mukayyidler" dir.

BİRİNCİ BÖLÜM

A. ŞER' İYYE MAHKEMELERİNDEKİ GÖREVLİLER

1) Kadı

Şer'iyye mahkemelerinin en yetkili görevlisi olan Kadı, kelime olarak hüküm, karar, hâkimlik manalarını ifade eden kaza kelimesinin İsm-i faili olup "hakim" demektir.¹⁵ Kadı dava ve niza'larda bulunduğu mezhebin şer' i hükümlerine uygun olarak sultan adına hüküm vermekle vazifeliydi. Bu vazifelerin yanı sıra vakıf tescili ve tanzimi, mirasın taksimi, nikâh akdi, boşanma, mukâtaaların işlenmesi, yol ve beldelerde asayişin sağlanması, ordunun iâşesi, esnaf teşkilatının kontrolü, merkezden gelen görevlilerin tayini, yetimlerin ve mallarının muhafazası, vasi tayini, vekâlet borçlanma v.s. pek çok pek çok idari ve hukuki vazifeyi ihtiva etmektedir.¹⁶

2) Nâib

Vekil anlamına gelen nâib, kadı tarafından kendisine muhakeme konusunda yetki verilmiş kimselerdir. Kadılar, nâiblere sorgu hakimi görevi verilmiştir. Nâibler karar verme yetkisine sahip değildir.¹⁷

Vazifelerine göre nâibler üçe ayrılmaktadır:

Kaza Nâibleri: Kadıya bağlı nahiyelerde, kadı adına şer' i işleri yürüten görevlidir.

Mevâli Nâibleri: Mevâli denilen büyük kadıların yerlerine esnafî kontrolle vazifelendirilen görevlilerdir.

Arpalık Nâibleri: Ümerâye ve ulemâya verilen arpalıklardaki Şer' i yargılamaları yapmak üzere görevlendirilen nâiblerdir.¹⁸

¹⁵ Ebu'l Ula Mardin, "Kadı Maddesi", *İslam Ansiklopedisi* 6, İstanbul 1961, s.42.

¹⁶ İ. H. Uzunçarşılı, *Şer' i Mahkeme Sicilleri* 5, s.83.

¹⁷ Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku*, İstanbul 1986,s99

¹⁸ Ahmet Akgündüz, *Şer' iyye Sicilleri, Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, İstanbul 1988,s.72

3) Muhzırlar

Davacı ve davalıları mahkemeye celbeden (sevk eden) bugünkü emniyet görevlilerinin ve savcının bazı görevlerini ifâ eden memurlardır.

4) Çavuşlar

Şer'i mahkemelerden çıkan ilâmların icrası, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesi, borçlunun mahkeme kararı ile tazyik edilmesi, kesinleşen nakdî ve bedeni cezaların infazı gibi günümüzde icra memurları, kısmen emniyet görevlileri ve savcının vazifelerini ifa eden memurlardır.

5) Mübaşirler

Mahkemelerde celb ve tebliğ vazifesi yanı sıra devlet adına soruşturma veya bir işi yapmakla vazifeli memurlardır.

6) Müşavirler

Kadıların icabı halinde fetva istedikleri ve danıştıkları ulemâdır.

7) Kâtipler

Tarafların iddia ve savunmalarını ve şahitlerin beyanlarını doğru olarak zabta geçiren görevlidir.

8) Kassâmlar

Vefat edenlerin terekelerini mirasçıları arasında taksim eden memurlardır. Askerî sınıf kassâmları ise kazaskerlerdir.

9) Mukayyid

Katıplık müessesinin teşekkülünden önce bu vazifeyi yapan yardımcı memurlardır.¹⁹

B. ŞER' İYYE SİCİLLERİNDE BULUNAN BELGE ÇEŞİTLERİ

1) İlâm

İlâm, kelime olarak bildirme, anlatma, iflâm²⁰ manasına gelir. Kadıların hükmünü içeren ve kadının yargının bir unsuru olarak sonuçlandığı meselenin haline dair tanzim edip sicile yazdığı yazıya İlâm denir.²¹ İlâm davacının davasını, dayandığı delilleri, davanın cevabını ve eğer müdafaada bulunmuşsa dayandığı deliller ve sonuç bölümünde de gerekçeli olarak kadının hükmünü ihtiva eder.²² İstenirse bu İlâmın bu nüshası da taraflara verilmektedir.²³

2) Hücçet

Hücçet; delil, kanıt manasına gelir. Kadının, hükmünü ihtiva etmeyen, tarafın birinin itirafıyla diğerinin tasdikini içirip kadının devletin resmi tasdik organı görevini yaparak tescil edip sicile yazdığı; bu yazdığının birer nüshasını da taraflara istekleri doğrultusunda verdiği ve sonradan çıkacak bir anlaşmazlıkta delil olarak kullanılacak evrağa hücçet denir. Şayet bu hücçet bir üst makama lüzumu halinde arz edilirse İlâm olur.²⁴

Hücçetlerde önemli olan bir husus da şudur, İkrarda bulunan tarafın karşı tarafa ibra ettiği ve konunun tekrar dava ve çekişme konusu yapılmayacağını kuvvetlendirerek belirtir. Lehine ikrar yapılan tarafta ikrar beyanı tasdik edilince, talep üzerine durumun sicile kaydedildiği zikredilir; Sicildeki hücçet çeşitleri ise bey, nafaka, vasiyet, vekalet, ikrar, istidâne, sulh, vâsi ve kayyım tayini, ferağ-ı kati, ferağ bi'l-vefa, fekki vefa, ikale, icâre, kefalet, havale-i deyn,

¹⁹ A. Akgündüz, Şer' iyye Sicillerinin Mahiyeti, Toplu Katoloğu ve Seçme Hükümler (s.72-77)

²⁰ Şemseddin Sami, "İlâm maddesi", *Kamus-i Türki*, İstanbul 1989, s.132.

²¹ A. Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku...* s.3 ; İ.Hakkı Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilâtı*, Ankara 1988, s.108-110.

²² A. Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku...* s.3-4.

²³ A. Akgündüz, "Şer' iyye Sicillerinin Mahiyeti", s.29.

²⁴ A. Bayındır, "İslam Muhakeme Hukuku, s.11; A. Akgündüz, "Şer' iyye Sicillerinin Mahiyeti... s.29.

hibe ve teslim, şehâdet, isbât-ı rüşd, ibra, akdî muzâraa, akd-i musâkât, mudârebe, muhalaa, tatlik, gedik mubayaası, ihtida ve daha birçok meselede hüccetler tanzim edilmiştir.²⁵

3) Maruzlar

Kelime olarak; sunma manasına gelip, astın üste sözlü ve yazılı olarak meselesini ifade etmesidir.²⁶ Halk tarafından mahkemelere çeşitli konularda yapılan şikayetler, kadının emriyle görevliler tarafından yapılan keşif ve tahkikat raporları ve naiblerin, daha çok ceza konularında yürüttükleri soruşturma ve kadının tasvibine bağlı olarak verdikleri hükümler ve kadıların bir üstüne arz ettikleri konular hep maruz başlığı altında sicil defterine kaydedilmiş bulunmaktadır. Muhakemenin safhalarıyla ilgili daha geniş bilgi, kaza dahilinde işlenen suçlar ve yapılan gayrı meşru davranışlar ancak bu maruzların incelenmesiyle tespit edilebilir. Cezaların derhal infaz olunması ve bu konuda çoğunlukla taraflara bir vesika düzenlenip verilmesi sebebiyle tarafların sulh olmaları dışında cezalarla ilgili kayda, hüccet ve İlâmların arasında rastlamak çok zordur.²⁷

Maruz Çeşitleri; Halkın şikayet ve dilekçelerini; Nâiblerin keşif ve tahkikat raporları; Nâibler tarafından verilmiş sulh hüccetlerinin kadıya arzı; Nâiblerin ceza davalarıyla ilgili olarak tuttıkları ilk soruşturma tutanakları v.b. maruzlar.²⁸

4) Müraseleler

Kelime olarak mektuplaşmak, haberleşmek manasına gelir. Kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmi kayıtlara mesela; merkezden gelen bir ferman ve buyuruldu üzerine, herhangi bir sanığın yakalanması için mahallin voyvodasına veya kethüdasına resmi bir yazıyla herhangi bir nâibe devredilebilir. İşte sicillerde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere “mürâsele” veya “mürâselât” adı verilmektedir. Mürâseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini havi mürâseleler veya değişik konulara dair mürâseleler olabilirler.²⁹

²⁵ Bayındır, “İslam Muhakeme Hukuku”, s.12-14.

²⁶ Şemseddin Sami, “Ma’ruz Maddesi”, *Kamus-i Türki*, s.1256.

²⁷ Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku*, s.18; Akgündüz, *Şer’iyye Sicillerinin Mahiyeti*, i s.36-38.

²⁸ A. Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku*, s.19-20.

²⁹ A. Akgündüz, *Şer’iyye Sicillerinin Mahiyeti*... s.38; M. Z. Pakalın, “Mürasele Maddeleri”, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü* 3, İstanbul 1983, s.621.

5) Emr-i Şerif Ve Fermanlar

Padişahın umumî olduğu gibi husûsi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcihi, tımar tefvizi, ticaret beratı v.b. konulara ait halka duyurulup sicile kaydedilen kâdırlara gönderilen emirlerdir. Memleket dahilinde meydana gelen bazı aksaklıkları giderme ve yeniden düzen kurma yönünde sadır olan kanunnâmelerin sureti ile padişahların, şehzadelere yazdığı siyâsetnâmeler ve mektup suretlerine de sicil defterlerinde rastlanmaktadır.

6) Buyuruldular

Sadrazamların padişah adına bazı hususları kadırlara hatırlattığı buyuruldular, vezir, beylerbeyi kaptan-derya ve kadıaskerler de verilebilir.³⁰

7) Tezkereler

Tezkireciler doğrudan doğruya sadrazama bağlı olup, Anadolu ve Rumeli defterdalığına bağlı mâli kalemleri bulundurdu. Bu kalemlerin verdiği tezkerenin bir suretine sicillerde rastlanılmaktadır.³¹

8) Temessükler Ve Diğer Kayıtlar

Temessük, mîri arazide ve gayr-i sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Yani tasarruf vesikası demektir ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir.³²

³⁰ Akgündüz, *Şer' iyye Sicillerinin Mahiyeti...* s.37.

³¹ Akgündüz, a.g.e, s.37-40.

³² Akgündüz, a.g.e, s.40.

İKİNCİ BÖLÜM

A. ANTEP' İN İDARİ YAPISI

1) Köyler (Karye)

Yavuz Sultan Selim'in, Halep'i almasıyla 1531' den sonra 300 yıl boyunca Antep, Maraş'a bağlanmıştır.³³ 1830' da Halep'e bağlanmıştır.³⁴ 1832'de Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa, Halep'i alıp,³⁵ Antep'i 1840' a kadar Mısır'a bağlamıştır.³⁶

Selçuklu döneminde Antep'e iskan edilen Türkmenlerin çoğunluğunu Isfahan ve Horasan bölgesinden gelenler oluşturmuştur.³⁷

Antep nüfusu içinde önemli yere sahip olan Halep Türkmenleri "Beğdili" adını alıp "Beğdililer olmuştur. Bu oymak Bozok Türkmenleri' nin en kalabalık kısmını oluşturmuştur. Beğdililerden sonra ikinci önemli topluluk "Bozgeyikli Obası" olmuştur.³⁸

16. yy.' da Dulkadir Türkmenleri bölgeye hakim olmuştur. 24 Oğuz Boyu içinde bölgeye hakim olan "Beğdili, Döğer, Bayat, Bayındır, Çepni, Yazır, Alayuntlu, Büğdüz, Afşar" Türkmenleri yerleşme tamamlanınca "Barak, Savcılı, Elbeyli, Cerit, Reyhanlı, Karakeçili" ismiyle anılmışlardır. 1516 Mercidabık Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'ne katılan Antep' in idari yapısı hakkındaki en geniş bilgi H. 926/M. 1519 tarihli Halep Livasına ait "Mufassal Tahrir Defteri" ndedir. Bu defterden anlaşıldığına göre Antep üç nahiyeden oluşur:

- 1- Ayıntap,
- 2- Telbaşer (Tilbaşar),
- 3- Nehrü' l-Cevaz nahiyeleri.³⁹

Bu tahrir defterinde Ayıntab Nahiyesi'nde 108, Telbaşar Nahiyesi'nde 101, Nehr' ül-Cevaz Nahiyesi'nde de 25 köy olmak üzere toplam 234 köyün adı yazılıdır.⁴⁰ Çalışmamızdaki davalar genellikle köylere aittir.

³³ Hilmi Bayraktar, "19. yy' nin İlk Yarısında Antep'in İdari Yapısı, İktisadi Durumu," *Osmanlı Döneminde G.Antep Sempozyumu*, Gaziantep 1999, s.117.

³⁴ İsmail Altınöz, "Dulkadir Eyaleti' nin Kuruluşunda Antep Şehri", *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan Gaziantep*, Gaziantep 1999, s.113.

³⁵ C. Cahit Güzelbey, "Gaziantep' te Türk Topluluklarının Adını Taşıyan Yerler", *Türk Yer Adları Sempozyumu* Ankara 1984 , s.170.

³⁶ Güzelbey, *Türk Yer Adları Sempozyumu*, s.171.

³⁷ Nejdet Sevinç, *Gaziantep' te Yer adları ve Türk boyları, Aşiretleri, Oymakları*, İstanbul 1983, s.20.

³⁸ Sevinç, *Gaziantep' te Yer adları...* s.22.

16. yy'a ait köy isimleri:

Ayıntab Nahiyesi Köyleri

Arabkin, Babilge, Beğler Beği, Burç, Çağırğan, Dülük, Göcüğe, Göllüce, Güneysi, Humanas, İbrahimi, İki Ahur, Isbatırûn (ısbatırın-lıbadrın), Karadinek, Kara-öyük, Kızılcı-kend, Kızılhisâr-ı (kızılhisar), Kilisecik, Lohan, Merd menge (mendullu), Mirmihan, Öyüm Söğüt, Sam, Su boğaz, Şöhne, Tahnatan, Tel Hams, Yadgöz.

Nahr-ül Cevaz Nahiyesi Köyleri

Battâl-Öyüğü (Batalhöyük), Çanakçı, Hıyam, Kefercebel, Kered, Zevkir.

Tel Başer Nahiyesi Köyleri

Arıl, Azezi, Burhan, Buğdüz, Cedidî Harar, Harbuştıl, Hülûmen, Kabcuğaz, Sazgün, Seylân, ayrıca Tel-Halid, Yuna nam karyeler.

Ayrıca çalışmamızda yer alan köy isimleri de şunlardır: Körkün, Nurane, Isbatırın, Bernah (Berzah), Nurgana, Kürüm (Kasaba), Küske, Kantara (kontara), Ak kavbir (Ak kabir), Kızılhisâr.

2) Mahalleler

Osmanlı Devleti'nde mahalle şehir idaresinde en küçük idari birim durumundadır. Tahrir defterlerine göre 1536 yılında 34, 1543 yılında 29, 1574 yılında ise 21 mahalle vardır.

131 Nolu Ayıntap Şer'iyye Sicilinde geçen mahalle isimleri şunlardır:

1. Cabi Mahallesi
2. Tarla-i Cedid Mahallesi
3. Ehl-i Cefa Mahallesi
4. Tarla-i Atik Mahallesi
5. Yenhi (Yahni) Mahallesi

⁴⁰ Hüseyin Özdeğer, *16. yy' da Antep' in Siyasi, Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, İstanbul 1988, s.115.

6. Tube (Tövbe) Mahallesi
7. Şhreküstü Mahallesi
8. Kabasakal (Karasakal) Mahallesi
9. Çukur Mahallesi
10. Beg (Bey) Mahallesi
11. İbn-i K r (Köroğlu) Mahallesi
12. Hamu (Hamo) Mahallesi
13. K rkeman Mahallesi
14. Kozluca Mahallesi
15. Tahtanî Mahallesi
16. K rkunciyan Mahallesi
17. Kayser Mahallesi
18. Kozanlı Mahallesi
19. Kanalı Mahallesi
20. Sube Mahallesi
21. Seng-i Nakkaş Mahallesi
22. İbn-i Eyy b (Eyyüboğlu) Mahallesi
23. Ali Elçi Mahallesi
24. Hayik Mahallesi
25. Amu (Ammi-Emmi) Mahallesi
26. Kayacık Mahallesi
27. Zincirli Mahallesi
28. İbn-i Şera (Şekeroğlu) Mahallesi
29. İbn-i Bekir (Bekiroğlu) Mahallesi
30. Bostancı Mahallesi
31. Aralı (Arablı) Mahallesi
32. Hoşkadem Mahallesi

Şehirde ilk yerleşmeler kale civarındadır. Mahallelerin kuruluşunda ve isim almalarında etkili olan ikinci unsur yerleşim yerinin yakınındaki camii ve mescitlerdir.⁴¹

17 Nolu Ayıntap Şerr' iye Sicilindeki bilgilere göre  rneğin, “Bostancı Mahallesi, Boyacı Mahallesi, Beg Mahallesi, Eyyüboğlu Mahallesi, Kozanlı Mahallesi, Tahtanî Mahallesi” gibi mahallelerin isimlerini orada bulunan camii ve mescidlerden aldıkları bilinmektedir.

⁴¹ İsmail Altınöz, “Dulkadir Eyaletinin Kuruluşunda Antep Şehri”, *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan Gaziantep* Gaziantep 1999 s.105.

Ayrıca Çukur Mahallesi, Şhreküstü Mahallesi, Tarla-i Atik ve Tarla-i Cedid Mahaleleri, Kale Altı Mahallesi gibi mahalleler de isimlerini buldukları coğrafya ve yeryüzü şekillerinin özelliğine göre almıştır. Bunların dışında bazı mahalle isimlerinin kaynağı da menkıbelere ve halk arasında yaygınlaşan söylentilere dayanmaktadır

Bunlardan bir tanesi de şudur;

Vaktiyle Antep’ te Ayni adında bir kadı vardır. Çok rüşvet akan bu kadı, halkın isyanı ve baskısı ile bir daha rüşvet almayacağına tövbe etmiş, şehrin ileri gelenlerine de söz vermiş. Bunun üzerine halk diline “Ayni tövbe etti”, diye yerleşip söylene söylene kadının oturduğu yere “Ayni tövbe, tövbe kapısı” diye isim olmuş, zamanla “Tövbe Mahallesi” olarak kalmıştır.⁴²

“Câbi Mahallesi” de eskiden, muhasebecilere câbi denildiği için buraya oturan vakıf hesaplarına bakan insanlardan bu adı almıştır.⁴³

“Hayık Mahallesi” için iki bilgi vardır.

1.si yörede “Hayık” adında bir dağ ve köy olduğu için mahallenin adına buradan alığıdır.

2.si “Hayık Mahallesi” nin 16. yy.’ nin sonunda Müslüman ve zimmîyan olarak ikiye ayrıldığını bunun nedeni olarak, Hayık Yahudilerin Anadolu’daki atası Yasef’in torunudur. Ayrıca Ermeniler’ e göre yöresel kurucudur. Ermenice Hay; Yahudilere göre de Haik, kardeş demektir.⁴⁴

3) Gaziantep Kalesi

Bütün Anadolu şehirlerinde yerleşme ve savunma amaçlı olarak kaleler yapılmıştır. Antep kalesi yerleşme ve mahallelerin oluşmasında önemli bir yere sahiptir.

G.Antep, coğrafi konum olarak: G.Doğu Anadolu’ nun Orta Fırat bölümünde yer alır.⁴⁵ 7512 km²lik alana sahip olan şehrin batısında saf dağı, kuzeyinde sam, düyük tepeleri, kuzeydoğusunda güreniz tepeleri, kuzeybatısında gani baba, sarı kaya tepeleri vardır.⁴⁶

Kale de kentin içinden geçen Alleben deresinin güney yamacındaki 901 m yükseklikteki tepe üzerine kurulmuştur. Daire planı ile çevre uzunluğu 1200 m’ dir. 12 kule ve burçlarla desteklenmiştir. 2002 yılında büyük restorasyon çalışmaları başlamış olup günümüzde eski yapısından dış görünüşü itibariyle biraz farklı görünmektedir. Burçların yüksekliği 10 m,

⁴² M. Oğuz Göğüs, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep*, Gaziantep 1997, s.219.

⁴³ Göğüş, *İlk İnsanlardan...* s.212.

⁴⁴ Güzelbey, *Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri*, s.219.

⁴⁵ Göğüş, *İlk İnsanlardan...* s.13.

⁴⁶ Mehmet Solmaz-Hulusi Yetkin, *Gaziantep Çevre İncelemesi*, Gaziantep 1969, s.1-10.

enleri 6-7 m' dir.⁴⁷ Kalenin kuzey burçlarının bazıları Roma eseridir. Batıdaki burçlar Memlûklular döneminde, kuleleri ise Kanuni döneminde yapılmıştır.

Kale üzerinde camii, sarnıç, yapı kalıntıları vardır. Alt bölümler de üst yapıya destek sağlamak üzere büyük odalar, galeriler ve dehlizler, ana kütle altında ise bir su kaynağı bulunmaktadır. Antep kalesi Bizans döneminde inşa edilmiştir. I. Justinianus' un devrinde (527-565), kale yapılmıştır.⁴⁸

“Zafername” yazarı, Nizameddin Şami, Timur'un 1393'de Antep'i zaptını yazarken: “Bu hisâr hakikatinden muhkem ve sağlandı. Herdeğin yüksekliği 30 gez (arşın) arzı 70 gezdi. Arkasındaki dağ da delinmiştir. Herdeğin üzerine ipe çekilen köprüler vardır.” demiştir.⁴⁹

Evliya Çelebi de dört büyük kubbeden, ambarlardan, kale içindeki Gazali Türbesi ve vakfının sahip olduğu 6120 akçe geliri olan bir değirmenden bahsetmiştir.⁵⁰

Harun Reşid 782' de Kuzey Suriye kaleleri içinde Dülük kalesini de almıştır. Burası yazar Belazurî' ye göre “avasım” şehri olmuştur. Anadolu Selçuklu Sultanı Süleyman Şah 1084' de Antakya ile Dülük kalesini de almıştır. Harçlılar zamanında Dülük ve Telbaşar önemli savunma kaleleri ve Halep, Urfa, Maraş yollarının birleştiği önemli noktalar.⁵¹

Antep kalesi çeşitli tarihlerde onarıp bu onarımla ilişkin yazıtlar konulmuştur. En eski kitabe 1481' de Memluk Sultanı Kayıtbay' a aittir. İkinci yazıt, Kanuni Sultan Süleyman'a ait olup 1558' de konulmuştur.⁵²

Kalenin korunma ve savunmasını, Evliya Çelebi şöyle anlatır: “Kale görevlisi olarak; dizdar, kale kethüdası, serbölükler, merdan-ı kal'alar vardır. Cümle nefaratıyla (askeriyle) her karar bizar mahbustur. Taşra, bağ ve top menzili yere gitse katl iderler, kanunu kadim böyledir.”⁵³

Gaziantep Kalesi' nde taş kayadan oyma 250 basamakla inilen bir yol vardır. Yeni çalışmalarla kısa yönlerden merdivenler eklenmiştir. İhtişamı ve heybetiyle, sırlı tarihiyle Ayıntab kalesi hâla herkesin dikkatini çekmektedir.

⁴⁷ Mehmet Doğan-Can Kaya, *Gaziantep* Gaziantep 1987, s.54.

⁴⁸ Nazmi Sevgen, *Anadolu Kaleleri I*, Ankara 1959, s.125

⁴⁹ Erdal Ceyhan, *Gaziantep Tarihi*, Gaziantep 1999, s.150.

⁵⁰ Hüseyin Özdeğer, *Ayıntap Livası*, İstanbul 1988, s.134.

⁵¹ Besim Darkot “Ayıntab”, *İslam Ansiklopedisi 11*, İstanbul 1961, s.65.

⁵² Ş.Sabri Yener, *Gaziantep Yazıtları*, Gaziantep 1958, s.45-46.

⁵³ Evliya Çelebi, *Seyahatname 4*, İstanbul 1935, s.358.

4) Camiler Ve Mescidler

İslam devletlerinin idarî yapısının temeli olan şehir, genellikle bir camiinin etrafında gelişip çoğalmıştır.

İslam orduları G.Antep'e M.639' da gelmiştir. Hz. Ömer' in Suriye ordusu başkumandanı Ebu-Ubeyde' nin öncü komutanı Ganem oğlu Eyaz, Dülük ve çevresini İslam Devletine vergi vermek şartıyla almıştır. Müslümanlık fiili olarak, Kuzey Suriye diye bilinen, Gaziantep'in Harun Reşid ve oğulları zamanında kurulan "Avasım" şehirlerine katılmasıyla oluşmuştur.

Emevi Halifesi Ömer İbn Abdülaziz, Malatya'yı aldıktan sonra Ayıntab çevresindeki "Mumbuç" yöresinde oturmasıyla İslamî ibadet yerleri bu çevrede çoğalmıştır.⁵⁴

En eski camii olan Ömeriye Camisi, Emevi halifesi Ömer İbn Abdülaziz tarafından yaptırılmıştır.⁵⁵ Çalışmamızda yer alan Camiiler ve Mescitler şunlardır: Eski Camii ve Vakfı, Mincaniye mescidi Mustafa Ağa Camii ve Mevlevihânesi, Tahtalı Camii' dir.

Ayrıca 16. yy. sonuna doğru: Ali Neccar, Hacı Musa, Debbağ, Akyol, Alaüddeve (Fermadie) Camileri yaptırılmıştır.⁵⁶

Vakıflara ait camilerde görev değişikliği,vazife paylaşımı ile ilgili davalar genelde XVIII.yy de daha çok görülmektedir.

4)Hanlar

Hanlar; bir şehirden başka bir şehre seyahat esnasında yolcuların ikamet etmesi amacıyla inşa edildikleri gibi kervanların güvenliğini sağlamakla birlikte savaş esnasında orduların ikmal merkezi olarak kullanılmışlardır.

Antep şehrinin önemli bir ticaret merkezi olması, Maraş' tan Halep' e; Birecik' ten Akdeniz kıyılarına; Diyarbakır' dan İskenderun' a giden kervan yollarının kavşak noktasında olması sebebiyle çevre illere nazaran han sayısı bakımından oldukça zengindir.⁵⁷

Gaziantep il merkezinde Osmanlı döneminden Kurtuluş Savaşı sonlarına doğru 31 han yapılmıştır. Çalışmamızda "İki Kapılı Han", "Mustafa Ağa Hanı", "Yeni Han" yer almıştır.

⁵⁴ Özer Ergenç, "Osman Şehirlerindeki Yönetim Kurumlarının Niteliği Üzerinde Bazı Düşünceler", 8. *Türk Tarihi Kongresi 3*, Ankara 1981, s.1265-1266.

⁵⁵ M.O.Göğüş, İlk İnsanlardan... s.174.

⁵⁶ Nusret Çam, "Gaziantep", *DİA*. 13, İstanbul 1990, s.13.

⁵⁷ Mehmet Özkarcı, *Gaziantep İl Merkezinde Bulunan Hanlar*, Erzurum 1987, s.1-14-15.

Antep' deki diğer hanlar: Mustafa Paşa Hanı, Pekmez Hanı, Tuz Hanı, Hayriye-Emniyet Hanı, Beyaz'ın oğlunun hanı, Elbeyli Hanı, Sabun Hanı, Kumruoğlu Hanı, Tütün Hanı, Yüzükçü Hanı, Şeker Hanı, Çekirdekli Han, Sebil Hanı, Emir Ali Hanı, Ateş Hanı, Kürkçü Hanı' dır.⁵⁸

B)İKTİSADİ HAYAT

16. ve 17. yy.' de Antep iktisadi ve ticarî yönden oldukça gelişmiş bir şehirdir. Osmanlı döneminde Antep, dokumacılık konusunda gelişmiş bir yerdir. Halep, Şam, Antep yöresinin lüks dokumaları meşhurdur.

16. yy.' da pamuklu bez imaları başlar. 17.-18. yy.' lerde Tokat ile Antep ve Halep' de tekstil gelişmiştir.1536 sonrası Antep'te 225 meslek çeşidi vardır. 18. yüzyılda Antep, eyalet ve livalara ayrılmıştır. Sancaklar mütesellimler tarafından yönetilirken küçük esnaflar fazlalaşmıştır.Bazı meslekler şunlardır: Arasacı, Allef, Arpacı, Aşçı, Atar, Avcı, Abacı, Bazcı, Basmacı, Boyacı, Bıçakçı, Bostancı, Börkçü, Baklacı, Balıkçı, Başçı, Cullahçı, Çörekçi, Ekinci, Eğerci, Hamri, Hallaç, Hasırcı, Helvacı, Hattat, Hariri, Eşekçi, Kabancı, Köşker, Kaymakçı, Kılıççı, Kendirci, Kürtüncü, Kürkçü, Leblebici, Muzeduz, Baytab, Mazıcı, Nakkaş, Natur, Neccar, Oyuncu, Oyucu, Okçu, Saka, Sucu, Sabbağ, Silahi, Sayyad, Sagrıcı, Sırçacı, Őerbetçi, Tamburi, Tarakçı, Tacir, Tabılcı, Taşçı, Yazcı, Zerger, Zeytinci, Zibilci (çöpçü).⁵⁹Antep halkı sosyal ekonomik yönden zengindir.Belgelerde ki terekelere bakıldığında 1200-1300 gruş arasında mal varlığı göze çarpar.Anadolu içerisinde dokuma pazarı Antepde gelişmiştir. Tekstil hayatında Antep ve Halep arası İnan ,Fransa tabiyetli tüccarlar çok fazladır. Antep'teki gıda ve ihtiyac maddeleri (buğday,bulgur ,nohut,arpa,yağ,şeker,peynir) tüketim sırasına göre şekillenmiştir.Arpa ve buğday batman ve kile hesabına göre ayarlanmıştır.1800'ün sonlarına doğru hayvancılık azalmış ekonomi ve tarım kötü etkilenmiştir. Ticareti elinde tutan Ermeniler şehirden ayrılınca şehir ekonomik yönden sarsılmıştır.Meşrutiyet'ten sonra esnaf loncalarının kaldırılması küçük esnafa zarar vermiştir. Mahallelerdeki 1932 yılında kurulan koperatifler ortadaki sorunu çözememiştir.Ekonomi ve sanayi alanındaki sorun 1950 yılına kadar devam etmiştir. Belgelerdeki iktisadi olaylarda esnaflar ve esnaf odaları büyük rol oynar. Esnaflara ait miras davaları ve borç davaları daha fazladır.

⁵⁸ Göğüş, İlk İnsanlardan Bugüne... s.187-193.

⁵⁹ Mustafa Akdağ, *Türkiye' nin İktisadi Ve İçtimai Tarihi 2* , İstanbul 1995, s.149-150.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. AİLE HUKUKU

Osmanlı aile hukuku esas itibarıyla İslam Aile Hukuku'nun altı asırlık bir uygulamasından ibarettir. Osmanlı devletinde, Şerr' i hukukun yanı sıra örfi hukuktan bahseden tarihçiler bile aile hukukunun Şerr' i hukuka ait olduğunu söylemektedirler.⁶⁰ İslam aile hukuku, Osmanlı devletinde resmi mezhep kabul edilen Hanefi Mezhebi'nin en sahih görüşünü göre verildiği belirtilmiştir.⁶¹ Ancak başka mezhepten kadılar da atanmıştır.⁶² Aile hukuku hakkındaki konuları esas iki bölüme ayırmak gereklidir. Bunlar; “Nikâh” ve “Talâk” tır.

1) Nikâh Akdi (İslam Hukukunda Evlilik)

İslâm hukukunda nikâh esas itibarıyla tarafların ve şahitlerin istirakiyle akdedilen medeni bir akittir. Çalışmamızın başındaki ilk paragrafta bir nikah aktine yer verilmiştir.

2) Boşanma

İkinci önemli mesele de boşanmadır. İslam hukukunda evlilik hayatını sona erdiren dört sebep vardır: Boşama, muhâlaa, hâkimin ayırması ve ölüm. İslam hukukunda üç çeşit boşanma vardır: Bunlar; Tefrik, Muhâlaa, Talâk'tır.

3) Tefrik

Belirli sebeplerin varlığında eşlerden birisi (umumiyetle kadın) mahkemeye başvurup hâkimden boşanmayı istemektedir.

⁶⁰ Ömer Lütfi Barkan, “Türkiye’ de Din ve Devlet ilişkilerinin Tarihsel Gelişimi,” *Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Semineri*, Ankara 1995, s.55.

⁶¹ İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti’ nin İlmiye Teşkilatı* Ankara 1965, s.85.

⁶² Ebu’ l Ula Mardin, “Kadı” maddesi, *İslam Ansiklopedisi* 6 İstanbul 1961, s.43.

4) Muhâlaa

Karı-kocanın anlaşarak ayrılmasıdır. Bir mehir veya alınan mal karşılığı boşanmadır.

5) Talâk

Kocanın tek taraflı bir irade beyanı ile karısını boşamasıdır. Mahkeme kararına gerek yoktur. Kocanın “seni boşadım” veya “boş olur ki” gibi bu yöndeki iradesini belirleyen tek taraflı bir irade beyanı boşanmanın meydana gelmesi için yeterlidir.⁶³

6) Mehir

Erkeğin evlenirken kadına verdiği para ve malıdır. Bir ömür boyu beraber yaşamın sembolüdür.⁶⁴

7) İddet

Sözlükte sayı anlamına gelen “adet” kelimesinden alınmıştır. Boşanmadan ve ölümden sonra kadının beklemesi gereken zamandır. Şerr’ i anlam da ise; Bir erkeğin veya kadının ayrıldıktan sonra muayyen bir müddet başkası ile evlenip beklemesi demektir.⁶⁵

İddet, erkeğin ve kadının bekleme süresi olarak ikiye ayrılır.

İddet üç şekildedir:

- 1) Hayza göre
- 2) Ay hesabına göre
- 3) Kadının çocuğunu doğurmuş olmasına göre.

8) Nafaka

Lügatte yenecek yemek, katık, maişet ve diğer zaruri ihtiyaçların karşılanması maksadıyla şahsın kendisi ve aile fertleri için harcadığı her şeydir. Bu kelime lügat manası ile Kur’ an-ı

⁶³ Ahmet Akgündüz, *Şerr’ iye Sicilleri 1* İstanbul 1988, s.20-21.

⁶⁴ M. Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü 3*, İstanbul 1993, s.443.

⁶⁵ Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ...* İstanbul 1993, s.442.

Kerim’de 70’ ten fazla yerde hadislerde de bir hayli kullanılmıştır.⁶⁶ Terim olarak; yiyecek, giyecek, içinde oturulacak ev ile bunlara tabi şeylerden ibaret bir anlam taşır.⁶⁷

“Şehreküstü Mahallesi’ nde yaşayan Emine hatun kocası kendisini nafakasız terk ettiği için tekrar nafaka davası açmıştır.”⁶⁸

“Ammi Mahallesi’ nde yaşayan Fatma hatun borcunu nafakasından ödememek için, nafakasının eksilmemesi için dava açmıştır.”⁶⁹

Nafakanın takdiri hususunda belirli bir ölçü yoktur. Ancak karı ve kocanın mali durumları göz önüne alınır.

Nafakanın bir başka anlamı da İslam’ ın hedef aldığı ve tarih içinde zaman zaman gerçekleştirdiği cemiyet nizamında sosyal adaletin tesisidir. İslam ülkesinde yaşayan her şahıs insanca yaşamak için gerekli olan ihtiyaçlarını elde etmek için ya kendi emeğiyle ihtiyaçlarını karşılayacak ya da devlet hazinesinden çeşitli kaynaklar devreye girecektir.⁷⁰

B. MİRAS HUKUKU

Eski ve yeni hukuk sisteminde, aynı içeriğe sahiptir. Ölen kimsenin terekesinin kimlere, nasıl ve ne şekilde intikal edeceğini tayin ve tespit etmek miras hukukunun konusunu teşkil eder. Ölüme bağlı tasarruflar yani vasiyet mirastaki en önemli konudur.⁷¹

Varislik üç sebeple olur; Hısımlık, evlilik bağı ve velâ. Ayrıca murisin ölmesi (ki bu gerçek ölüm, hükmî ölüm, takdirî ölüm olarak tecelli eder) murisin ölümü anısına varisin hayatta olması, tevarüse öldürmek, kölelik, din ve ülke farkı gibi engel bir durumun bulunmaması mirasın şartlarıdır.

İslam hukukunda “tereke”, ölünün geride bıraktığı ve mirasçılara intikal eden eşyalar ve tasarruflardır. Menkûl, gayr-i-menkul, misli ve kıyamete bağlı bütün mallar, ölünün alacakları, diyet ve tazminat bedelleri, irtifak hakkı gibi mala tabi haklar borç verilinceye kadar satılan mal, terekenin şümulünü teşkil eder.⁷²

Vasiyet şahsın ölümünden önce yapılan, sonuçları ölüm hadisesine bağlı bir tasarruftur. İslam hukukçuları vasiyeti, bir malı (sonucu ölümden sonra meydana gelen) karşılıksız olarak başkasına temlik etmektedir, demektir. Vasiyet edene “musî”, vasiyet edilene “muşa leh”,

⁶⁶ Ruhi Özcan, *İslam Hukukunda Hısımlık Nafakası*, İzmir 1996, s.10-12.

⁶⁷ Hayrettin Karaman, *Mukayeseli İslam Hukuku 1* İstanbul 1978, s.284.

⁶⁸ A.Ş.S. 131/35-1

⁶⁹ A.Ş.S. 131/36

⁷⁰ Hayrettin Karaman, *Ana Hatlarıyla İslam Hukuku 2* İstanbul 1990 s.147.

⁷¹ Karaman, *Ana Hatlarıyla...* s.373.

⁷² Ahmet Akgündüz – Halil Cin ve T, *Mukayeseli İslam Türk İslam Hukuk Tarihi 3*, İstanbul 1990, s.125.

vasiyyet konusuna da “mûsâ bih” yapılan tasarrufa “vasiyyet” denir. Kitap, sünnet, îcma ve akıl delillerine isnat ederir.⁷³Vasiyet edici olanın ölümüne bağlı bir tasarrufu olduğu için beyanı, lehine vasiyet yapılan şahsın da beyanı kabul etmesi, vasiyet konusu malın iktisabı için şarttır.⁷⁴Vasiyetin sıhhati bakımından bazı şartlar vardır. Bunlar;

1) Vasiyetçiye Ait Şartlar:

Vasiyetçinin teberru ehliyetine sahip olması, yani akıl, baliğ, hür olması, kendi iradesiyle hareket etmesi şarttır. Bu nedenle çocukların, akıl hastalarının kölelerin ve ikraha maruz şahısların vasiyeti geçerli değildir.

2) Lehine Vasiyet Yapılan Şahsa Ait Şartlar:

Evvela lehine vasiyet yapılan şahıs ve cihetin malum olması gerekir. Bilinmeyen kimseye vasiyet yapılamaz. Vasiyet yapılan kişinin vasiyet anında mevcut olması gerekir. Zımmîye vasiyet geçerlidir. Katiline vasiyet geçerli değildir.

3) Vasiyet Konusu Olan Tasarrufa Ait Şartlar

Anlaşmaların ve vasiyetin konusu olan malın intifa ve alacak hakkının ortaya çıkarılmasıdır. Hem vasiyetçi hem de vasiyet yapılan şahıs ve cihet açısından meşru mal kabul edilmelidir. Son olarak da; vasiyet konusu malın vasiyet anında mevcudiyeti ve vasiyetçinin mülkü olmasıdır.⁷⁵

Buraya kadar zikredilen şartlar, vasiyetin geçerli bir şekilde doğması için aranan şartlardır. Geçerli olan bir vasiyet muamelesinin tarafları bağlaması ve hukuki sonuçların doğması için de bazı şartlar aranır ki bunlara “nefaz” şartları denir. Açıklayacak olursak:

İslam hukukunda vasiyet muamelesinin şekli bir şartı yoktur. Vasiyet beyanı sözlü, yazılı veya işaretle de açıklanabilir. Bu defterde miras hakkında, 75’e yakın dava tespit edilmiştir.

⁷³ Akgündüz-Halil Cin, *Mukayeseli İslam* ...s.127.

⁷⁴ Akgündüz-Cin, *Mukayeseli İslam*, s.128.

⁷⁵ a.g.e, İstanbul 1990, s.128.

Davalar çeşitli konulardadır. Bunların çoğunlunu ölen kişinin terikesinin varisler arasındaki kayıt altına alınması hakkındadır.⁷⁶Davalarda kadınların aldığı hisse erkeklere oranla ½ 'dir.

Bazen terikenin vefat eden kişinin mallarının satıldığı bedelinin taksim edildiği görülmektedir.⁷⁷ Ölen kişinin borçlarının ödenmesi halindeki belgeler⁷⁸ ölen kişinin miras bıraktığı mallardan bazılarını ortak karar ile satarak borcunu ödediği⁷⁹ vasilik belgeleri⁸⁰ taksimattan memnun olmayan ya da hakkını alamadığını iddia eden varislerin açtığı davalar gibi davalar bu belgelerde görülmektedir.⁸¹ Varislerin belgelerde terikeden alacak haklarının vekilleri tarafından alınması için mahkemeye başvurulmuştur.

C) BORÇLAR HUKUKU

Günlük hayattaki ekonomik ilişkiler borç konusunu gündeme getirmiştir. Borç “para ile ödenecek yükümlülük” demektir. İslam Hukuku borç davalarını Deyn ve Karz diye ikiye ayırmıştır.

1) Deyn

Eski hukukumuzda borca deyn, alacaklıya dâin, borçluya medin, medyun denilmektedir. Deyn borcunu taraflar birbirine zimmetlerindeki sabit mallar ile ödemektedir.⁸²

Bu defterde deyn konusu ile ilgili bir dava tespit edilmemiştir.⁸³

⁷⁶ A.Ş.S. 131/2; 131/3; 131/4; 131/5; 131/11; 131/14; 131/15; 131/17; 131/18; 131/19; 131/21; 131/22; 131/23; 131/24; 131/25; 131/26; 131/27; 131/29; 131/31; 131/32; 131/40; 131/41; 131/42; 131/48; 131/50; 131/51; 131/52; 131/53; 131/54; 131/55; 131/58; 131/59; 131/60; 131/62; 131/65; 131/71; 131/72; 131/82

⁷⁷ A.Ş.S. 131/12; 131/35; 131/36; 131/44

⁷⁸ A.Ş.S. 131/9; 131/71; 131/72; 131/87; 131/91

⁷⁹ A.Ş.S. 131/20; 131/32; 131/35

⁸⁰ A.Ş.S. 131/10; 131/11; 131/27; 131/35; 131/39; 131/42; 131/45

⁸¹ A.Ş.S. 131/37; 131/39; 131/44

⁸² Ahmet Akgündüz – Halil Cin, *Mukayeseli İslam ve Türk İslam Hukuk Tarihi* 3, İstanbul 1990, s.225.

⁸³ A.Ş.S. 131/9

2) Karz

Karz, iade edilmek üzere elde alınan borçtur. Bu çalışmada karzdan bahseden 4 dava bulunmaktadır.⁸⁴

İlk olarak “Hamo mahallesi sakinlerinden Hacı Ali kızı Zaide Hatun, Ali Nacar Mahallesi’nden Tabak Mustafa’nın kendisine 5 sene önce 190 kuruş borçlandığını ve borcunu parçalara bölerek daha sonra zorla ödediğini” ikrar eden belge ile yine “Ali Elçi Mahallesi’ndeki Abdülaziz oğlu Muhammed’e borçlarının 6 akçe ödemeyi kabul ettiği” belge ile diğer 2 davada da borçların para karşılığı ve ödendiği fakat parça parça ödendiğinden bahsedilmektedir.

Ç. EŞYA HUKUKU

“Eşya” şey kelimesinin çoğuludur. Şey ise maddi ve manevi varlıkların hepsine denilebilir. İslam Hukukunda eşya tabiri yerine ayn, deyn ve menfaat tabirleri kullanılmıştır. Ayn kelimesi menkul ve gayr-i menkul bütün eşyayı içine almıştır.⁸⁵

1) Bey Ve Şira (Alış-Veriş)

Bu defterde 10 tane satış akdiyle ilgili belge vardır.⁸⁶ Bey “satım” şira “alım” manasını İslam hukukunda alıcıya “müşteri” satıcıya “baya” denir. Akidlerin doğurduğu hukuki sonuçlara iki açıdan bakılabilir. Onlar da sonuçların kimleri ilgilendirdiğini ve sonuçların neden ibaret olduğudur.⁸⁷

Bu çalışmamızda satış akdine konu olan mülklerin çoğunluğunu ev satışları,⁸⁸ ikinci sırayı bağ, bostan satışları,⁸⁹ üçüncü sırayı da dükkan satışları oluşturmaktadır.⁹⁰ Belgelerin içindeki davalardan vekâleten de mülk satışlarının yapıldığı görülmektedir.⁹¹

⁸⁴ A.Ş.S. 131/12; 131/30; 131/87; 131/91

⁸⁵ Ö. Nasuhi Bilmen, *Hukuk-ı İslamiye Ve Islahat-ı Fıkhiyye Kamusu 4*, İstanbul 1970, s.14-15.

⁸⁶ A.Ş.S. 131/25; 131/32; 131/33; 131/34; 131/36; 131/37; 131/39”.

⁸⁶ A.Ş.S. 131/32; 131/34-(1); 131/36-(1)

⁸⁷ Hayrettin Karaman, “Akit Maddesi”, *Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi 2*, İstanbul 1989, s.251-252.

⁸⁸ A.Ş.S. 131/32; 131/34-(1); 131/36-(1)

⁸⁹ A.Ş.S. 131/34-(3); 131/37-(3); 131/39-(1)

⁹⁰ A.Ş.S. 131/25; 131/33-(1); 131/33-(3)

⁹¹ A.Ş.S. 131/65-(1)

D. VAKIF

Türk hukuk tarihinin önemli müesseselerinden olan vakıf hukuku, farklı tabakalar, arasındaki hukuki münasebetleri düzenlemekte ve insanın yaradılışındaki hayırseverlik duygusu ile karşılıklı yardımlaşma esasına dayanmaktadır. Osmanlı'nın diğer şehirlerinde olduğu gibi, incelediğimiz defterden de anlaşıldığı gibi bilhassa, her mescit, camii, medresenin bağlı olduğu bir vakıf kurumu olduğu bilinmektedir.

Çalışmamızda beş adet vakıflarla ilgili dava görülmektedir. Ayrıca bu davaların vakıflardaki görev tayininden,⁹² ve vakıflara devredilen mallardan bahsedilmektedir.⁹³

Defterimizde;

- Tahtanî Camii Vakfı

- Mustafa Ağa Vakfı Mevlevîhane'si

- Mincâ' iye Medresesi Vakfı

- Eski Camii Vakfı

- Felahiye Medresesi Vakfı gibi kişi, medrese ve camii Mevlevîhane adı taşıyan vakıflar görülmüştür.

Vakıf şartları kanun koyucunun hükmü gibidir, değişmez, değiştirilemez.

1) Vakıf Görevlileri

Vakıf görevlileri berat-şerifle atanırlar ve yevmiyelerini görev yaptıkları vakıftan almaktadırlar.

Bu görevliler şunlardır: Nazır, mütevellî, mutasarrıf, kâtip, cabi, nakib-i nan. Bunların yanında vakıf camilerinde görevli kişilerde vardır. Bunlar: İmam, hatip, müezzin, cüzdan, duagû sermahfil, aşirhan, na' than, devirhan, ferraş, loğkeş, bahçıvan, çerağdardır.⁹⁴

⁹² A.Ş.S. 131/97-(2); 131/95-(2); 131/95-(1); 131/90

⁹³ A.Ş.S. 131/38

⁹⁴ Bahaeddin Yediyıldız, "Vakıf Islahatları Lügatçesi", *Vakıflar Dergisi* 17 ,Ankara 2003, s.59.

E. CEZA HUKUKU

Fıkıh kitaplarında “ukubat” umumi bölümünde ve ya “el-Cinayet, el-kıssas, el cirah, ed-diyat” dibi hususi başlıklar altında tetkik edilen ceza hukukları konuları batı menşeli hukuk yasalarında müstakil bir branş haline getirilmiştir. Ceza hukuku, cemiyetin intizam ve sükununu temin zımında işlenmesi ve ya işlenmemesi lazım gelen fiillerle, suçlarla bunların önüne geçecek vasıta ve tedbirleri, işleyenler hakkında tertip ve tatbik edilecek müeyyideleri bu hususlarda selahiyetli makam ve mahkemelerce takibi iktiza eden usul ve kaideler ile müeyyidleri bu hususlarda selahiyetli makam ve mahkemelerce takibi iktiza eden usul ve kaideler ile müeyyidelerin tatbik şekillerini mütala eder.

İslam ceza hukukunda suç ve cezaların tasnifi şöyledir.

- 1- Cezaları kesin olarak tayin ve tahdit edilmiş suçlar. Bunların bir kısmına hudud, bir kısmına da kısas ve diyet denir.
- 2- İçinde yaşadıklarını zaman ve zeminin şartlarına göre ceza takdiri devlete ve hakimlere bırakılan suçlar. Bunların cezasına da ta'zir denir.⁹⁵

Çalışmamızda suç unsuru olayları başkalarıyla “zarar-ziyan,⁹⁶ hırsızlık,⁹⁷ şehirdeki esnaftan birinin diğer esnafa borçlanması ve ödemesi,⁹⁸ eşkiyalık,⁹⁹ bostan tahrip etme¹⁰⁰” gasp olarak sıralayabiliriz.¹⁰¹

İslam ceza hukukunun gayesi elbette ki intikam ve işkence değildir. “Ceza fiilden önce işlenmeye engel, fiilden sonra da tekrarına manidir.” diye belirtmektedir.

Davalara bir bakarsak “Bernah Köyü” ndeki Hüseyin oğlu İbrahim bostanını ve kavaklığını tahrip eden İsmail oğlu Ahmet’i ve Kara boğaz oğlu Ali’ yi dava etmiştir.”

“Katırcılar hanı avlusundaki 400 ketenin çalışması ve hanın görevlileri İbrahim oğlu Şeyh Salih, Seyir Molla, ketenlere sahip çıkmadığı için şüphelendikleri görevli sarkiz namlı ermeniye mahkemeye şikayet etmişlerdir.”

⁹⁵ Bilmen, *Hukuk-ı İslamiye Ve Islahat-ı Fıkhiyye Kamusu 4* , s.310.

⁹⁶ A.Ş.S. 131/9-(3)

⁹⁷ A.Ş.S. 131/26-(1)

⁹⁸ A.Ş.S. 131/29-(2)

⁹⁹ A.Ş.S. 131/86

¹⁰⁰ A.Ş.S. 131/97-(1)

¹⁰¹ A.Ş.S. 131/8

“Şehreküstü Mahallesi’ndeki esnafın vergi memuru gözetiminde diğer esnaflara borçlanması ve borcunu ödememek için koşması.”

“Ayıntap Sancağının başkadısının gönderdiği bir ferman ile eşkıyaların yakalanması ve cezalandırılması.”

“Ayıntap’ da Saadet adındaki kadın mahkemece hudutlarını belirlediği halde halkın bostanını tahrip etmesi ve bostanın içinden ahalinin yol geçirmesini mahkemeye şikayet etmiştir.”

F. VEKÂLET

Vekâlet; Kendi işlerinde tasarruflu başkasına bırakmak ve yerine başkasını geçirmektedir.¹⁰² Lügatte ise, hufz, kifayet, itimat, müraat, teslim tefviz diye tanımlanmıştır. Ayrıca bir kimsenin kendisinin yapacağı bir işini başkasına tefviz etmesidir. Bu işi yerine getirene “müvekkil” denir. Vekâletin meşruiyeti Kitap, Sünnet ve Ümmetin icmasıyla sabittir.¹⁰³

Çalışmamızda, miras vekaleti,¹⁰⁴ Ayıntap Kalesine memur vekil etme,¹⁰⁵ Kale naipliği vekaleti,¹⁰⁶ Vergi memuru vekaleti¹⁰⁷ gibi davalar vardır.

Davaları özetlersek: “Yeni Mahalle ahalisinden vefat eden Hacı Kara Mustafa’ nın küçük oğlu Muhammed’in babasından kalanları hemen alması için büyük kardeşinin ona vasi tayin edilmesi”, “Tube (tövbe) Mahallesi’ ndeki vefat eden Fatma’nın terekesinden bir kısmı Abdi isimli bir küçük çocuğa bırakılmıştır, malın korunacak çocuğa verilmesi için annesi çocuğa vekil ve vasi kılınmıştır.” “Antep Sancağı ve Nahiyesinde Kale müstehdarlığına, kethüda-zade Hacı Hüseyin Ağa’ nın getirilmesi, Ayıntap Naipliğinin Ömer Efendi’ ye verilmesi.”

“Bazı sancakların vergilerinin vekaleten, Maraş Valisi Ali Paşa, tarafından dağıtılması.”

¹⁰² Bilmen, *Hukuk-u İslamiye ...* s.311.

¹⁰³ Bilmen, *Hukuk-u İslamiye* ,s.312.

¹⁰⁴ A.Ş.S. 131/8-(2); 131/8-(3); 131/10-(1)

¹⁰⁵ A.Ş.S. 131/18

¹⁰⁶ A.Ş.S. 131/30-(1)

¹⁰⁷ A.Ş.S. 131/84; 131/85; 131/94; 131/96

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SİCİLDEKİ DAVA KONULARININ ÖZETLENMİŞ TRANSKRİBİ

“Hicri-1196 senesi Muharrem ayının ikinci Pazar günü (Miladi-1782 Aralık ayı) yazımı son bulan defter, başlangıcı ile 100 sayfa, ortası ile 90 sayfa, en küçük oranı ile 45 sayfadır.”

A. 131 NO' LU SİCİLDEKİ DAVALARIN ÖZETLERİ

1) A.Ş.S. 131/1 (Nikâh Akdi)

“Cabi Mahallesi’ nden, Abdullah kızı elif hatun, kendi rızasıyla 25 kuruş mehir alarak Mustafa oğlu Ahmet’ le şahitlerin huzurunda nikâhlanmıştır.”

Şahitler:

Atarlar: Seyid Ali ve Muhammed,

Debbağ: Seyid Hacı Ebubekir.

Muhdar Muhammed

Allah’ a sığınırız.

2) A.Ş.S. 131/2-(1) (Miras)

Ayıntap’ da Körkün köyünden vefat eden Osman oğlu Abdurrahman’ ın veraseti (mirası) ayrı yaşadığı Mustafa kızı Fatma ile anası Ali kızı Meryem’ e büyük oğulları Osman oğlu Ali’ ye, küçük oğlu Hasan’ a, küçük kızı Amine’ ye verilmiştir.

4 Cemaziyel Ahir 1192 (4 Mayıs 1778)

Hacı Abdurrahman’ ın veraseti

Aynı köyde 2 tiyek bağ (üzüm bağı) 600 kuruş./ 300 yiyecek karalık bağ 300 kuruş./ 1 Adet siyah merkep ve supası 15 kuruş./ 4 öküz 60 kuruş./ 4 keçi 10 kuruş./ 10 kile buğday 33 kuruş./ 3 kile buğday 10,5 kuruş./ 2 kile arpa, 1 kile darı 66 kr./ Kuru üzüm 3 kr./ 3 döşek, 3 yastık, 3 yorgan 10 kr./ 4 palaz kilim 10 kr./ Don kazanı (Büyük yemek, pekmez kaynatmak

için kullanılan kazan) 7 kr./ 1 leğençe 1,5 kr./ 1 ibrik 1 kr./ 7 sahan 3 kr./ 2 leğençe 1 kr./ 1 tencere 2 kr./ 4 haşa (Büyük Torba) 3 kr./ 2 cağıt, 2 demir ve saban 5 kr./ 1 tüfek, 1 silah 4 kr./ Yarım hisse bakire kısrak 12 kr./ Saban 8 kr./ 1/3 hisse cercer (buğda saplarını saman haline getiren alet) 4 kr./ Sırt elbisesi ve ev hırdavatı 5 kr./ Toplam 910 Kr.

Çıkacaklar

Techiz ve Tekfin 3 kr. 1 iskat ve kefaret (ölünün kefaret gerektiren günahları için) kısmet resmi 7,75 kuruş. Yazım ücreti (Kitabiye) Muhtarlık 1 kr. Yekun 20 kr.

Vereselere

Hanımına 96,5 kr. Anasına 48,5 kr. Osman' ın oğluna 45 para 6 kr. Ali' nin oğluna 45,26 kr. Mevkufen 45.26 kr. Emine' nin kızına 22,5 kr.

3) A.Ş.S. 131/2-(2) (Miras)

Tarlayı Cedid Mahallesi' nde vefat eden, Mustafa oğlu Muhammed' in veraseti ayrı yaşadığı hanımı Ebu-dderda kızı Zeynep ile büyük oğlu imam Hüseyin, Mustafa, Osman' a ve Hacı Emin muhdara verilmiştir.

4 Cemaziyel Ahir 1182 (4 Mayıs 1769)

Veraset Çıktısı

Vefat eden kişinin evi 80 kr. 400 yiyecek bağı 30 kr. 10 kile buğday 35 kr. 2 kile darı 3 kr. 1 adet eşek 12 kr. 1 sini 3 kr. 1 satıl 3 kr. 1 hamam leğeni 2,5 kr. 3 tencere 6 kr. 1 teşt (çamaşır leğeni) 5,5 kr. 6 haşaf tası 2,5 kr. 1 kapaklı tepsi 1 kr. 1 büyük tas 3 kr. 1 süzek 2,5 kr. 1 sahan leğençe 1,5 kr. 2 saplı tas 1,5 kr. 24 küçük sahan 6 kr. 1 küçük sarıl 1,25 kr. 1 don kazanı 4 kr. 1 kil leğeni 0,5 kr. 2 torba bulgur 7 kr. Üzüm, ceviz, nohut 5 kr. Küçük güğüm ve tepsi 3 kr. 2 kilim 5 kr. 1 eski halı 2 kr. 3 döşek, 3 yorgan, 2 yastık 8 kr. Arka esvabı (iç çamaşırı) 10 kr. 1 şalvar 2 kr... Yekun 270 kr.

Masraflar

Techiz, tekfin ve diğler 40 kr. Kısmet resmi 6,75 kr. Yazım ücreti 1,5 kr. Çuhadarlık 1,5 kr. Muhdariye 0,5 kr. Toplam: 50,5 kr. Geriye kalan 230 kr.

Taksimat

Hanımına 27,5 kr. Oğlu Hüseyin' e 48,15 kr. Oğlu Mustafa' ya 48,15 kr. Oğlu Osman' a 48,15 kr. Oğlu Hacı Emin' e 48,15 kr.

4) A.Ş.S. 131/3-(1) (Miras)

Nurhane köyünde vefat eden Cuma oğlu Kara Hüseyin' in veraseti ayrı yaşadığı hanımı, Ali kızı Aişe ile büyük oğulları Abdullah ve Muhammed' verilmiştir.

6 Cemaziyel Ahir 1183 (6 Mayıs 1770)

Miras

Aynı köyde Hacı Sar oğlu ile ortaklık yarım hisse bağ tiyek 10 kr. Develi oğlu ile ortaklık 150 tiyek bağın $\frac{1}{4}$ ' ü 30 kr. Hacı Hindoğlu ile ortaklık eriklik $\frac{1}{4}$ hissesi 40 kr. 1 baş kır kısarak 25 kr. Yarım hisse kısarak 15 kr. 2 öküz 30 kr. 5 kile buğday 17 kr. 3 kile nohut 10 kr. 3 kile bulgur 14 kr. 4 kile arpa 8 kr. 2,5 lüle mercimek 3 kr. 4 sahan 12,5 kr. 1 tas 0,5 kr. 1 ibrik 1 kr. Yorgan, döşek 5 kr. Pekmez 3,5 kr. 2 kilim 3 kr. 1 çift demiri ve saban 3 kr. 1 haşa $\frac{1}{5}$ saman 0,5 kr. Yekun 24,5 kr.

Çıkacaklar

Techiz ve tekfin 10 kr. Kısmet resmi 6 kr. Kitabiye 3 kr. Çuhadar, muhdar 2,5 kr. Kahveci 15 kr.

Taksimat

Hanımına 27,5 kr. Oğlu Abdullah' a 97,5 kr. Diğler oğlu Muhammed' e 97,5 kr.

5) A.Ş.S. 131/3-(2) (Miras)

Ehli Cefa Mahallesi' nden vefat eden Hasan oğlu İbrahim' in hanımı, İbrahim kızı Emine ile büyük oğulları Mustafa ve Muhammed' e ait olmuştur. Daha sonra emine de ölünce miras 2 oğlu arasında paylaşılmıştır.

10 Cemaziyel Ahir 1183 (10 Mayıs 1770)

Veraset Çıktısı

1 oturulmayan ev 130 kr. 1 kilim 2,5 kr. 3 teşt 8 kr. 1 sini 2 kr. 2 ibrik 3 kr. 2 tencere 3 kr. 1 süzek 1 kr. 7 sahan 3 kr. 1 leğençe 1 kr. 1 tas 1,5 kr. 1 tas, satıl 1 kr. 3 döşek 2 yorgan 6 kr. Sumaklık 5 kr. 1 balta 1,25 kr.

Masraflar

Borca kıyılan nikâha ait borç 30 kr. Kısmet resmi 3,5 kr. Kalan 140 kr.

Taksim

Ölen Emine' ye ait hisse 17,5 kr. Oğlu Muhammed' e 61 kr. Diğer oğluna 61 kr.

Emine' nin mirası da şu şekilde Taksim olunmuştur.

Kocasının kendisine verdiği mehri: 47,5 kr.

1 seccade, 1 hamam leğeni 4 kr. 1 ibrik, 1 tepsi 1 kr. 1 tencere 2 kr. Alaca entari 3 kr. 2 mavi kaftan 2 kr. 3 çarşaf, 2 meşefe (banyo havlusu) 4 kr. 1 keten kömlek 1 kr. 1 mavişim gömlek 0,5 kr. Mazmahor tarafında 200 yiyecek bağ 100 kr.

Masraflar

Tekfin, techiz, iskat 12 kr. Kısmet resmi 2,25 kr. Katibiye 2 kr. Muhtariye 2,75 kr.

Taksim

Muhammed' in oğluna, anasından 30, babasından 61 kr. Mustafa' nın oğluna anasından 30, babasından 61 kr. Ali' nin oğluna 30 kr.

6) A.Ş.S. 131/4 (Miras)

Tarlayı Cedid Mahallesi' nde vefat eden, Seyyid Muhammed kızı Şemsi' nin mirası, kocası Seyyid Ahmet oğlu Seyyid Ahmet ile babası Ahmet Hilmi, annesi Cennet hatun, küçük oğlu Seyyid Muhammed, küçük kızı Aliye arasında taksim olmuştur.

Veraset Çıktısı

Altın başlık 20 kr. Altın küpe 10 kr. Alaca entari 5 kr. Yeni bez kuşak 16 kr. 3 kömlek 3 kr. 3 hamam meşefesi, 2 hamam döşemesi 3 kr. Sürmai entari 5 kr. Sarı entari 6 kr. Mavi cübbe 5 kr. 17 yemeni 15 kr. Altın tas 5 kr. 1 kuşak kalanı 2,5 kr. v.d.

Masraflar: Kefaret 35 kr. Kısmet resmi 16,75 kr. Yazım ücreti 2 kr. Çuhadarlık 2,5 kr. Çavuş 1 kr. Muhdariye 1 kr.

Taksim

Kocayla hisse 152,5 kr. Bakaya 101,8 kr. Anne hissesi 101,80 kr. Küçük oğlana 161 kr. Küçük kıza 84 kr.

7) A.Ş.S. 131/5 (Miras)

Tarlayı Atik Mahallesi' nde vefat eden Taşçı Ramazan oğlu Ali' nin veraseti hanımı Rahime ile büyük oğlu Muhammed Emin ve Muhammed, küçük oğlu Ali ve küçük kızı Fatıma' ya ait olmuşlar.

8 Rebiülevvel 1195 (8 Şubat 1781)

Veraset Çıktısı

1 ev 300 kr. Bađ 800 bađ 60 kr. Kadı değirmininde 1 hur 3 kr. Leyrekte 4 hur 2 kr. 2 tencere 3 kr. 1 leğençe 1 kr. 5 sahan 1,25 kr. 1 satıl 1 kr. Yorgan, dōšek, yastık 5 kr. Ev hırdavatı 2,5 kr.

Masraflar

Techiz, iskat 18 kr. Hanımına 50 kr. Oğlu Muhammed' e 16 kr. Mahalleye borç 3 kr. Kısmet resmi 2,25 kr. Katibiye 1,5 kr. Çuhadar 2 kr. Muhdariye 0,5 kr.

Taksimât

Hanımına 32,25 kr. Oğluna 65,5 kr. Diğer oğluna 65,5 kr. Diğer oğluna 65,5 kr. Kızına 32,75 kr.

8) A.Ş.S. 131/6 (Miras)

Ehli Cefa Mahallesi' nde vefat eden Sami Kasap oğlu Hacı Ahmet oğlu Osman' ın mirası, hanımı Muhammed kızı Rahime ile büyük oğlu Abdurrahman, küçük kızları Fatıma, Hanım, Ümmü Gülsüm arasında paylaştırmıştır.

1195 yılı Ramazan sonu (1781)

Veraset Çıktısı

Dışarıda odası olan 1 ev 400 kr. 1 kahvehane 200 kr. 1 küçük sini 2 kr. 1 katremiz 0,5 kr. 4 küçük tencere 6 kr. 4 kapaklı tas 2 kr. 3 yorgan 6 kr. 6 yastık 2 kr. 2 minder 2,25 kr. v.d.

Masraflar

Kısmet resmi 16 kr. Yazım ücreti 2 kr. Çuhadarlık 2,5 kr. Muhdariye 1 kr.

Taksimât

Hanımına 78 kr. Abdurrahman' ın oğluna 218 kr. Kızı Fatıma' ya 109 kr. Kızı Hanım' a 109 kr. Ümmü Gülsüm' e 109 kr.

“7.” Sayfadaki Davalar Okunamamıştır.

9) A.Ş.S. 131/8-(1) (Gasp)

İsbatırım köyünün ahalisinden Mustafa oğlu Hüseyin Şehreküstü Mahallesinde oturan Hüseyin oğlu Hacı Ali' nin dava tarihinden bir buçuk yıl önce deli elbisesi giyip bütün ahalinin malını gaspettiğini, bu gasp içinde kendisinin de bir sarı katırın Hacı Ali tarafından alındığını söylemiştir.

Hacı Ali o tarihlerde öyle bir elbise ile dolaştığını fakat katır kendisinin çalmadığını söyleyince, olayın şahitleri olan Hacı Kerim oğlu Muhammed, Osman oğlu Muhammed olayın doğru olduğunu, yaşandığını ispatlayınca, katırın getirilmesi, hayvan yoksa değerinin karşılığı olan 70 kuruşun taksim edilmesi kararlaştırılmıştır.

18 Şevval (18 Ekim 1781)

Şahitler

Ahmet oğlu Muhammed, Molla Hüseyin, Mustafa oğlu Molla Hasan, Ali oğlu Ömer.

10) A.Ş.S. 131/8-(2) (Miras Vekâleti)

Yahni Mahallesinde vefat eden Hacı Kara Mustafa' nın küçük oğlu Muhammed' e büyük kardeşi Ahmet vasi tayin edilmiştir.

19 Şevval 1195 (19 Ekim 1781)

Şahitler

Abdullah oğlu Muhammed, Nacar ustası Ahmed, Nacar Seyit Halil Muhtarzade Molla Hüseyin, Seyit Ali oğlu Muhammed.

11) A.Ş.S. 131/8-(3) (Miras Vekâleti)

Tövbe Mahallesi sakinlerinden vefat eden Hacı Abdi kızı Fatıma' nın terekesinden Ahmet oğlu Abdi adlı çocuğa miras kalmıştır. Mirası alması için çocuğun annesi çocuğa vasi tayin edilmiştir.

19 Şevval 1195 (19 Ekim 1781)

Şahitler

Abdullah oğlu Muhammed, Nacar ustası Ahmed, Nacar Seyit Halil Muhtarzade Molla Hüseyin, Seyit Ali oğlu Muhammed.

11) A.Ş.S. 131/8-(3) (Miras Vekâleti)

Tövbe Mahallesi sakinlerinden vefat eden Hacı Abdi kızı Fatıma' nın terekesinden Ahmet oğlu Abdi adlı çocuğa miras kalmıştır. Mirası alması için çocuğun annesi çocuğa vasi tayin edilmiştir.

Şahitler

Yusuf oğlu Molla Hüseyin, Muhammed oğlu Abdullah, Halil oğlu Ömer.

12) A.Ş.S. 131/9-(1) (Miras Kalan Borç)

Şehreküstü Mahallesi' nde vefat eden Korkak oğlu Hacı Hüseyin' in kardeşi ve küçük oğlunun varisi olan İbrahim Ağa, Hacı Hüseyin' den kalan borçların alacaklısı olan Ebubekir Ağa' ya ilk yüz on kuruşu verip geri kalan 90 kuruşu 90 batman kahve ile ödemiştir.

Alacaklı Ebubekir Ağa bu ödemeyi kabul etmiştir.

24 Ramazan 1195 (24 Eylül 1781)

Şahitler

Hüseyin oğlu Ahmet, Yusuf oğlu Ömer, Ahmet oğlu Molla Muhammed, Hıdır oğlu Ahmed.

13) A.Ş.S. 131/9-(2) (Karz)

Davacı; Kabasakal Mahallesi ahalisinden İmamoğlu Hacı Mustafa, aynı şekildeki Arpacı Küçük Ahmed oğluna kendi malından 150 kuruşluk 15 batman kahveyi borç vermiştir. Borcu 91 gün vadeye bağlamıştır. Küçük Ahmed' in ortağı Kara Tatar Ahmed de borca kefil olmuştur. Şahit Küçük Muhammed de olayı itiraf etmiştir. Davacı Hacı Mustafa' ya borcu aynı bedelde ödenmesine karar verilmiştir.

Şevval 1195

Olayın Şahitleri

Molla Ahmed oğlu Hasan, Hıdır oğlu Mustafa, Osman oğlu Ali, Muhammed oğlu Yusuf.

14) A.Ş.S. 131/9-(3) (Zarar-Ziyan)

Bernah Köyü'nden, Hüseyin oğlu İbrahim, aynı şehirdeki Develi Mustafa, Kara Muhammed oğlu İbrahim, İsmail oğlu Ahmed, Karaboğaz oğlu Ali' den şikayetçi olmuştur. Davanın konusu: Aynı şehirdeki akar kenarındaki bin tane kavak ağacını sayarak tahrip etmişler; bin yüz tiyeklik (üzüm kütüğü) üzüm bağını, yüz kuruşluk karpuz bostanını tahrip etmişlerdir.

Mustafa, İbrahim, Ahmed ve Ali inkar eyleyince dava sahibi İbrahim gerçeği açıklayan delilleri toplayınca da dava sonuca bağlanmıştır.

24 Şevval 1195 (24 Ekim 1781)

Şahitler

Ömer zade Hüseyin, Halil oğlu Yusuf, Ebubekir oğlu Molla Osman, Muhammed oğlu Molla Ahmed.

15) A.Ş.S. 131/10-(1) (Miras Vekâleti)

Tarlayı Atik Mahallesi' nde vefat eden, İbrahim oğlu Hacı Hıdır' ın, küçük kızı Hatice' ye ondan önce kız kardeşi Aişe' ye vasi tayin edilen kadın görevden alınca yerine akrabalarından Ali Ağa oğlu Seyit Davud yeniden vasi tayin olmuştur.

24 Şevval 1195 (24 Ekim 1781)

Şahitler

Seyit İbrahim, Hüseyin oğlu Muhammed, Ali oğlu Molla Yusuf, Yakup oğlu Ahmed.

16) A.Ş.S. 131/10-(2) (Nafaka)

Tarlayı Cedit Mahallesi' nde vefat eden berber Seyit Osman oğlu Seyit' in küçük oğlu Seyid Muhammed' e annesinden vasi tayin olması için her bir gün 9 akçe nafaka bağlanmıştır.

24 Şevval 1195 (24 Ekim 1781)

Şahitler

İmam Seyit Ebubekir Efendi, Bulaşık zade Ahmet efendi, Hacı Nasır Camii imamı Çulcu İsmail, Muhammed oğlu Ahmed.

17) A.Ş.S. 131/10-(3) (Miras Vekâleti)

Şehreküstü Mahallesi' nde vefat eden Muhammed kızı Fatma' nın oğlu Muhammed' e, Hacı Hüseyin kızı Fatma vasi tayin olunmuştur.

24 Şevval 1195 (24 Ekim 1781)

Şahitler

Çil kadir oğlu Mustafa, Hacı Hüseyin oğlu Osman, Hacı Muhammed oğlu Mustafa, Yusuf oğlu Ahmed.

18) A.Ş.S. 131/11-(1) (Miras)

Çukur Mahallesi' nde vefat eden Kuyucu Ali Paşa oğlu Ali' nin veraseti: Büyük oğlu Muhammed' e, büyük kızı Fatıma ve Ahsen' e verilmiştir.

Zilkade ayının başları 1195 (Ekim 1195)

Veraset Çıktısı

Bir ev 600 kr. Sam köyünde bakımsız bağ 1000 tiyek 40 kr. Hacer köyünde 300 tiyek bağ 30 kr. 2 halı 15 kr. 1 küçük seccade 1,5 kr. 12 sahan 4 kr. 6 lengeri 3 kr. 6 tas 3 kr. 2 teşt 6 kr. 2 tencere 4 kr. 1 küçük teşt, 1 leğençe 4 el leğeni, 5,5 kr. v.d. Toplam 142,2 kr.

Masraflar

Iskat-ı Salat ve Kefaret 10 kr. Kısmet resmi 23,5 kr. Yazılım ücreti 2,2 kr. Çuhadariye 4 kr. Muhdara 1 kr. Serdan Cülusuna 20,5 kr.

Taksimât

901 kr. Taksim olunacak. Muhammed' e 450 kr; 1/40. Fatıma' ya 225 kr; 1/30. Ahsen' e 225 kr; 1/30.

19) A.Ş.S. 131/11-(2) (Miras Vekâleti)

Bey Mahallesi' nde vefat eden Hüseyin oğlu Saraç Ahmed Usta' nın oğullarının oğulları Muhammed, Hüseyin ve Ahmed, Hasenin evladına dedeleri merhumdan kalan malları düzene koyması ve koruması için dayıları sayılan Mustafa oğlu Ali vasi tayin edilmiştir.

Zilkade 1195

Şahitler

Saraç Mevla İbrahim, Hami Ahmed oğlu Mustafa Küllülü zade Ali oğlu Osman.

20) A.Ş.S. 131/12 (Miras Kalan Arazinin Satılması)

İbn-i K r Mahallesi' nde vefat eden Garaz Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Ali Halebi' nin küçük oğlu Seyyid Muhammed kendisinin vasisi olan Ebubekir ile Tub oğlu Hacı Muhammed' i dava etmişlerdir. "Babalarının sağlığında aynı şehrin Sarıg ll k bölgesinde kiblesi umumi yola, kuzeyi  mer, doğusu Zembilcioğlu, batısı Faraş oğlu Seyyid Muhammed tarlaları ile çevrili susuz tarlayı 150 kuruş karşılığında satın aldım. Fakat oğlu bunu kabul etmeyip dava açtı. Ben de bu davayı haklı değil diye reddettim. Aynı tarlayı mahkeme huzurunda 270 kuruşa satın aldım." diyen Tub oğlu Muhammed dava sonu tarlanın kesin sahibi olmuştur.

şahitler

M ft  Seyyid Muhammed Efendi, Arap Seyyid Yunus Efendi, Fetva Katibi Seyyid Ali Efendi, Karaboğaz oğlu Abdi zade Seyyid Muhammed Efendi.

21) A.Ş.S. 131/13 (Deyn)

Hamu Mahallesi' nde oturan Hacı Ali kızı zari kadın Ali Nacar Mahallesi' ndeki Hacı Ali oğlu Tabak Mustafa' ya 5 sene önce 190 kuruş verdim ve borcunu hala ödemedi diye davayı başlatmıştır. Daha  nce Mustafa' yı yakalatıp hapse attırmasına rağmen borcun ödenmediğini söylemiş, şahitler huzurunda ispat etmiştir.

şevval 1195

şahitler

Ahmed, oğlu Muhammed, Yusuf oğlu Ahmed, Osman oğlu Seyyid Osman, Mustafa oğlu Hüseyin, Muhammed oğlu Osman, Muhammed oğlu Halil.

22) A.Ş.S. 131/13-(2) (Borç)

Ayıntap kalesi muhafızlarından Emin efendinin babası Yusuf Efendi, oğluna ulaşmak için Hacı Muhammed' e 250 kuruş vermiştir. Paranın başka bir yere gitmediğini hiçbir borcunu bu para ile ödemediğini Hacı Muhammed şahitler huzurunda ispatlamıştır.

şevval 1195

Şahitler

Fahru'l ulema Seyyid Muhammed Efendi, Faziletli Hüseyin Efendi, Şehzade Molla Osman, Süleyman Efendi, Miralay Davut Ağa.

23) A.Ş.S. 131/14 (Miras)

Çukur Mahallesi' nden vefat eden Seyyid Ahmed çelebi oğlu Seyyid Ahmed Halebi' nin mirası, karısı Abdüsselâm kızı Fatma Hatun; Seyyid Mustafa, Seyyid Muhammed Sadık, Seyyid Muhammed Şerif; büyük kızları, Rahime, Ümmüha; küçük kızları Hatice arasında paylaştırılmıştır.

Zilkaade 1195 (Ekim 1781)

Veraset Çıktısı

500 tiyek harabe bağ 15 kr. 66 sahan 40 kr.14 tas 7 kr. 3 şamdan 2 kr. 2 ibrik 4 kr. Yekün 750 kr.

Masraflar

Resmi vergi (pay) 5 kr. Kitabe vergisi 3 kr. Çuhadar 3 kr. Muhsıra 1 kr.

Taksimât

Hanımına 149 kr. Oğullarına: Mustafa'ya 232 kr. Muhammed Sadık' a 232 kr. Muhammed Şerif' e 232 kr.; Kızlarına: Rahime 116 kr. Ümmüha 116 kr. Hatice 116 kr.

24) A.Ş.S. 131/15-(1) (Miras)

Ehl-i Cefa Mahallesi' nden vefat eden Alıcı oğlu Mehmet Ali oğlu Mehmet Ali' nin veraseti hanımı Hatice, büyük oğlu Ali, küçük oğlu Muhammed; büyük kızları Halime, küçük kızları Aişe arasında paylaştırılmıştır.

Zilkade ayı başı 1195 senesi (Ekim 1781)

Veraset Çıktısı

1 ev 60 kr. 1 merkep, teşt 12 kr. Tencere ibrik 13 kr. Tas, sini, şamdan 5 kr. 25 sahan 3 lager 15 kr. Yorgan, minder, yastık 6 kr. Sanduka 2 kr. Bıkçı (testere), balta, keser 12 kr. 1 keçi 1 oğlak 3 kr. Ev hırdavatı 1 kr. Yekün 98 kr.

Masraflar

Techiz (Tekfin İskat) 15 kr. Kısmet resmi 22 kr. Kitabiye 17 kr. Çuhariye 1 kr. Muhsırane 2 kr. Toplam 57 kr.

Taksimât

Hanımına 9, oğlu Ali' ye 192 hisse, Muhammed' e 192 hisse; kızı Halime' ye 9 kısmet, Aişe' ye 9 kısmet.

25) A.Ş.S. 131/15-(2) (Miras)

Kayseri memleketinden olup, Ayıntap da iki kapılı Han' da misafiren yatariken aniden ölen Veled Cerik' in küçük oğlu, büyük kızı Sultan, küçük kızları Anite ve Gülistan mirası paylaşmıştır.

13 Safer 1195 (13 Ocak 1781)

Veraset Çıktısı

2 doru merkep 100 kr. Yorgan, döşek, yastık 7 kr. 1 desinli kilim 4 kr. Eski Mavi Çuha Kalpak 10 kr. Siyah yağmurluk 5 kr. Simli kılıç 10 kr. 1 tüfenk 10 kr. İbrik ve silah 10 kr. 1 küçük tencere 10 kr. 1 tepsi 2 kr. Kahve takımı 1 kr. Alaca entari 5 kr. 1 Mavi Şalvar 5 kr. 1 beyaz iplik kumaş 1 kr. 1 eski cübbe 2 kr. 1 keten gömlek 1 kr. v.d. Toplam 277 kr.

Masraflar

22,5 kr. (Masraflar) Kısmet resmi 7,5 kr. Yazım ücreti 1,5 kr. Çuhadarlık 2 kr. Muhtarlık 3 kr. Diğer 3 kr. Toplam 35 kr.

Taksimata

Küçük oğluna 96 kr. 1/96, Kızı Silis (Sultan) 48 kr. 1/48, Anite 48 kr.1/48, Gülistan 48 kr. 1/48.

26) A.Ş.S. 131/16 (Adam Öldürme)

Şehreküstü Mahallesi'nde maktulen öldürülen İbrahim oğlu Halil oğlu Küçük Mustafa'nın veraseti babası Halil ve anası Mustafa kızı Fatma'ya aittir. Tutanak tarihinden 5 ay önce oğulları sokakta giderken Molla Hüseyin'in küçük oğlu Muhammed tesadüf eyleyince elindeki tüfeği ona doğrulttuğu zaman kazara tüfek patlamıştır.

Tarafların arasını bulmak için kan parası olarak 200 kr. Mushaf-ı Şerif ve 1 kılıç alınmıştır.

Olayın Şahitleri

Yusuf Efendi, Şeyh zade Seyyid Muhammed Efendi, Fadıl zade Seyyid Ahmed Efendi, Faziletli Müfti Efendi.

27) A.Ş.S. 131/17-(1) (Miras)

Kör keman Mahallesi sakinlerinden vefat eden Seyyid Hasen'in veraseti Seyyid Keseroğlu Seyyid Osman'a kerimeleri Aişe ve Fatıma'ya aittir.

Safer 1195

Veraset Çıktısı

Seyyid Osman' a 150 kr. Altın bilezik 22 kr. Sim kuşak 10 kr. 1 sini 2 kr. 1 satıl 14 lenger 8 kr. 1 kahve tepsisi 2 kr. Saplı tas 2 kr. Şerbet tası 6 kr. 26 sahan 13 kr. 1 cam tas 2 kr. Kil leğeni ve tepsi 1 kr. v.d. 302 kr.

Masraflar

Kefin, tekvin, techiz, kabir 30 kr. Kısmet resmi 7 kr. Katiplik 12 kr. Çuhadarlık 2 kr. Nasip ve haşne 3 kr.

Taksimat

Seyyid Osman' a 130 kr. Kızı Aişe' ye 65 kr. Fatıma' ya 65 kr.

28) A.Ş.S. 131/18-(1) (Miras)

Cabi Mahallesi sakinlerinden Veresesı Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Ali ile babası Ahmed' e ve ninesi Aişe' ye aittir.

Zilkaade ayı 1195 (Ekim1781)

Veraset Çıktısı

Eşi Seyyid Ali 80 kr. Sim saç bağı 32 kr. Sim ayar kuşak 22 kr. Eski entari 8 kr. Sırmalı bez fıstan 4 kr. Cenkari fıstan 3 kr. Keten bez gömlek 3 kr. v.d. Toplam 169 kr.

Masraflar

Kısmet harcı 4 kr. Kitabıye 1 kr. Çuhadarlık 12 kr. Muhdara 2 kr.

Taksimat

Seyyid Ali 74 kısmet, babası Ahmed 49 hisse, ninesi 24 hisse.

29) A.Ş.S. 131/18-(2) (Vekalet, Görev, Teslimi)

Antep sancağı ve nahiyesinde Tarla Karaca Mahmud ve diğerlerinden 1400 akça tımar ile Ayıntap ile kalesi Müstahdarlığına beraat-ı Alişana mutasarrıf olan Muhammed adlı şahıs kale mülazımlarından yazıcılığa terfi eden Kethüda zade Hacı Hüseyin oğlu Seyyid Hacı Muhammed Efendi huzurunda yemin edince kayıtlı tımar da göreve başlamıştır.

Zilkaade 1195

Olayın Şahitleri

Abdüsselâm oğlu Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Muhammed. Canbarcak Hüseyin, Molla Muhammed Cabi zade Hasan.

30) A.Ş.S. 131/18-(3) (Miras)

Beg (Bey) mahallesi sakinlerinden vefat eden Siraciddun Mustafa oğlu Ahmed' in mirası Ömer kızı Emine' ye büyük oğlu Seyyid Mustafa, Seyyid Hüseyin' e, büyük kızları Sıdika' ya, küçük kızları Emine ve Fatma' ya aittir.

Şaban 1195 (Ağustos 1781)

Veraset Çıktısı

1 ev 250 kr. Kelpin köyünde bağ 100 kr. 1 sim mintan 1 kr. Değirmiçem' de bağ-don kazanı 3 kr. Teşt, sahan, ibrik, 9 kr. Eski cuha cübbe 2 kr. 1 kömlek 1 kr. Ev hırdavatı 5 kr. Toplam 472 kr.

Masraflar

Kefin, iskat, kefalet için 25 kr. Taksim resmi 11 kr. Kitabiye 12 kr. Çuhadarlık 2 kr. Nakiplik 1 kr. Muhtarlık 3 kr.

Taksimata

Hanımına 53 kr. Oğlu Seyyid Mustafa' ya 107 kr. Diğer oğlu Seyyid Hüseyin' e 107 kr. Babasına 53 kr. Annesi Emine' ye 53 kr. Kızları Fatma ve Emine' ye 53 kr.

31) A.Ş.S. 131/19 (Miras)

Çukur Mahallesiinde otururken helâk olup ölen Kazancı Yakup' tan kalan miras hanımı Mail kızı Maryem; Büyük oğulları Kara Beyt Vartin ve büyük kızları Ağba ve Mariye ile küçük oğulları Kiyderik arasında paylaşırılmıştır.

Zilkaade 1195

Veraset Çıktısı

Mahallesiinde bir ev 200 kr. Gerciğın köyünde 1 bağ 300 kr. Semavende bağ 600 kr. 10 küçük lengeri 3 kr. Yarım hisse bağ 150 kr. 1 küçük mahsere kazanı 20 kr. 1 küçük sini 3 kr. 10 sahan 3 kr. 4 eski çuval 1 kr. 3 yorgan 9 kr. 2 döşek 6 kr. 4 hışır yastık 1 kr. 1 zahire odası 10 kr. 1 siyah merkep 3 kr. Ev hırdavatı 2 kr. Toplam 389 kr.

Masraflar

Muhtariye 3 kr. Çuhadarlık 2 kr. Yazım ücreti 12 kr. Taksim resmi 10 kr. Kefin-iskat 30 kr. Kalan 345 kr.

Taksimata

Hanımına 43 kr. Oğlu Kayabet' e 75 kr. Kiyderik' e 75 kr. Kızları Ağba' ya 37 kr. Meryem' e 37 kr.

32) A.Ş.S. 131/20-(1) (Miras Kalan Evin Paylaşılması)

Şehreküstü Mahallesi' nden Seyyid Hacı Hüseyin oğlu Seyyid Mustafa katip huzurunda babalarından kalan evi, kardeşi Muhammed tamamen satın alıncaya kadar birlikte kullandıklarını daha sonra 250 kuruşa kardeşinin evi satın aldığı bundan sonra o ev üzerinde hiçbir hakkı olmadığını söylemiştir.

Zilkaade 1195

Şahitler

Bakkal Terki Ali Efendi, Altunbaş oğlu Ali Ağa, Bakkal Yusuf Ahmed Efendi.

33) A.Ş.S. 131/20-(2) (Miras Kalan Bostanın Satımı)

Kozluca Mahallesi ahalisinden Hacı Ahmed oğlu Muhammed himayesindeki Safiye isimli kızı, Hacı Ahmet tarafından satın alınmıştır. Ayrıca Hacı Ahmed oğlu Muhammed' den kalan, Belkız mahallesindeki bostan 225 kr. hisse ile Katip Molla Ebubekir ve Molla Abdulhamit' e satılmıştır.

Zilkaade 1195

Durumun Şahitleri

Mustafa oğlu Ahmed, Hıdır oğlu Hüseyin, Molla Ali Efendi, Hasan oğlu Muhammed.

34) A.Ş.S. 131/21-(1) (Miras)

Şehreküstü Mahallesi' nde vefat eden Hacı Hüseyin kızı Fatma'nın veraseti kocası Abdullah oğlu Mustafa ile ilk oğlu Muhammed Ali, ilk kızı Yusuf kızı Hatice' ye aittir. Kızı Hatice kendi hissesini kardeşi yoluyla almıştır. Şahitler huzurunda dava kapanmıştır.

Zilkaade ayı başı 1195 (Ekim 1781)

Şahitler

Hacı Ahmed, Hacı Ahmed oğlu Molla Ahmed, Davacı zade Molla Emin Hasan Ağa.

35) A.Ş.S. 131/21-(2) (Miras)

Tahtani Mahallesi'nde vefat eden, Derekezenli Seyyid Hacı Muhammed adlı kimse sağlığında kardeşinin oğlu Seyyid Şeyh Şehabettin oğlu Seyyid Mahmut ile ortak çalışmıştır. Bir sene sonra yeğeni de ölünce ortak kazanç vereselere (varislere) mahkeme huzurunda pay edilmiştir. Önce Hacı Muhammed' in mirası hanımına, Seyyid' in küçük oğlu Ali' ye, büyük kızı Fatma' ya, küçük kızı Asime' ye verilmiştir.

Seyyid Mahmut'un mirası: Hanımı Fatma, büyük oğlu Seyyid Muhammed, Hatice, Mustafa , Küçük oğlu Seyyid Hasan arasında paylaştırılmıştır.

28 Zilkaade 1195 (28 Ekim 1781)

Veraset Çıktısı

Evin yarısı 50 kr. 50 kr. bağ, Isbatırında harabe bağ 10 kr. Atar oku mevkiinde başka ortaklı bağın yarısı 15 kr. 11 sahan 3 kr. 2 küçük leğençe 2 kr. 2 küçük 1 büyük satıl 2 kr. 1 süzek 2 kr. 2 lengeri 1 kr. 1 don kazanı 3 kr. 1 bakır mangal, 3 kızıl boyalı mintan 18 kr. 4 eski kilim 8 kr. 2 yorgan 6 kr. 2 döşek 6 kr. 2 yastık 2 kr. 3 findık kilimi 1 kr.

Masraflar

Kefin, techiz 5 kr. Kısmet resmi $\frac{1}{4}$, yazım ücreti 2 kr.

36) A.Ş.S. 131/22 (Miras)

Şehreküstü Mahallesi' nde vefat eden Hacı Muhammed' in oğlu Muhammed Emin' in mirası hanımı Zeynep, annesi, kardeşleri Ahmed ve Mahir, kız kardeşi Emine arasında paylaştırılmıştır.

15 Zilhicce 1195 (15 Kasım 1781)

Veraset Çıktısı

Nurgana tarafında Nur Ali Ağa bostanında 4/1 hisseli mal 10 kr. 10 sahan 3 kr. 3 tas 1 kr. 1 tabe 22 kr. 2 leğençe, 1 kazan 14 kr. 1 buğday ambarı 3 kr. 2 sanduka 1 kr. 2 yorgan 4 kr. 2

döşek 5 kr. 2 yastık 1 kr. Yeni kilim 6 kr. Seki bağı adlı yerde bağ 350 kr. Aynı yerde ½ hisseli bağ 10 kr. Savan ve arka eyvanı 20 kr. Ev hırdavatı 12 kr. Toplam 136 kr.

Masraflar

Tekfin ve iskat 20 kr. Kısmet resmi 12 kr. Yazım ücreti 12 kr. Mühür ve diğer 40 kr.

Taksimata

Hanımı Zeynep' e 82 hisse; 2. annenin hissesi 110, Ahmed' in hissesi 186, kardeş Mahir' in hissesi 186, kız kardeş Emine' nin hissesi 93; müşterek maldan Ahmed' in hissesi 68; Seki bağından hisse 10 kr. Gömlek, entari 3 kr. Diğer yekün 84 kr. Ahmed' in verese kısmeti Ali' nin annesine 42 kız kardeşine 21 hisse.

37) A.Ş.S. 131/23 (Miras)

Kürtünciyan Mahallesinde vefat eden Molla Seyyid Süleyman' ın oğlu Kasım Reşbe' nin mirası ayrı yaşadığı karısı, Hüseyin kızı Fatma; büyük kızı Ayşe ile kız kardeşi Kerime arasında paylaştırılmıştır.

Zilhicce ayı ortası 1195 (Kasım 1781)

Verasetin Çıktısı

Seyyid Ali 38 kr.(borç), Mustafa 15 kr. Küçük tencere 4 kr. 1 leğençe 1 kr. 3 sahan 1 kr. 1 lengeri ½ kr. 2 tas 1 kr. 1 küçük satıl 2 kr. 2 yorgan 4 kr. 1 döşek 2 kr. 1 yastık 1 kr.1 büyük kazan 4 kr. 1 eski kilim 5 kr. 1 zahire (evi) 30 kr. Ev hırdavatı 5 kr.

Masraflar

Kısmet resmi 5 kr. Yazı parası 12 kr. Çuhadarlık 12 kr. Muhtarane 2 kr.

Taksimata

Hanımı Fatma 14 kr. Kızı Aişe 56 kr. Bacısı Kerime 42 kr.

Müteveffa sağlığında evini 105 kr. zevcesi Fatma' ya satmıştır. Evi 50 kr. mehir ve 55 kr. Nafaka ve borca takas eylemiştir.

38) A.Ş.S. 131/24-(1) (Miras)

Kayser Mahallesi' nde vefat eden Seyyid Muhammed kızı Aişe' nin veraseti küçük kızı Rukiye ve kardeşi Seyyid Muhammed' e aittir.

Zilhicce ortası 1195 (Kasım 1781)

Veraset Çıktısı

Mezhur Mahalledeki evin 3 te 1'i 120 kr. 1 mertebe 3 kr. Köhne kilim, 2 yorgan 4 kr. 3 döşek 7 kr. 10 hazır yastık 22 kr. 1 küçük tencere 12 kr. 1 kil leğeni 2 kr. 5 küçük 1 kr. 1 şemadan 2 kr. 1 cam tas 2 kr. 2 büyük yastık 2 kr. 2 eski gömlek 2 kr. 1 elhace donu ¼ kr. 3 sanduka 3 kr. 1 fincan ve çanak 2 kr. Toplam 153 kr.

Masraflar

Tekfin ve iskat 25 kr. Kısmet resmi 3 kr. Kitabiye 1 kr. Çuhadarlık 12 kr. Muhtarlık 2 kr. Toplam 32 kr.

Taksimat

Kızı Rukiye 61 kr. Kardeşi Seyyid Muhammed.

39) A.Ş.S. 131/24-(2) (Miras)

Sincini veya (sincani) Mahallesi' nde vefat eden, Ali oğlu berber Muhammed' in mirası hanımına, kızı Aişe' ye Sıddık' a kız kardeşine aittir.

20 Zilhicce 1195 (20 Aralık 1781)

Veraset Çıktısı

1 ev 50 kr. 2 sahan 2 kr. 1 tas 1 kr. 3 sahan 3 kr. 1 leğençe 1 kr. 1 küçük teşt (büyük leğen) 3 kr. 1 Acem leğençesi 12 kr. Toplam 133 kr.

Masraflar

Techiz, ıskat 19 kr. Pay resmi 2 kr. Yazım ücreti 1 kr. Çuhadarlık 1 kr. Muhdarlık 2 kr. Toplam 45 kr. Kalan 88 kr.

Taksimât

Hanımına 11 kr. Kızı Aişe' ye 19 kr. Sıddık' a 19 kr. Kız kardeşlerine toplam 18 kr.

40) A.Ş.S. 131/25-(1) (Miras)

Tarla-yı Cedid Mahallesi' nde vefat eden Hacı Mustafa oğlu diye bilinen Maruf Seyyid Abdullah oğlu Seyyid Osman' ın mirası hanımı Ahmed kızı Fatma ile oğulları Seyyid Muslu, Seyyid Abdullah, Seyyid Osman arasında paylaştırılmıştır.

20 Zilhicce 1195 (20 Aralık 1781)

Veraset Çıktısı

Aynı mahallede 1 ev 200 kr. Eskici pazarında yarım hisse dükkan, Nurgana' da yarım hisseli bağ 6 kr. Nurgana' da sulu arazi 30 kr. Yorgan, döşek, yastık 5 kr. Nazardanlık 2 kr. Sandık (sarı) 2 kr. İç çamaşırı (arka esvabı) 2 kr. Ev hırdavatı 2 kr. toplam 307 kr.

Masraflar

Techiz, ıskat 11 kr. Kısmet resmi 7 kr. Kitabiye 12 kr. Çuhadarlık 1 kr. Çavuşıye 2 kr. Muhdalık 2 kr. Toplam 23 kr. Kalan 284 kr.

Taksimât

Hanımına 35 kr. Oğulları; Muslu 100/82 kr. Seyyid Abdullah 100/82 kr. Seyyid Osman 100/82 kr.

41) A.Ş.S. 131/25-(2) (Bey Ve Şira)

Kozanlı Mahallesi'nden "Ali Efendi" diye tanınan, Seyyid Muhammed Sadık Efendi ve kardeşi Seyyid Hacı İshak Efendi, Tarla-i Atik Mahallesi'ndeki Tuğlu Hamamı denilen hudutları bilinmeyen bir ortaklık olan iş yerinin kendi hisselerini Seyyid Hacı Ahmed Efendi oğlu Seyyid Hacı Abdullah'a 500 kr.'a satmıştır. Mahkeme huzurunda parasını aldığı adı geçen hamamın hissesinin Hacı Abdullah'ın mülkü olduğunu söylemiştir. Zilhicce ayı ortası 1195 (Aralık 1781)

Olayın Şahitleri

Kenan zade Muhammed Ağa, İmam Fazlı Efendi, Güllü zade Emin Efendi, Güzel Mustafa Ağa, Yükerli zade Hacı Muhammed Ağa.

42) A.Ş.S. 131/26-(1) (Ceza Hukuku)

Kürüm kasabasında oturan Bahadır oğlu diye bilinen (Ermeni) Sarkiz, iki kapılı Han diye bilinen yapının ortakları Seyyid Salih ve Seyyid Abdurrahman tarafından hırsızlık yapıtı suçlamasıyla mahkemeye verilmiştir.

Hanın ortaklarına göre Sarkiz, hana 400 yük keten bırakmıştır. Daha sonra ketenler çalınmıştır. 400 keteni Sarkiz'in çaldığından şüpheleniyoruz araştırılın demişlerdir.

Daha sonra olay araştırılınca Sarkiz Efendi'nin yükleri içinde keten bulunamamıştır.

Olayın Şahitleri

Bakkal Seyyid Mustafa, Bakkal Seyyid İbrahim Çelebi, Seyyid Muhammed Çelebi (Şeyh bekistan) Seyyid Hüseyin Çelebi (Tütüncü), Seyyid Hamut (Hamid), Çelebi (Attar), (Hamamcı) Seyyid Veyrusî.

43) A.Ş.S. 131/26-(2) (Zarar-ı Zıyan Davası)

Kanalıcı Mahallesinde dava vekilleri Muhammed Ali, Seyyid Muhammed tarafından anletılan dava da Molla Seyyid Ahmed, Serden geçti başı olarak halkın malını yağmalamıştır. Seyyid Hacı Osman Oğlu Molla Muhammed, Seyyid Ahmed' den 2000 kr.alacağı borcunun olduğunu ayrıca 200 kile buğday, kıymetli elbiseler ve kap kacak dahilinde tam 7000 kr. borcunun olduğunu bildirmiş aynı zamanda alacağı bu paranın davalının amcası tarafından alıkoyulduğunu bildirmiştir.

Davalının ailesi yağmalama ve zarar verme konularına rıza ve izinleri olmadığına bunun için Seyyid Ahmed' i hemen şikayet ettiklerine deliller sunmuşlardır.

Muharrem 1196 (Ocak 1782)

Olayın Şahitleri

Çavuş Osman Çelebi, Seyyid Şerif Çelebi, Hüseyin oğlu Mehmet, Mustafa oğlu Ahmed.

44) A.Ş.S. 131/26-(3) (Miras)

Tövbe Mahallesinde vefat eden Seyyid Muhammed kızı Kerime Hatun vereseşi Molla Ali oğlu Muhammed Emin ile küçük oğlu Muhammed, büyük kızları Rahime ve annesi Abdullah kızı Ümmühani' ye aittir.

16 Muharrem 1195 (16 Aralık 1781)

Veraset Çıktısı

Eski çuha cübbe 4 kr. Kocası Ali' nin mehri 200 kr. 5 hamam takımı 3 kr. Bez entari 2 kr. Beyaz zıbın 2 kr. Toplam 189 kr.

Masraflar

Techiz ıskat 3 kr. Kısmet resmi 4 kr. Yazım ücreti 1 kr. Çuhadar 1 kr. Muhdar 10/2 5 kr.

Taksimât

Kocasına 37,5 kr. Annesine 25 kr. Muhammed' in oğluna 43 kr. Osman' ın hissesi 21 kr. Rahime' nin kızına 21 kr.

45) A.Ş.S. 131/27 (Miras)

Seng-i Nakkaş Mahallesi' nde vefat eden Hacu Ebuderda' nın oğulları olan Turan ve Muhammed isimli şahıslara miras teslim edildikten sonra Turan bey oğlu Mustafa' nın Ebuderda' nın kardeşi oğlu olduğu tespit edildikten sonra miras defterinin tesliminin gelecekte Mustafa' ya yapılacağı yazılmıştır.

Muharrem Ayı 1196 (Ocak 1782)

Veraset Çıktısı

Altın takı 70 kr. Sim kumaş 10 kr. 2 küçük sini 4 kr. 1 leğençe 1 kr. 1 hamam leğeni 2,5 kr. 3 küçük kahve ibrığı 1 kr. 1 süzek 0,5 kr. 2 küçük satıl 2 kr. 1 el leğeni 1,5 kr. 3 küçük sahan 4 kr. 2 tabe 1 kr. 2 hamam taşı 1,5 kr. 1 şamadan 0,5 kr. 5 lengeri 2,5 kr. 8 sahan 3 kr. 6 tas 2 kr. 1 ibrik 1 kr. 1 kepçe 0,5 kr. 1 büyük tabak 2 kr. 1 yeni fistan, 1 yeni halı, 1 yeni kahve tepsisi, 1 orta halı hepsi 25 kr. 2 dokuma halı 13 kr. Şab kilim, 1 merfebe (yolluk gibi) 2 kr. 1 yorgan 2,5 kr. 2 döşek 5 kr. 2 yastık 1,5 kr. Donluk bez 2 kr. 1 meşefe 0,5 kr. 2 eski gömlek 1 kr. Bohça ve tepsi örtüsü 0,5 kr. 3 pamuklu bez, rafta fincan ve çanak 1,5 kr. Sepet ve sanduka 1 kr. Su taşı ve sahan 0,5 kr. Küçük teşt 2,5 kr. Sim yemeni 0,5 kr. 2 eski halı 6 kr. Toplam 301,5 kr.

Masraflar

Cenaze kefin Techiz, resmi kismet, kitabiye (Yazım ücreti) ve Hizmet 50 kr. Mevkufe 20 kr. Toplam 70 kr.

Taksimât

Mustafa' nın kardeşi oğlunun yekun aldığı yazılanların toplamıyla 131 kr. dur.

46) A.Ş.S. 131/27-(2) (Miras Velayeti)

Tövbe Mahallesi' nde vefat eden Ali oğlu Demirci Mustafa' nın küçük oğlu Ali ve küçük kızları Ümmü Gülsüm ve Aişe' ye nineleri Mustafa kızı Ayşe adlı Hatun miras vasisi tayin edilmiştir.

Olayın Şahitleri

Atlar oğlu Molla Ahmed, Hacibi Felek oğlu Tayli Dereli oğlu Muhammed, Maraş' lı Abacı oğlu Durdu. Kiya oğlu Hacı Muhammed, Molla Mustafa.

47) A.Ş.S. 131/28-(1) Okunamadı

48) A.Ş.S. 131/28-(2) (Miras)

Eyüpoğlu Mahallesi' nde vefat eden Muhammed kızı Emine' nin mirası Ümmü Ahmed Ağa oğlu Davud ile Yusuf oğlu Mustafa ve diğer Abdullah oğlu Yusuf' a aittir.
Safer 1196 (Ocak 1782)

Veraset Çıktısı

Adı geçen mahallede 1 ev 150 kr. Hisarcık' da yarım hisseli bağ 25 kr. Semaveste' de yarım ceviz 5 kr. Tucağa da 1/3 ceviz 4 kr. 25 sahan 12,5 kr. Cengin' de 0,5 hisseli ceviz 10 kr. Altın kulak küpesi 12 kr. 2 küçük leğençe 2 kr. 8 büyüklü küçüklü lengeri 4 kr. Hoşaf taşı 2 kr. Sabun taşı 2 kr. El leğeni 1,5 kr. Küçük bir adiye (matara) 2 kr. 1 süzek 0,5 kr. 1 hamam leğeni 3 kr. 1 maşraba 0,5 kr. 1 küçük satıl 1 kr. 4 tencere 9 kr. 1 küçük sini 1 kr. 1 büyük satıl, 1 çay tepsisi 0,5 kr. 5 yorgan 30 kr. 5 döşek, 3 yük yastığı (büyük yastık) 3 kr. 8 eski yastık 4 kr. 2 zerde hane yastık 4 kr. 1 merdiven 5 kr. 6 bohça 8 kr. 2 eski yastık yüzü 1 kr. 1 küçük sepet, hırdavat 0,5 kr. 2 mesefe 2 kr. 1 halı 1 kr. 2 keten gömlek 4 kr. Diz donu 1 kr. Cillabi entari 8 kr. Yeni kalpak 3 kr. Eski minder 2 kr. 3 İstanbul evyesi 6 kr. 2 yemeni 2 kr. 1 sepet 1 kr. 3 minder 1 kr. 1 beyaz içlik (gömlek) 3 kr. Eski halı 3 kr. 2 altın yüzük 8 kr. Ev hırdavatı 0,5 kr. Toplam 445 kr.

Masraflar

Kefin, kefarete, techiz, 40 kr. Kısmet resmi 11,5 kr. Yazım ücreti 2 kr. Çuhadarlık 3 kr. Bekçilik 1 kr. Toplam 57,5 kr.

Taksimata

Varislere kalan 388 kr. Ahmet Ağa' nın hanımı 194 kr. Hacı Mustafa Ağa' nın oğluna 97 kr. Yusuf Ağa' nın oğluna 97 kr.

49) A.Ş.S. 131/29 (Miras)

Kozluca (cevizlice) Mahallesi' nden vefat eden Osman oğlu Kebapçı Musa' nın mirası Kerem kızı Aişe ile anası Hamza kızı Ümmühani ve erkek kardeşi Muhammed ile kız kardeşi Fatıma' ya kalmıştır.

13 Safer 1196 (Ocak 1782)

Veraset Çıktısı

Beylerbeyi köyünde bağ 20 kr. 2 büyük tencere 10 kr. 1 leğençe 2 kr. 1 küçük sini 3 kr. 1 ibrik 1 kr. 33 sahan 11 kr. 10 lengeri 5 kr. Tepsi 2 kr. Hamam taşı 3 kr. 1 çorba taşı 1 kr. 1 küçük sahan 1 kr. 3 küçük tepsi 1,5 kr. 40 kebab şişi 2 kr. Eski poşu 5 kr. 1 Yorgan 3 kr. 1 döşek 3 kr. 1 yastık 1 kr. 1 eski kilim 2 kr. 1 hamam leğeni 2 kr. küçük sini 1 kr. Şamadan 0,5 kr. İç çamaşırını 11,5 kr. Zahir odayı 30 kr. Yekun 241,5 kr.

Masraflar

Zevcesine vereceği mehir 50 kr. Vasiyet gereği 10 kr. Kısmet resmi 4 kr. Yazım ücreti 2 kr. Çuhadarlık 2,5 kr. Muhtarane 1 kr. Toplam 69,5 kr. Geriye kalan 162 kr.

Taksimata

Hanımına 40 kr. Müteveffa' nın anası 27 kr. Kardeşine 63 kr. Bacısına 31 kr.

50) A.Ş.S. 131/29-(2) (Ceza Hukuku)

Şehreküstü' lü Güzelce Mustafa adlı şahıs esnaftan saliyaneli vergi borçlanıp geri ödememiştir.

Esnaf, davanın görüldüğü tarihten 8 ay önce, 1 keresinde de 4 ay önce borçlu şahıstan paralarını istemiştir. Fakat paralarını alamadıkları için bu dava yazılmıştır. Muharrem ayı ortaları 1196 (Ocak 1782)

Olayın Şahitleri

Seyyid İbrahim Sahaf, El Yazıcısı Muhammed Efendi, Faziletli Hasan Efendi.

51) A.Ş.S. 131/30-(1) (Vekâlet)

“Faziletli karındaşım Seyyid Osman Efendi El-Muazzez.” Selamdan sonra Safer-i Ekiz' in yirmi beşinci günü 1196 senesi, hükümet emri gereğince Ayıntap naipliği Osman Efendi' ye verilmiştir. İnsanlar arasında vergi taksimini iyi yapasınız. “Halk arasında Şer' i Ahkam-ı icra edip Askerîyeye ait olan parayı ahali arasında taksim yapasınız, Vesselam.”

Vakir Müfti zade Ömer.

52) A.Ş.S. 131/30-(2) (Harçlık Tayini)

Ammu (ammi) Mahallesi' nde vefat eden Emir Zekeriya oğlu Seyyid Hasan oğlu Seyyid Muhammed' in küçük kızları Ümmühani ve Hatice' nin ammileri (amcaları) Seyyid Hasan Ali Kilisli' ye her birine her gün beşer akça harçlık ve elbise kararlaştırılmıştır.

25 Safer 1196 (25 Şubat 1782)

Başı Okunamamıştır.

?

Faziletli Seyyid Mahmut Efendi, Hala Mufti Faziletli Muhammed Efendi, Faziletli Hacı Hüseyin Efendi, Faziletli Muininci Muhammed Efendi, Faziletli Şafii Muhammed Efendi, Arap zade Seyyid Muhammed Efendi zade Kara Hasan Efendi, Tahtalı imamı Seyyid Muhammed Efendi, Vaiz Ali Efendi, Kale imamı Ebubekir Efendi, Katip Mustafa Efendi, Battal Ağa zade Şerafetli Seyyid Muhammed Sadık Ağa, Şerafetli Seyyid Abdürrezzak Ağa,

Kamalak zade Fahrül imam İndeyyude Hasan Efendi, Ali Efendi, Damat Abdullah Efendi, Kadı zade Seyyid Ahmet Efendi, Şeyh zade Seyyid Muhammed Ağa, Nurgana' lı zade Afşar zade Ömer Efendi.

53) A.Ş.S. 131/30-(3) (Deyn)

Ali Elçi Mahallesi' nde ölen Abdulaziz oğlu Muhammed' in küçük oğlu Muhammed' e ve annesi, Muhammed Sadık kızı Aişe' ye vasi verilmiştir. Bu ismi geçen şahıslara borcu olan kişi 6 akçe ödemeye mecbur bırakılmıştır.

1196 yılı (1782 yılı)

54) A.Ş.S. 131/31-(1) (Miras Vekaleti)

Tarlayı Atık Mahallesi' nde vefat eden Teymur oğlu Seyyid Muhammed' in küçük kızları Fadime ve Emine' ye, büyük kardeşleri Seyyid Muhammed adlı kişi vasi tayin edilmiştir. Her birine sekizer akça harçlık bağlanmıştır.

Olayın Şahitleri

Seyyid Abdulkadir Nadir, Hacı İsmail oğlu Hasan Nadir, Çiftçi oğlu Seyyid Muhammed Çelebi, Kenan zade Muhammed Ağa.

55) A.Ş.S. 131/31-(2) (Miras)

Şehreküstü Mahallesi' nde vefat eden Hacı Muhammed kızı Ümmühani' nin mirası kocası Yusuf oğlu Hacı Halil ile erkek kardeşleri Seyyid Hacı Mustafa ile Seyyid Osman, Seyyid Muhammed Ali' ye aittir.

27 Safer 1196 (27 Şubat 1782)

Veraset Çıktısı

Ali Nacar Mahallesi' nde bir Ev 31 kr. 1 hamam leğeni 2 kr. 1 küçük satıl 0,5 kr. 9 sahan (tabak çeşidi) 3 kr. 1 tepsi 1,5 kr. 1 su taşı 0,5 kr. 1 büyük sahan 1 kr. 1 nakışlı (desenli) kilim 4 kr. 1 parça halı 1 kr. 4 yogan 10 kr. 3 döşek 10 kr. 6 hasır yastık (içinde saman var) 1 kr. 1

yeşil atlas entari 10 kr. 1 top alaca (kumaş) 5 kr. 2 keten gömlek 0,5 kr. 2 meşefe (banyo havlusu) 3 kr. 2 beyaz çarşaf 3 kr. 1 mavi çarşaf 2 kr. 1 döşek çarşafı 1 kr. 1 yeşil çuha cübbe 4 kr. 1 kalpak 1,5 kr. 3 yemeni 1,5 kr. 1 peşu ve bağı 5kr. 2 beyaz entari, 3 kaftan 6 kr. Sim ağızlık kuşak 2 kr. ibrik 1 kr. 2 bohça 1 kr. 2 sanduka 1 kr.

Mezhur Ali' nin aile efradına 30 kr. 2. bir ödeme 30 kr. Kardeşine fazlada 30 kr. Leblebici Osman' a 20 kr. Küçük sahan 15 kr. 2 diz donu 2 kr. 2 eski entari 2 kr. Mevcuk nakit 20 kr. Yaşmak 0,5 kr. Köfte sahanı 0,5 kr. Yekun 274 kr.

Masraflar

Kefin, techiz, kabir, vasiyet 40 kr. Taksim parası 6,5 kr. Katibiye 1 kr. Çuhadarlık 1 kr. Muhtariye 0,5 kr. Yekun 49 kr.

Taksim

Zevcesine 112,5 kr. Hacı Mustafa 37,5 kr. Seyyid Osman 37,5 kr. Seyyid Muhammed Ali 37,5 kr.

56) A.Ş.S. 131/31-(3) (Miras Kalan Evin Satımı-Bey Ve Sira)

Eyupoğlu Mahallesi' nde vefat eden Kazzaz Hacı Hüseyin' in Yusuf namlı küçük oğlu, Hanımı Akile ve kızı Zeynep ve Emine ile davanın kefilleri Hüseyin oğlu Ahmet ve Hacı Muhammed oğlu Hacı Muhammed' in kefaretları sabit görülmüştür. Mezkur Mahalle' de Seyyid Abdullah' ın evi, dehliz, bir taraftan umumî yol ile çevrili iki peykeli, iki katlı, iki mutfak, bir kilerli ev Kazzaz Hacı Hüseyin' den miras kalmıştır. Mezkur kişinin mirasçıları Zeynep ve Emine, Aişe, Arzu, Mine, Ümmü Gülsüm' ün evden düşen hisseleri bir sene önce Molla Ali' ye dört yüz gruşa satılmıştır. Molla Ali olayı yazan Abdülaziz oğlu Berber Hacı Muhammed huzurunda olayı doğrulamış ve yazdırmıştır. Mezkur Ali de evi Berber Hacı Muhammed' e dört yüz gruşa satmıştır. Hacı Hüseyin' in yeğeni de hisselerini Ali Molla' ya satmıştır. Hacı Hüseyin' in evi Berber Hacı Muhammed' e kalmıştır.

RebülEvvelin dokuzu sene 1196 (Şubat 1782)

Şahitler

Burçlu oğlu Seyyid Hasan, Topçu Abdurrahman oğlu Muhammed, Hamza Ali oğlu Molla Muhammed, Hacı Babalı oğlu Molla Bekir ve Ali Ferburi Seyyid Muhammed Ağa, Ferburi Salih, Ali Ağa oğlu Davud Ağa, Fahri Efendi Sudi Hasan oğlu Seyyid Muhammed.

57) A.Ş.S. 131/32 (Miras)

Cabi mahallesinden vefat eden Seyyid Hacı Muhammed oğlu Ali baba Seyyid Ali' nin mirası zevcesi Muhammed kızı Elmas ile küçük oğlu Ömer' e, büyük kızı Ümmühani' ye, küçük kızları Zeynep, Amine, Ümmü, Gülsüm muhsana verilmiştir.
Rebiülevvel 1196 (Şubat 1782)

Veraset Çıktısı

Kendisinin sahip olduğu ev arsası 100 kr. Orta bölük mahallede hırdavat dükkanı 100 kr. Kullanılmış halı 7 kr. 1 büyük sahan 3 kr. 2 döşek 5 kr. 2 yorgan 5 kr. 2 yastık 2 kr. 1 teşt 5 kr. 1 don kazanı 5 kr. 1 leğençe 1 kr. 10 sahan 3kr. 8 lengeri 3 kr. 2 şerbet tası 3 kr. 1 küçük sahan 0,5 kr. 1 fener 1 kr. 1 eski kilim 1 kr. 1 eski yan yadısı (minder) 1 kr. 1 demir makası 1 kr. Rafta çanak ve fincan 5 kr. 4 küçük sandık 2 kr. Küçük bediye 2 kr. 1 eski gömlek, 1 arka esvabı (iç çamaşırı) 5 kr. Hırdavat 2 kr. Toplam 268 kr.

Masraflar

Tekfin, ıskat, kefarete ve kabir 20 kr. Taksim resmi 6,75 kr. Yazım ücreti 1,25 kr. Çuhadarlık 1,5 kr. Muhdariye 0,5 kr. Toplam 30 kr. Geriye kalan 238 kr.

Taksim

Hanımına 29,75 kr. Küçük oğlu Ömer' e 59,5 kr. Kızı Ümmühani' ye 29,75 kr. Zeynep' e 29,75 kr. Amine' ye 29,75 kr. Fatıma' ya 29,75 kr. Ümmü Gülsüm' e 29,75 kr.

58) A.Ş.S. 131/33 (Bey Ve Şira)

Tarla-i Cedit Mahallesi' nde, Mekikçi oğlu diye tanınan Hüseyin Efendi oğlu Molla Ebubekir Efendi, yazıcı Şerafeti Hacı Ali Ağa huzurunda davayı yazdırmıştır. Mezkur (adı geçen) mahallede camii şerif kapısı karşısında bir tarafında Emir Ali Hanı içinde olan boyacı dükkanı, bir tarafından Zeynep adlı hanımın evi, bir tarafından dehliz ve umumi yol ile çevrili bir berber dükkanını kesin satış ile Hacı Ali Ağa' ya altmış dört kuruşa satmıştır. Artık dükkanda hiçbir hakkı kalmadığını itiraf etmiştir. Dükkanı istediği gibi kullansın diye deftere yazdırmıştır.

12 Rebiülevvel 1196 (12 Şubat 1782)

Olayın Şahitleri

Hacı Zeynel oğlu Mehmet Çelebi, Molla Süleyman Efendi zade Seyyid Muhammed Çelebi, Hacı Muhiddin zade Seyyid Muhammed Ağa, İmam Seyyid Ebubekir Efendi.

59) A.Ş.S. 131/33-(2) (Vasi Tayini)

Eyüpoğlu Mahallesi' nde vefat eden Ali oğlu Abdi oğlu Fettah' ın küçük oğulları Mustafa ve Muhammed' e amcaları Kara Mustafa vasi tayin edilmiştir. Her birine yevmiye altı akçe verilip, elbise de takdir olunmuştur.

12 Rebiülevvel 1196 (12 Şubat 1782)

Şahitler

Muhammed Beşe, Baş Terlemez oğlu Molla Muhammed, Fahrul Akran-ı Serdar Çalık Muhammed Ağa, Şerafeti Kara Molla Muhammed Efendi.

Müteveffa mezkurun küçük oğlu Abdurrahman ve küçük kızı Aişe' ye, Naipleri Öksüz Beşe oğlu Muhammed vasi kılınmıştır. Günlük altı akçe nafaka ve elbise yazılmıştır.

“aynı tarih aynı kişiler”

60) A.Ş.S. 131/33-(3) (Bey Ve Şira)

Kurbu (yönü-tarafı-civarı) Şehreküstü Mahallesi' nden Harikoğlu diye bilinen Hacı Abdullah Defteri yazan oğlu Muhammed Ali' ye yönleriyle tarif edilen dükkanını iki yüz kuruş paraya satmıştır. O da teslim almıştır.

Olayın Şahitleri

Hacı Hasan Efendi, Mustafa Efendi (kardeşi), İmam Muhammed Sait Efendi, Molla Ali.

61) A.Ş.S. 131/34 (Bey Ve Şira)

Tarlay-ı Atik Mahallesi' nde Koyuncuoğlu diye tanınan Seyyid Muhammed, mahallesindeki hristiyan komşusu Karabidin' e 2 kattan, su havuzu ve kuyudan oluşan evini iki yiz otuz kuruşa satmıştır.

18 Rebiülevvel 1196 (18 Şubat 1782)

Şahitler

Bedestenci Yusuf, Karakoç oğlu Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Mustafa, Teymur oğlu Seyyid Mustafa.

62) A.Ş.S. 131/34-(2) (Vasi Tayini)

Heyyik Baba (Müslüman+Zımmi) Mahallesi' nde vefat eden Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Molla Hüseyin' in küçük kızları Ayşe, Hatice, Fatma, Münteha' ya; Anneleri Seyyid Abdurrahman kızı Rukiye vasi tayin edilip, deftere her bir gün için dörder akçe harçlık yazılıp elbise verilmiştir.

22 Rebiülevvel 1196 (Martın ilk haftası 1782)

Şahitler

Balcanoğlu Mustafa, Müezzın Molla İbrahim, Şahveli zade Seyyid Muhammed Efendi, Kardeşi Seyyid Abdüşşekkur.

63) A.Ş.S. 131/34-(3) (Bey Ve Şira)

Kürtünciyan Mahallesi ahalisinden, “Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Mustafa, Amca zadeleri Abdülkerim, Seyyid Ahmed ve Abdülkerim’ in diğeri oğlu Seyyid Salih, kardeşi Seyyid Abdullah ve Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Muhammed.” bu davayı yazan Tarkay-ı Atik sakinlerinden Seyyid Süleyman huzurunda davayı ve sonuçlarını kabul ettirmişlerdir. Seyyid Süleyman’ a vekalet veren Bayram zade hanımı Asiye hatuna “Mğarabaşı” diye bilinen semtteki yetmiş maşara bostanı 200 kuruşa satmışlardır. Bostanı istediği gibi kullanmasını yazdırmışlardır.

5 Rebiülevvel 1196 (Şubatın ilk haftası 1782)

Şahitler

Yükrük zade Hacı Muhammed Ağa. Muhsin zade Seyyid Abdullah, Muhsin zade Seyyid Emin Efendi. Kenan zade Muhammed Ağa.

64) A.Ş.S. 131/34-(4) (Vasi Tayini)

Şehreküstü Mahallesi’ nde vefat eden Fadıl zade Seyyid Ahmed Efendi’ nin, kızları Hatice ve Zeliha’ ya babalarının mirasını almaları ve mirasın korunması için anneden bir babadan ayrı kardeşleri Seyyid Yusuf Efendi, Hakim Musa Efendi’ yi vasi tayin etmiştir.

25 Rebiülevvel 1196 (Şubatın ikinci haftası 1782)

Şahitler

Korucu Ali, Seyyid Ali Efendi, Katip Musmi Efendi, Hacı Seyyid Ahmed Efendi, Faziletli Hacı Muhammed Efendi, Halen Korucu.

65) A.Ş.S. 131/35-(1)(Alınan Borçların Ödenmesi İçin Satılan Ev)

Çukur Mahallesi' nde vefat eden Karcı Ebubekir oğlu diye bilinen Seyyid Muhammed' in hanımı ve küçük kızı Aişe' nin varisi olan Ahmet kızı Asiye' nin ikinci eşi Hacı Ahmet vekâleten, annesi Ümmühani hatun asaleten yine büyük kızı Hatice Seyyid Muhammed' in ailesine vasi olmuştur. Davayı Tokatlı oğlu diye bilinen Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Ömer Çelebi yazdırmıştır.

Seyyid Muhammed ve kardeşi birbiri ardınca ölünce daha önce borçlandıkları ortaya çıkmıştır. Bu borcu ödemek için Seyyid Muhammed' den kalan evi Mustafa Ağa' ya 250 kuruşa satmışlar. O da Tokatlı zadeye 220 kuruşa satmıştır.

Diğer borcu ödemek için paradan bir miktar alınınca yetimlerin hissesi azalmıştır.

Yetimlerin hissesini tamamlamak için mahkeme 40 kuruş daha fazla para almıştır.

26 Rebiülevvel 1196 (Martın 2. haftası 1782)

Şahitler

Kethüda Hacı Şerif, Seyyid Fahrüddin Çelebi, Çavuş Seyyid Osman Çelebi.

66) A.Ş.S. 131/35-(2) (Vasi Tayini)

Ammi (Emmi-Amca) Mahallesi' nde vefat eden Aşir oğlu Mustafa oğlu Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Hüseyin' in küçük oğlu Seyyid Mustafa' ya ve annesi Fatma' ya vasi tayin olundu.

28 Rebiülevvel 1196 (Mart Sonu 1782)

Şahidül Hal (Olayın Şahitleri)

Emir oğlu Seyyid Mustafa, Seyyid İbrahim, Ağalı zade İsmail Çelebi, Bakkal Seyyid İbrahim oğlu İbrahim, Mahalle kethüdası Molla Emin, Sahaf zade Molla Muhammed Hasan oğlu Hasan, Seyyid Muhammed Çelebi, Abdullah oğlu Yusuf.

67) A.Ş.S. 131/35-(3) (Nafaka)

Şehreküstü Mahallesi sakinlerinden, Mustafa kızı Emine mahkemeye kocası Rışvan Hasan' ı kendisinin çocuklarını ve kardeşinin Rışvan Hasan' dan doğan çocuklarını nafakasız bırakıp kaçtığını dava etmiştir.

Hakim Hasan Efendi her gün için davacı Emine' ye 12 akça ve çocuklar için 6'sar akça para verilmesi kararlaştırılmıştır.

28 Rebiülevvel 1196 (Mart Sonu 1782)

Şahitler

Bakkal Muhammed, Kardeşi Hacı sıvacı Hallo ve oğlu Seyyid Mustafa, Altunibaş oğlu Ömer Ağa, İmam Seyyid Muhammed Efendi, Karaoğlan Oğlu Bakkal Mustafa.

68) A.Ş.S. 131/36-(1) (Nafakasız Kalan Çocuğa Nafaka Sağlamak İçin Satılan Ev)

Maşoğlan oğlu Seyyid Muhammed' in oğlu Seyyid Hüseyin' in hanımı ve küçük oğlu Mustafa' nın annesi ve vasisi Mustafa kızı Fatma defteri (davayı) yazan Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Muhammed huzurunda verdiği ifadede kocasının borcunun çok olduğunu borçları ödedikten sonra çocuğunun nafakasız kaldığını söylemiştir. Nafakayı karşılamak için yarısı kardeşi Zeynep' in üstüne olan evini Mezkur Muhammed Çelebi' ye ilk yarısını da 90 kuruşa yekunu 180 kuruşa satmıştır.

Şahitler

Seyyid İbrahim oğlu Seyyid İbrahim Emir oğlu Seyyid Mustafa, Mahalle kethüdası Molla Emin, Bakkal Mustafa, İsmail Çelebi, Sahaf zade Molla Muhammed, Hasan oğlu Hasan, Abdullah oğlu Yusuf, Bedesten Şeyhi Seyyid Muhammed Çelebi.

69) A.Ş.S. 131/36-(2) (Miras Kalan Evin Satılması)

Tarlay-1 Atik Mahallesi' nde vefat eden Basmacı zade Merhum Şeyh Abdurrahman' ın oğlu Seyyid Salih'in mirası hanımı Eyüp kızı Aişe ile Muhammed Adil kızı Zeynep ile büyük oğlu Hafız Seyyid Yusuf ile büyük kızları Asiye ve Emine' ye, Aves' e annesi Yusuf kızı Amine' ye aittir. Badzade Hacı Muhammed oğlu Seyyid Muhammed Efendi' ye Mezkur mahalledeki yeni camii şerif hizasında olan kibleli umumî yol, doğusu Kenan zade kuzeyi Basmacı Şeyh Abdülaziz ve batısı Adil Efendi veresesi evler ile çevrili iki katlı altı odalı kibleye bakan evi 400 kuruşa, Mazmahor Köyü' nde Alıcı denilen mevkideki 1500 tiyeklik (asmalık) bağı da 60 kuruşa satılmıştır.

Paranın 150 kuruşu 150 kile buğday olarak takas yoluyla alınmış geri kalan 310 kuruşu da varisler hisseleri ne kadarsa o kadar alarak tahsil etmişlerdir.

Rebiülevvelin sonu 1196 (1782 Mart sonu)

Şahitler

Kıscık Müfti zade Boyacı oğlu Ali. Koyuncu berber Seyyid Ahmed. Bardakçı oğlu Seyyid Muhammed, Semerci oğlu İbrahim Müftü Molla Ali Efendi, Kenan zade Muhammed Ağa.

70) A.Ş.S. 131/37-(1) (Miras)

Kayalık Mahallesi'nde vefat eden Zunip Ali diye tanınan Hacı Uzun Muhammed oğlu Ali'nin halası olduğu iddia edilen Seyyid Hasan ve Seyyid İbrahim adlı kimseler ölen şahsın terekesine biz de akrabasıyız diye el koyan, Künece Ebubekir ve Abdülgaffar'ı dava etmişlerdir. Bunun üzerine adil şahitlerden belge istenilmiştir. Meclise şahit olarak Seyyid Ebubekir, Hacı Hasan, Mustafa, Abdullah, Seyyid Hacı Ahmed, Molla Hüseyin Efendi oğlu Muhammed, Molla Muhammed oğlu Molla Ali, Musa oğlu Süleyman v.d. Ebubekir'in Abdülgaffar'ın gerçekten Uzun Muhammed oğlu Ali'nin akrabası olduklarını fetva gereği ispat etmişlerdir.

Rebiülevvelin sonu 1196 (Mart sonu 1782)

Şahitler

Seyyid Muhammed Sadık Ağa, Seyyid İshak Ağa Fakrî' l Akran Sayın, Seyyid Abdurrahman Ağa, Eski Müftü Hacı Hüseyin Efendi, Halen müftü olan Fahrî' l Ülema Muhammed Efendi, Muhtar oğlu Molla Ebubekir, Yahya Ağa, Dellek zade Molla Osman, Müezzîn Molla Muhammed, Bedesten Şeyhi Seyyid Muhammed Çelebi, Hasan Ağa, Muhtarbaşı Ahmed Ağa, Çarpın Şeyhi Murtaza, Hukdeli zade Musa Ağa.

71) A.Ş.S. 131/37-(2) (Vasi Tayini)

Ehl-i Cefa Mahallesi'nde vefat eden Hacı Yusuf'un küçük oğulları Mustafa ve Süleyman'a kardeşleri Muhammed vasi tayin edilmiştir.

3 RebiülEvvel 1196 (Şubat sonu 1782)

Şahitler

Ali oğlu Seyyid Ömer, Muhtar Ömer, Belfudur oğlu Hacı İbrahim, İmam Seyyid Ali Efendi.

72)A.Ş.S. 131/37-(3) (Miras Kalan Bostanın Vereseleri Tarafından Satılışı)

Zincirli Mahallesi' nde Külekçi Emir oğlu diye bilinen Seyyid Ebubekir Çelebi oğlu Seyyid Ahmed, bu davayı yazan Şarkıyan Mahallesi ahalisinden Ekmekçi Hüseyin oğlu Seyyid Hacı Hüseyin huzurunda davayı anlatmıştır. Kürtünciyan mahallesi yakınında Dikmetaş denilen yerdeki bir tarafı vakıf bostan bir taraftan Mısırlı Hacı Halil bostanı iki tarafı umumî yol ile çevrili üç yüz maşara (fidan) sebze bostanı kardeşleri Seyyid Muhammed Emin ve Kır Muhammed davalının 1/3' lük hisseli malıdır. Daha sonra Kır Muhammed hissesini Seyyid Ahmed' e satmıştır. Daha sonra bostanı Hacı Hüseyin isimli şahısa Muhammed Emin' in hissesini alarak 1400 kuruşa satmışlardır.

RebiülEvvel ayı 1196 (Mart sonu 1782)

Şahitler

Gerciğin' li Molla Abdullah Çelebi, Kübekçi Emir zade Dede Çelebi, Hacı Hindi oğlu Abdul Ganiy, Özmahlı zade Ahmed Ağa, Adıl zade Hafız Efendi, Halfaf Abdürrezzak, Tuzcuoğlu Bakkal Muhammed, Çelebi Zembilci oğlu Hacı Mustafa, Nalinci Ebubekir, Emin zade Ali Efendi. Kilci zade Seyyid Emin Efendi, Molla Ebubekir Nacar oğlu Muhammed.

73) A.Ş.S. 131/38 (Vakıfa Devredilen Bostan)

“Alemlerin Rabbi olan Allah' a hamd Resulüne en hayırlı yarattığına ve onun aile efradına sahabelik edenlere salat ve selam olsun.”

Ayıntap şehri Kayser Mahalle ahalisinden hayrat sahibi Hacı Mustafa oğlu Hacı Abdullah vakfa adadığı malı korumak için mütevellî dikmek ve azl etmek için işinin kendisine ait olması gerektiğini şart koşmuştur. Aynı şehir civarında Hacı Kükeş' in üst tarafında kerçeketli zade mülkü, doğuda boyacı Hacı Ali Efendi mülkü, batıda Boyacı camii şerifi vakfı kuzeyde

Kara Akar arığı ile çevrili 130 maşara sebze bostanını Vakıf-ı Gâni ile ben ölünceye kadar kendi tasarrufumda kalacak şekilde vakf eyledim demiştir.

Şartlar

Her sene Muharrem ayında hasılatı hesap olunup masraf çıktıktan sonra 10 kuruş daha çıkarılıp bu on kuruşla fakir fukara evinde ikram olunsun. 3 kuruş da mütevelliyeye verilsin. Ben öldükten sonra vakfin tasarrufu erkek evladımın evlada bu şekilde devam etsin.

Eğer evladım tükenirse kızlarıma kız çocuklarımdan büyük kızları mütevelliyeye olsun.

Bütün çocuklar yok olursa Tahtani Camii Şerif evkafına bağışlansın. Hakim hazretleri İmameyn hazretlerinin (İmam-ı Azam/Ebu Yusuf) fetvası üzerine müşarün ileyn Mustafa Efendi'yi temlikten men edip, mütevelliliğe yazmıştır.

Rebiülahir ayının 4. günü 1196 senesi (Mart sonu 1782)

Şahitler

Yahya Çelebi oğlu Molla Muhammed, Hacı Yunus oğlu Seyyid Molla Cafer, Mısırlı oğlu Seyyid Molla İsmail, Hanefi zade Kâtip Mustafa Efendi, İmam Seyyid Muhammed Efendi, Ali oğlu Hacı Molla Emin.

74) A.Ş.S. 131/39 (Bey Ve Şira)

Tarlay-ı Atik Mahallesi sakinlerinden Hacı Muhammed kızı Fatma şahitler, Mustafa oğlu Ahmet Çelebi, Molla Mustafa oğlu Molla Emin' in şahitliğiyle merhum hamamcı Temiz oğlu Seyyid Hacı Muhammed' in komşu ve ahalice hudutları belli kar ağzı civarındaki evinin iki hissesini, bastonun iki hissesini toplam dört hissesini de 400 kuruşa oğlu Mustafa Çelebi' ye satmıştır.

Rebiülahirin 8. günü 1196 (Mart sonu 1782)

Şahitler

Çello Hacı Süleyman' in babası Ali, Çanakçı Emir oğlu Seyyid Muhammed, Culbalar Şeyhi Mola Ahmet, Basmacı zade Mollasağır oğlu Molla Ömer. Duacı oğlu Molla Mustafa.

75) A.Ş.S. 131/39-(2) (Miras Kalan Evin Satılması)

İbn-i Şeker (Şekeroğlu) Mahallesi' nde otururken başka memlekette vefat eden Tabib Ahmed Çelebi damadı diye tanınan Muhammed Efendi' nin veraseti ayrı yaşadığı nikâhlı karısı, Ahmet Çelebi kızı Hatice ile büyük oğlu Ahmed' e, küçük oğlu Muhammed' e, küçük kızı Fahriye' ye aittir. Hatice hatun kendi nefesine ve çocuklarına vekildir.

Muhammed Efendi' nin ve Tabib Ahmed Efendi' nin evleri sahipleri (Muhammed Efendi' nin ailesi, Tabib Ahmed' in ailesi: zevcesi, Fahriye hatun, kızları Hatice ve Aişe) çocuklara nafaka sağlamak için 330 kuruşa Tuzcu Hüseyin' e satmışlardır.

Rebiülahir ortaları 1196 (Mart sonu 1782)

Şahitler

Saraç Abdülbaki, Beynemaz Cer zade Molla Ahmed, Kethüda zade Hasan Efendi, Felek zade Hamza Efendi, Cerid Zade Hasan Efendi, kardeşi Muhammed Sait Efendi, Küçük zade Hacı Abdullah Efendi, Kürşemcioğlu Abdullah Efendi, Müezzin Molla Sadık, Molla Mustafa zade Ali Efendi, Kambur oğlu Abdullah, Hafi Efendi, Lelebici Molla Hüseyin, Hacı Zeynel oğlu Molla Hüseyin, Bakkal Molla Ebubekir.

76) A.Ş.S. 131/39-(3) (Devletten Çocuklara Nafaka)

İlan-ı Şeker (Şekeroğlu) Mahallesi' nde vefat eden, Kasım oğlu Hacı Mahli' nin küçük kızları Hadice (Hatice) ve Hüsna' ya nineleri Abdullah kızı Fatma' nın isteğiyle her gün beşer akça bağlanmasına karar verilmiştir.

13 Rebiülahir 1196 (Mart sonu 1782)

Şahitler

Müezzin Molla Muhammed, Kâtip Seyyid Muhammed Efendi, Oruç Beyzade Seyyid Hasan.

77) A.Ş.S. 131/39-(4) (Vasi Tayini)

Ayıntab' a Küste isimli köy ahalisinden vefat eden Oğuz oğlu Molla Muhammed' in küçük oğlu Ali' ye büyük kardeşi vasi tayin edilmiştir.

Rebiülahir 1196 (Nisan 1782)

Şahitler

Kasap oğlu İbrahim, Murs oğlu Ahmed Kada, Kardeşi Muhammed Said Efendi, Köklülü zade Hacı Abdullah Efendi.

78) A.Ş.S. 131/40 (Miras)

Kantara adlı köy ahalisinden vefat eden Hacı şeyhinin terk ettiği hanımı Davud kızı Fatma, büyük oğulları merhum Muhammed, büyük kızları Aişe mahkemede Ehli Cefa Mahallesi sakini olan amcaları Alluş' un huzurunda davayı anlatmışlardır.

Amcaları ile babalarından kalan bazı mallar üzerine çekişme yaşadıklarını arabulucu Müslümanlar sayesinde davalarının 250 kuruşa sulh olduğunu kapandığını yazdırmışlardır. Bu paradan başka, 50 sahan, 7 lengeri, 5 tas, 4 tepsi, 6 yastık, 1 el leğeni, 4 kumaş yorgan, 3 kumaş döşek, 1 eski nakışlı kilim, 1 yan halısı, 1 büyük ayna, 1 demir mangal, 1 yer kilimi, 2 kumaş minder, 1 duvar sinisi, 600 tiyeklik bağ ve 1 düve (dişi buzağı) verilmiştir.

Böylece dava bitmiştir.

Rabiülahir' in ortası 1196 (Nisan başı 1782)

Şahitler

Muhammed Molla zade Ahmed Ağa, Kâtip burçlu Muhammed, Molla Kara Muhammed, Akpınar' ılı Kâtip İsmail, Yeğen Seyyid Ali Ağa, Nalinci Mustafa, Arpacı Hacı İbrahim, Karakuyudan Muhammed, Molla İbrahim oğlu Süleyman, Burçlu Sarı Ahmed oğlu Ahmed, Nacar Osman Beşe, Sarı Ahmed oğlu Ali.

79) A.Ş.S. 131/40-(2) (Sebze Bostanının Vakfa Devredilmesi)

Kayacık Mahallesi'nde vefat eden Uzun Hacı oğlu Ali denilmekle bilinen Ali oğlu Hacı Muhammed' in terk ettiği eşleri Elmas ve diğer Mustafa kızı Elmas tarafından anlatılan vekili Seyyid Ali Halim oğlu Seyyid Muhammed Halim' in Şahitliğiyle Molla Hacı Abdussamed oğlu Osman' ın huzurunda konuyu anlatmışlardır. Uzun Hacı Muhammed, Hacı Musa ve Ali halk tarafından hudutları belli beş yüz masara sebze bostanını 1/3 oranında paylaşmışlardır. Hacı Musa vefatına doğru kendi hissesini vakfa devretmiştir. Ali de hastalanıp yatağa düşünce benim hissemde kardeşim Musa gibi vakfa devredilsin diye evini ve bostanını fetva ve vakıf şartlarına göre devretmiştir.

Rebiülahir 1196 (Nisan 1783)

Şahitler (Okunabilen isimler)

Kerkerzade Yahya Ağa, Tunalı oğlu Mehmed, Mahli Muhammed Efendi, Bedestenli Şeyh Muhammed.

80) A.Ş.S. 131/41 (Miras)

Çukur Mahallesi'nde vefat eden Osman oğlu Kasap Muhammed' in erişkin yaşa geldiğini anlayan oğlu aynı mahalle halkından vefat eden Kuyucu Ali' nin büyük oğlu bu kitabı yazan Teke Mehmet ile kız kardeşi Aysen' in kocası tarafından vekil kılınan Ayrancı oğlu Seyyid Muhammed ve diğer kız kardeşi Fatma' nın kocası Muhammed oğlu Şeyh Muhammed huzurunda ifade verip davayı şöyle anlatmıştır: Babam ve annem tabloları taksim ederken biz küçük olduğumuz için hisseleri dedeme devretmiş. Dedem de ölünce hisseleri dayımız Tekke Muhammed' in elinde kaldı, mahkeme ben büyük olduğum için doğrudan bana verirken kız kardeşimin Aklan' ın hisselerini, Şeyh Muhammed tarafından teslim ettirmiştir. Ben ve kardeşim hissemizi dayımdan tamamen aldık.

Rebiülahirin ortası 1196 (Nisan 1782)

Şahitler

İlmeççi Ahmed Ağa, Basmacı oğlu Molla Muhammed, kardeşi Seyyid Abdullah Efendi, Basmacı zade Ömer Efendi, Hacı adlı İmam Süleyman Efendi, Kara Molla Seyyid

Muhammed Efendi, Faziletli Dağıcı Muhammed Efendi ve İsa Recep, Nacar ve oğlu Molla Mustafa, kardeşi Molla Osman, Menzilci zade Mustafa Ağa.

81) A.Ş.S. 131/41-(2) (Vasilik Tayini)

“Bir sayı önceki davada ki küçük Akilane’ ye akrabası Ahmet oğlu Şeyh Muhammed’ in vasi olması” bu davada anlatılmaktadır.

Rebiülahir ortaları 1196 (Nisan 1782)

Şahitler

Bir önceki davanın şahitleri.

82) A.Ş.S. 131/41-(3) (Vasi Tayini)

Kanalıcı Mahallesi’ nde vefat eden Ali oğlu Muhammed’ in küçük oğlu Muhammed’ e, kardeşi Ali vasi kılınıp isteğiyle günlük 6 akça ve elbise yazılmıştır.

26 Rebiülahir 1196 (Nisan sonu 1782)

Şahitler

Sağır Ali oğlu Mustafa, Seyyid Hüseyin Molla torunu, Fetva kâtibi Seyyid Ali Efendi.

83) A.Ş.S. 131/41-(4) (Miras Kalan Ev)

“Özel olarak yerinde incelenip yazılacaklar, iltimas olunmadan doğruca şer’ an adaletle beyan edilecektir.”

Ayıntap şehri Ammi (Emmi) Mahallesi’ nden vefat eden Hasan Ağa oğlu Hacı Muhammed Ağa hayatında iken “Ulema, Süleha Ayan, Eşraf” huzurunda vesaretini açıklamıştır. Merhum’ un mirası; Hanımı Asiye Hatun (Abdurrahman Efendi’ nin kızı) ile büyük oğulları Deyuh Hasan Efendi; Muhammed Emin Ağa; büyük kızı Fatıma’ ya aittir. Muhammed Emin Ağa ölünce mirastan bir hisse azalmıştır.

Fatma da ölünce payı kocası Hafız Molla Mustafa' ya kalmıştır. Hafız Molla Mustafa ve Fatıma' nın baba bir kardeşi Hasan birbirine verese davası açmıştır.

Kıblesi ve doğusu Hasan Efendi oğlu Osman' ın batısı aynı adamın bahçesi, kuzeyi Esmâ Hatun' un evi ile çevrili olan geniş ve havuzlu ev Muhammed ağa tarafından Asiye Hatun' a bağışlanmıştır. Asiye Hatun ben bu evi Fatma' ya vermişken Hasan Efendi de tamamına el koymuştur. Sual olunup gereği yapılsın denilince Hasan Efendi cevabına: Babam evi hanıma devretmiştir. 17 sene önce Altınbölük denilen yerden gelince Asiye Hatun: kadın-erkek toplanan meclis huzurunda evi oğulluğum Hasan Efendi' ye vermiştir. Benim evle alakam kalmamıştır demiştir.

Hasan Efendi evi zorla zapt etmediğini Müslümanlardan şahitler getirerek “Hacı Muhammed Efendi oğlu Hacı Hasan Efendi, Seyyid Muhammed Seyyid Halil.”

Asiye Hatun' un ölmeden 20 gün önce evi kendisine verdiği ispatlamıştır.

Rebiülahirin ortaları 1196

Şahitler

Nakip Seyyid Hacı Muhammed Ağa, Basmacı Seyyid Muhammed Efendi, Kerkeri zade Yahya Ağa, Fahrü' l Akran Şerefli Abdurrahman Ağa, Fahrü' l Ulema Fadiletli Hacı Hasan Efendi, Fahrü' l Ulema Faziletli Seyyid Muhammed Efendi, Çarpınlı Şeyh Tiralay dede Mahalle Keyhudası Muhammed Emin küçük İmam Molla Muhammed, Kâtip Seyyid Muhammed Efendi, Attarlar Şeyhi Seyyid Muhammed Çelebi, Bedesten Şehri Seyyid Muhammed Çelebi.

84) A.Ş.S. 131/42 (Miras)

“Açıklaması olay yerinde yazılan ve açıklamayı yapan bu hakir Abdurrahman Efendi kızı Asiye' nin verasetini yazdırmıştır.”

- Mahallesi' nde vefat eden Abdurrahman kızı Asiye' nin veraseti kızının kızı Hafız Molla Mustafa kızı Yümüne tahsis olmuştur. Miras: 150 kuruş altın burma, 180 kuruş altın toka, 60 kuruş sim kuşak, Mülk köyünde 150 kuruştur.

Babası kızına velayet talep etmiştir. Ninesinin verdiği bostanın 1/3 ünün kız buluş çağına erinceye kadar vakfa verildiği ortaya çıkmıştır.

Müslüman erkeklerden: Hacı Hamid Efendi oğlu Ahmed Efendi, Seyyid İbrahim oğlu Seyyid İsmail, Seyyid Muhsin Çelebi, Seyyid Muhsin Efendi oğlu Seyyid Muhammed Emin, Seyyid Halil Seyyid Muhammed oğlu isimli kimseler olayı anlatırken 8 ay önce Asiye Hatun, beş yüz on kuruş altın akçaya sebze bostanı almıştır. Bostanın 2/3 hissesini fakirlere, 1/3 hissesini Yümün' e devretmiştir, dediler.

Rebiülahirin ortaları 1196

“Şahitler bir önceki davadaki insanlar”

Mezkur Molla Mustafa kızına vasi tayin edilmiştir. Ayrıca Hacı Muhammed Ağa' nın diğer mirası hanımına oğulları Hasan, Muhammed Emin' e; kızı Fatma' ya ait olup hanımının mirası kızı Zeynep' e Fatma' ya ve kocası Molla Mustafa' ya torunu Yümün' e aittir. Şahitler huzurunda dava yazılmıştır.

86) A.Ş.S. 131/44 (Miras)

“Belgenin baş kısmı tahrip olduğu için fotokopi yapılamamıştır.”

Araştırılan Mezkur Hasan Efendi cevabında babamız Hacı Muhammed Ağa' nın Mali Miri' ye borcu olup emlakı satması gerektiğinde padişah emri ile eşkıyalar yakalanmıştır.

Emin Ağa, kendi hissesini alıp diğerlerini kardeşi Hasan Efendi' ye vermiştir. Bu olayı açığa kavuşturanlar: Seyyid Hacı Ahmet Ağa oğlu Seyyid Muhammed Ağa, Seyyid Muhammed Ağa oğlu Seyyid Battal Ağa, Hacı Muhammed oğlu Muhammed Emin, Abdullah oğlu Micran şahitlik ederek Hasan Efendi' nin hakkını aldığını söylemişlerdir.

Rebiülahirin ortaları 1196

Daha önceki şahitler.

87) A.Ş.S. 131/44-(2) (Miras Kalan Gayr-i Menkullerin Borç Ödemek İçin Satılması)

Isbatırın (Isbadrın) Köyü' nde vefat eden Ulya (Evliya) oğlu Muhammed' in mirası ayrı yaşadığı hanımı Ahmet kızı Ayşe ile anası Ömer kızı Fatıma ve büyük oğlu Ahmet küçük oğlu Muhammed, küçük kızları Fatma ve Hatice' ye aittir. Davayı yazan Köşker Muhammed' in huzurunda Hacı Osman kızı Aişe hatun Evliya oğlu Muhammed' in çok olan borcunu ödemek için satılan tarlanın ve diğer malların sahibi olmuştur.

Aynı köyde Uğur Pınarı denilen yerde Emir oğlu İsmail bir taraftan Hacı Evliya oğlu, Kübekçi oğlu Hüseyin' in bağları ve umumî yol ile çevrili 1300 tiyeklik bağ ve etrafında sumak ve ceviz şetilleri satılmıştır.

Aişe Hatun' a 343 kuruşa malları satmışlardır. Bundan sonra bulunan mallar Aişe Hatun' un malıdır gerektiği gibi kullansın denilmiştir. 27 Rebiülahir 1196

Şahitler

Zembilci oğlu Hüseyin, Hacı Osman oğlu Ali, Hacı Hüseyin Payam oğulları (Badem oğulları) Ahmet ve Hüseyin.

88) A.Ş.S. 131/45 (Vasi Tayini)

İsbatırın köyünde vefat eden Evliya oğlu Hüseyin' in küçük oğlu Muhammed' e, küçük kızları Hatice ve Fatıma' ya, amcaları Ali vasi tayin edilmiştir. Çocuklara yiyecek, giyecek ve günlük 6 akçe tayin edilmiştir.

Aynı tarih/Aynı şahitler

89) A.Ş.S. 131/45-(2) (Miras Takibi Ve Vasi Tayini)

Ak kabir Köyü' nde vefat eden Kamalak oğlu Ebubekir oğlu Ali' nin Bostancı Mahallesi' ndeki Ali' nin küçük oğulları İbrahim ve Muhammed Ali' ye anneleri Aişe' ye miras işlerini yürütmek için oğlu Muhammed Ali vasi tayin edilmiştir.

Aynı tarih/Aynı şahitler

90) A.Ş.S. 131/46 (Vasi Tayini)

Şehreküstü Mahallesi' nde vefat eden Hacı Ali oğlu Merkepçi Ahmed' in küçük oğlu Ali ve kızları Aişe ve oğlu Fatma' ya, anneleri Hacı Halil kızı Fatma vasi olmuştur.

28 Rebiülahir 1196

Şahitler

Musa oğlu Mustafa, Ali oğlu Ali, Abacı Sait Ali oğlu Ahmed, Ali oğlu Seyyid Mustafa.

91) A.Ş.S. 131/46-(2) (Vasi Tayini)

Bekiroğlu Mahallesi' nde vefat eden Şakir oğlu İsmail' in oğulları Muhammed ve İsmail' e kızı Fatma' ya anneleri Meryem Hatun vasi tayin olmuştur. Günlük onar akçe nafaka yazılmıştır.

Rebiülahir 1195

Şahitler

Seyyid Ali oğlu Kâtip Muhammed Çelebi, Hacı Baba oğlu Hacı Muhammed Sağır oğlu Seyyid Ahmed Ağa, Kızıl Osman.

92) A.Ş.S. 131/47 (Miras)

Şehreküstü Mahallesi' nde vefat eden Fadıl zade Hacı Ali Ağa oğlu Hacı Halil Efendi' nin mirası ayrı yaşadığı hanımı Seyyid Hamza kızı Ümmühani ve Ahmet ağa kızı Halime ile büyük oğlu Seyyid Ahmed Efendi ve Seyyid Ebubekir ve Seyyid Mustafa, Seyyid Hamza ve küçük oğulları Seyyid Halil, Seyyid Hasan, Seyyid Hüseyin, büyük kızları Zeliha ve Rahime' ye aittir. Nakit olarak 144 kuruş olan mirasın 9 sehmi hanımına 14 sehmi oğullarına, yedişer sehmi kızlarına isabet etmiştir.

Rebiülahirin onu 1183

Veraset Çıktısı

1 parça "Şehri Hidaye" kitabı 3 kr. 1 eski Kur' an 1 kr. 1 eski Mushaf (Kur' an-ı Kerim) 1 kr. 1 Elfiye Şerhi 1,5 kr. 2 İbrahim Halebi (kitap) 6 kr. 1 hidaye zeyli 0,5 kr. Kadı Beydavi (Tefsir Kitabı) 4 kr. 1 Rebiülebrar 1 kr. 3 mülteke 9 kr. 1. ve 2. cilt Buhari (Hadis Kitabı) 30 kr. 1 Mütalaa 1 kr. Dilce şerhi 5 kr. Muhammed-iye 5 kr. v.d. Toplam 639 kr.'luk kitaplar.

Kızılhisar köyü yakınında 15 tane ceviz ağacı 80 kr. Kızılhisar Emir Ali mevkiinde 27 ağaç ceviz 30 kr. Yine Kızılhisar' da 17 ağaç ceviz 10 kr. Gani mevkiinde 100 ağaç 30 kr. Hacı Osman oğlu tarlasında 4 ağaç ceviz 12 kr. Aynı köyde Ebudderda' dan alınan 3 ağaç ceviz 5 kr. Kilisecik köyünde yarım hisse 11 ağaç ceviz 60 kr. Çultarlada 3 ağaç ceviz 30 kr. Cambazoğlu yerinde 5 ağaç ceviz 4 kavak 30 kr. Sam köyü tarafında 5 ağaç 20 kr. Kozlu

dere de 1 ağaç ceviz 1 kr. Yarım hisse bostan 150 kr. Kendir tarlası 20 kr. Cağdın' da Bekir oğlu Ali' den alınan bağ 50 kr. Kilisecik tarafında bakımsız bağ 20 kr. Araban tarafında bağ 5 kr. Sadan Köyü' nde Elma bostanının 1/4' ü 200 kr. Gül bahçesinde 150 gün fidanı 4 kr.

Ağcakent köyünde Tamsak oğullarından alınan zeytinlik 100 kr. Kınılıkent zeytinlik 120 kr. Tılfar köyü içi 40 incir ağacı 425 kr. Mizar da narlık 80 kr. Aynı yerde kahve ve 1/5 dekar arsa 360 kr. Sim saç kaytanı 3 kr. Sim atrişim 20 kr. Rahte kuşak ve difte kuşak 30 kr. Evde 4 kilim, 2 döşek, yorgan, 60 kuru incir, 3 hoşi (Hoşa) 15 kr. Seyhan köyünde ortaklık eşek ve sıpası, bir boş doru at bütün takımıyla 25 kr. 1 erkek merkep 13 kr. Oğlu Mustafa' da 2 kilim, 3 yorgan, 2 yastık, 2 döşek 15 kr. Bakır kazan, teşt, tepsi, leğençe 87 adet sahan 165 kr. Bakır tabak sahan, sini, hamam leğeni ve lengeri, ibrik toplam 27 adet 63 kr.

1 sarı pirinç mangal 2 kr. Kızılhisar' da ortaklık ceviz hissesi 2 kr.

Emlaktan, Mahsulattan toplam 6356 kr. Borçlularından (Derziment) toplam 16301 kr. toplanmıştır.

Masraflar (Ödenecekler)

Cenazenin kefin, iskat, kefareti için 300 kr. Sonradan ödemeyi vaadettiği mehri olan 200 kr. Kızları Rahmine' ye 100 kr. Oğlu Ahmed Efendi' ye 47 kr. Hanımı Halime' ye borca mehirden dolayı 300 kr. Hâlâ hanımı olan Ümmühani' ye borca mehirden dolayı 150 kr. Oğlu Nuh' un oğlu Yusuf' a vasiyetinden dolayı 150 kr. Oğlu Nuh' un oğlu Ali' ye vasiyetinden dolayı 100 kr. Cemile' ye 50 kr. Yine Cemile' ye borç olarak 180 kr. Yazıcıya masraf olarak 30 kr. Kısmet resmi (vergi) 625 kr. Yazıcıya 25 kr. Çuhadarlık 20 kr. Toplam 1977 kr.

Taksimât

Hanımı Halime' nin hissesi 895 kr. Hanımı Ümmühani 895 kr. Oğlu Ahmed 1392 kr. Ebubekir ve Mustafa 1392 kr. Hamza' nın oğluna 1392 kr. Seyyid Halil 1392 kr. Büyük kızları: Kerime 696 kr. Hatice 696 kr. Küçük kızları: Zeliha ve Rahime 696 kr.

93) A.Ş.S. 131/51 (Miras)

“Kâsap Kâni Muhammed.”

Eyüpoğlu (İbn-i Eyyüp) Mahallesi' nde vefat eden Hasan oğlu Muhammed' in mirası nikahlı karısı Ahmet kızı Hatice ile büyük kızları Emine ve Fatma' ya, küçük kızları Leyla, Aişe ve anababa bir erkek karındaşı Molla Ahmed' e aittir. 28 Rebiülevvel 1193

Veraset Çıktısı

Ali' ye ait hisseli ev 30 kr. 1 Aba 2 kr. 4 bezdan 2,5 kr. 1 şalvar 0,5 kr. 1 siyah sarık ve kuşak 1 kr. 1 tencere ve hamam tası 1 kr. Kasa paleti 3 kr. Yorgan, döşek, yastık 3 kr. 1 eski kilim 3 kr. Toplam 46 kr.

Çıkacaklar

Cenazeyi yıkama kefen 6,5 kr. Borca mehir 5 kr. Berber Hıdır oğluna borç 33 kr. Kısmet resmi 1,5 kr. Toplam 46 kr.

94) A.Ş.S. 131/51-(2) (Miras)

Bostancı Mahallesi tarafında vefat eden Vürlüs oğlu İbrahim Efendi' nin mirası ayrı yaşadığı Mustafa kızı Ayşe Fatma ile büyük kızı Hatice' ye ana baba bir erkek kardeşi Muhammed' e aittir.

3 Rebiülahir 1183

Ödenecekler

Kör Hacı Hüseyin oğlu Muhammed' e 100 kr. Haffaf müfti torunu Seyyid Süleyman' a 150 kr. Ümit oğlu Hacı Mustafa' ya 250 kr. Muhsin zade Seyyid Muhammed Hilmi 150 kr. Hacı Şakir oğlu Mustafa 100 kr. Sam mezeresinde 200 tiyek bağ 11 kr. Hacı Babalı Bakkal Muhammed' e 180 kr. Cubur Mustafa 300 kr. Tabak Küküş oğlu Seyyid Mustafa 57 kr. Ekmekçi Zimmi (Yahudi-Hristiyan) Kelle Nesasin 10 kr. Zembilci Molla Ahmet 5 kr. Seyyid İsmail oğlu Seyyid Muhammed 5 kr. Debbağ Kara Hacı 80 kr. Dülük oğlu İbrahim Halil 200 kr.

Veraset Çıktısı

Kürsi 20 kr. Yeni yan kürsi 5 kr. Kesilmiş kefen 5 kr. 3 entari 12 kr. 1 yeşil çuha cübbe 3 kr. Pamuklu kaban 5 kr. 1 benderi sarık 3 kr. 2 don 2 gömlek 4 kr. 2 kuşak 5 kr. 1 kefen 2 kr. 2 tepsi 3 kr. 1 kilim 8 kr. 12 Hışır yastık 8 kr. Halı, hasır 3,5 kr. v.d.

Toplam 1725 kr.

Masraflar

Tekfin ve techiz 50 kr. Umumî halk için vasiyet 50 kr. Kısmet resmi (vergi) 50 kr. Yazılım parası 3 kr. Çuhadarlık 5 kr. Toplam (Cemian): 158 kr.

Taksimât

Hanımı Aişe Hatun 195,5 kr. Kızı Hatice 783,5 kr. Kardeşi Muhammed 587,5 kr. Toplam: 1567 kr.

95) A.Ş.S. 131/51-(3) (Miras)

Kozanlı Mahallesi' nde vefat eden Abdullah kızı Aişe' nin veraseti büyük oğulları: Ahmed ve Ömer' e aittir.

23 Rebiülevvel 1183

Veraset Çıktısı

Kibleye bakan tek katlı ev 80 kr. 20 sahan 80 kr. 2 lengeri 6 kr. 4 yorgan 4 döşek 18 kr. 1 teşt 4 kr. Hamam leğeni 3 kr. Leğençe 12 kr. Satıl ve sini 3 kr. Don kazanı 4 kr. 1 sim Abbar kuşak 1 kr. Toplam 129 kr.

Masraflar

Cenaze masrafları 9,1 kr. Kısmet resmi 3,25 kr. Yazım ücreti (kâtibe) 1,25 kr. Çuhadarlık (vergi) 1,25 kr. Muhtariye 1 kr. Toplam 10,1 kr.

Taksimât

114 kr. Ahmed' in oğluna 57 kr. Ömer' in oğluna 57 kr.

96) A.Ş.S. 131/52 (Miras)

Şehreküstü Mahallesi' nde vefat eden Kara Muhammed' in mirası ayrı yaşadığı eşleri Mustafa kızı Rahime ve Muhammed kızı Huriye ile büyük oğlu Muhammed, büyük kızı Aişe küçük kızı Hatice ve küçük oğlu Abdullah' a aittir.

5 Rebiülahir 1183

Veraset Çıktısı

Aynı mahallede 1 ev 100 kr. İbli kilise civarı tarla hissesi 30 kr. Kapaksız tencere 2 kr. 1 teşt 2,5 kr. 1 saplı tas 0,5 kr. 1 haral 2 kr. 1 kilim 4 kr. 2 yorgan, 2 döşek, 3 yastık, 17 kr. Zahirre odası 42 kr. v.d. Toplam 173 kr.

Masraflar

Toplam 13 kr. Cenaze, kısmet resmi, yazım ücreti, çuhadarlık.

Taksimât

Hanımları; Rahime 10 kr. Huriye 10 kr. Oğulları; Muhammed 35 kr. Abdullah 35 kr. Hamili Mevkufa 35 kr. Kızları; Aişe 17,5 kr. Hatice 17,5 kr.

97) A.Ş.S. 131/52-(2) (Miras)

Şehreküstü Mahallesi' nden vefat eden Hüseyin oğlu Muhammed' in veraseti ayrı yaşadığı hanımı Hacı Ali kızı Fatma ile büyük oğulları Hüseyin, Muhammed, Ali küçük oğlu Hamid ve büyük kızı Ümmühani arasında paylaştırılmıştır.

Veraset Çıktısı

Veraset taksimi 72 Sehime (hisse) ayrılmıştır. 9 sehmi hanımına, 18 sehmi her biri oğullarına, 9 sehmi kızına.

23 Rebiülevvel 1183

Eski bir Kur'an-ı Kerim hediyesi 3 kr. Aynı mahallede ev 200 kr. Dülük Baba' da bağ 600 kr. Hacı köyünde 4 ağaç ceviz 40 kr. Teş ve don kazanı 5,5 kr. Döşek, yorgan, yastık 7 kr. 1 güğüm 2 kr. 1 tencere 2,5 kr. 1 aba 1,5 kr. v.d. Toplam 428 kr.

Masraflar

Yekun 38 kr. Kefen, ıskat, kefarete, kısmet, yazım ücreti, çuhadarlık, muhtarlık.

Taksim

390 kr. Taksim yapılır. Hanımına 48,5 kr. Oğlu Hüseyin' e 75,5 kr. Oğlu Hamid' e 75,5 kr. Oğlu Muhammed' e 75,5 kr. Oğlu Ali' ye 75,5 kr. Kızı Ümmühani' ye 37,5 kr.

“Muhammed Ali Süleyman ve İsmail Efendi ve Muhammed Emin Efendi marifetiyle yazılmıştır.”

98) A.Ş.S. 131/53 (Miras)

Kozanlı Mahallesi' nde vefat eden Hacı Ahmed oğlu Muhammed Emin' in mirası ayrı yaşadığı eşi Hacı Muhammed kızı Emine ile büyük oğulları İsmail, Ahmed; küçük oğlu Muhammed; büyük kızı Ümmühani, küçük kızı Fatma ve anası İbrahim Efendi kızı Ümmühani arasında 192 sehmi olarak paylaştırılmıştır.

24 sehmi hanımına, 32 sehmi anasına, 136 sehmi oğullarına (her birine 36 sehmi), kızlarının her birine 17 sehmi.

2 Cemaziyelevvel 1183

Veraset Çıktısı

Yekun 420 kr. Aynı mahalledeki 200 kr. Evden 3 ceviz ağacı, ev eşyaları 30 kr. Boş dükkan v.d.

Masraflar

Cenaze, ıskat, kısmet resmi, yazım ücreti, muhtarlık, çuhadarlık toplam 35 kr.

Taksimat

385 kr. Hanımına 48 kr. Ümmühani' nin annesine 64 kr. İsmail' in oğluna 68 kr. Ahmed' in oğluna 68 kr. Muhammed' in oğluna 68 kr. Ümmühani' nin kızına 34 kr. Fatma' nın kızına 34 kr.

“Muhammed Ali' nin huzurunda ve Fahrullah Süleyman ve İsmail Efendi ve kadı Muhammed Emin Efendi Ayıntap kadısı (Allah günahlarını affetsin).”

99) A.Ş.S. 131/54 (Miras)

Şehreküstü Mahallesi' nde otururken vefat eden Muhammed kızı Fatma' nın mirası nikâhlı kocası Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Salih ile annesi Hacı Muhammed kızı Fatıma ve küçük oğlu Seyyid Ahmed' e aittir.

Mezkure' nin bütün terekesi şeriatın muvakkatiyle varisler arasında yazılıp, taksim edilip aşağıda anlatıldığı gibidir.

24 Cemaziyel 1183 (25 Ekim 1769)

Veraset Çıktısı

Kocasının zimmetiyle 100 kr. 12 gr. Altın toka 60 kr. İncili kırık altın 30 kr. Kabdalı Çıfit işi (yabancı) sim kuşak 15 kr. Altın kaplama tepsi 7 kr. Dökme saç kaytanı 5,5 kr. Kocasının aldığı borç 15 kr. 10 sahan 4 kr. 1 sini 2 kr. 1 ibrik 1 kr. Kabak taşı 3 kr. 14 altın yan halkası 7 kr. 1 mısır peştemalı, ... Annesine zimmet olarak verdiği altın 8,25 kr. v.d. Toplam 380,25 kr.

Masraflar

Cenaze, kefin, ıskat 30 kr. Kısmet resmi, yazım ücreti, çuhadarlık 12,75 kr. Muhtarlık 3 kr. Toplam 45,25 kr.

Taksimat

Kocasına 83,5 kr. Annesine 55,5 kr. Geri kalan oğluna 195 kr.

“Ayıntap kadısı Muhammed Emin Efendi’ nin marifetiyle (Allah günahlarını affetsin) yazmıştır.

100) A.Ş.S. 131/54-(2) (Miras)

“Günfikir Emin Arablı oğlu”

Kurbu Arablı Mahallesi’ nde (yakınında) vefat eden Seyyid İsmail Ağa Seyyid İbrahim Halil’ in vereseşi ayrı yaşadığı hanımı Ahmed kızı Aişe ile büyük kızı Rukiye ve küçük kızı Fatma ve küçük oğlu Seyyid İsmail’ e aittir.

23 Cemaziyel ahir 1183 (24 Ekim 1769)

Veraset Çıktısı

2 döşek 4 kr. 2 yorgan 5 kr. 2 yastık 2 kr. 1 küçük tencere 1,5 kr. 3 sahan 1 kr. 1 tepsi 0,5 kr. v.d. Toplam: 24,5 kr.

Masraflar

Cenaze, kefin, ıskat, kısmet resmi, hizmet için toplam 8,5 kr.

Taksimât

Hanımına 2 kr. Oğluna 7 kr. Kızına 3,5 kr. Diğer kızına 3,5 kr. Yekun 16 kr.

101) A.Ş.S. 131/55 (Miras)

Bostancı Mahallesi’ nde otururken vefat eden Hacı Abdurrezzak oğlu Hacı Abdurrezzak’ ın mirası ayrı yaşadığı hanımı Halil Efendi kızı Amine ile büyük oğlu Halil ile küçük oğulları Muhammed ve Ömer; büyük kızları Hatice ve Asiye; küçük kızları Fatma arasında paylaştırılmıştır.

Cemaziyel ahirin sonları 1183 (Ekim sonu 1769)

Veraset Çıktısı

1 Kur' an-ı Kerim hediyesi 3 kr. Halvacı oğlu Seyyid Ali' de (alacak) 12 kr. Hacı oğlu Emin' de (alacak) 50 kr. Yümni oğlu Hacı Muhammed' e (borç) 50 kr. Tabak Molla Ali Efendi de (alacak) 20 kr. Osman Çelebi zade Muhammed' de (alacak) 50 kr. Ersebil Ömer oğlu Zeki 30 kr. Samlı Solak oğlu Cuma da 37 kr. İnce oğlu Deste Muhammed' e (borç) 18 kr. Elbeyli Usaki Ali 30 kr. Borçlar harici: Kabak Dere' de 400 tiyek bağ 34 kr. Bostancı Mahallesi' nde ev 120 kr. 1 sahan 0,5 kr. 1 leğençe 4 kr. 5 şerbet tası 2 kr. 3 küçük lengeri 1 kr... Ev hırdavatı 7,5 kr.

Toplam 1100 kr.

Masraflar

Cenaze kefeni ve diğer masraflar 16,5 kr. Kısmet resmi ve diğer 3,5 kr. Harç kalemiye 1,5 kr. Yazım ücreti, Çuhadarlık 7 kr.

Toplam 60 kr.

Taksimât

Geriye Kalan 1040 kr.; Hanımı Emine' ye 130 kr. Halil' in oğluna 202 kr. Muhammed' in oğluna 202 kr. Ömer' in oğluna 202 kr. Hatice' nin kızına 101 kr. Asiye' nin kızına 101 kr. Fatma' nın kızına 101 kr.

“Ayıntap kadısı Muhammed Emin Efendi nezaretinde Sait Ali Efendi tarafından yazılmıştır.”

102) A.Ş.S. 131/55-(2) (Miras)

Şehreküstü Mahallesi' ne bitişik semtte Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Ali' nin mirası ayrı yaşadığı hanımı Yakup kızı Aişe ile büyük oğulları Seyyid Muhammed ve Seyyid İbrahim, büyük kızları Aişe' ye ait olduğu tespit edilmiştir.

29 Cemaziyelevvel 1183 (Mayıs sonu 1769)

Veraset Çıktısı

Aynı mahallede ev 50 kr. Bazayı adlı semtte bağ 8 kr. Balduzak' (Beldüzek) ta bakımsız bağ 2 kr. 6 sahan 2,5 kr. 1 lengeri 0,5 kr. 1 kapaksız tencere 1,5 kr. 1 yorgan, 1 döşek, 1 yastık 5 kr. 3 eski kilim 6 kr. Buğday, sırt elbisesi, üzüm 16 kr. 1 tahin taşı 1 kr. Ev hırdavatı 3,5 kr. Toplam 105,5 kr.

Masraflar

Cenaze, techiz 8 kr. Kısmet resmi 2,75 kr. Hizmet toplamı 2,5 kr. Toplam 13,75 kr.

“Geriye kalan 92 kr.”

Taksimata

Hanımı Aişe' ye 11,5 kr. Oğlu Seyyid Muhammed' e 32 kr. Oğlu Seyyid İbrahim' e 32 kr. Kızı Aişe' ye 16,5 kr.

“Said Ali tarafından, Ayıntap Kadısı Muhammed Emin Efendi nezaretinde yazılmıştır.”

56.-57. Belgeler Tahrip Olduğu İçin Belgelendirilememiştir.

103) A.Ş.S. 131/58 (Borçlu Olarak Ölen Seyyid Muhammed Ağa' nın Vesareti)

Ayıntap Şehri' nin büyüklerinden olup önce Reha' ya (Reyhani' ye) şehrine gidip orada vefat eden (feut) Seyyid Muhammed Battal Ağa' nın oğlu Seyyid Muhammed Ağa' nın vesareti ayrı yaşadığı hanımı Seyyid Ali Efendi kızı Hatice ve Seyyid Muhammed Said ve Seyyid Osman ve Seyyid Muhammed Battal ve büyük kızları Asiye ve Fatma arasında taksim edilmiştir.

Merhumun Mirîye borcu olup Vezir Seyyid Osman Paşa Hazretleri tarafından, Süleyman Ağa adlı mübaşir eliyle müteveffanın evleri içinde olan malları ve eşyaları yazılıp, fiyatlandırılıp adaları ve diğer gelirleri araştırılıp kayıt altına alınarak belgenin bir nüshası adı geçen vezire bir nüshası da vereselere verilmiştir.

20 Zilhicce 1184 (6 Nisan 1771)

Miras Çıktısı

1 siyah sim şam kesmesi; 1 sakız yapısı kumaş, 4 yastık, küçük sahan, 1 eski çarık, çuha haşa, 9 at gemi, 1 sim kundara, 1 külünk, daniska (en iyi) Beyaz yeşil şudar. 1 yıldız şudar, 7 tozluk, yeni çuha, 2 çuha ufak minder, 6 hançer kapza, 2 ufak minder, 1 çift minder, 1 yeni gömlek, çok çeşitli ev eşyaları, 15 bardak, 30 sahan, 3 kapaklı hoşaf tası, 13 yastık, 2 ellace yastık, 2 çift yastık, 2 kulak yastık, 14 nakışlı kilim, 1 desenli burç, 3 yan halı, 5 işleme baş tarağı, eski mahallede ev, Tarlay-ı Cedid Mahallesi' nde ev, yarım hisse kandilli halı, 1 ev kapısı, amcası Bekir Ağa' nın 1/6 hissesi, kara gün sokağında Tütüncü Molla Veraseti, Ceyde Köyü' nde bağ, Gavur Höyüğü Köyü' nde zeytinlik, 12 eski tüfek, Tilbaşar Köyü' ndeki Kütür Ali' de 20 kile buğday 5 kile küşne (hayvan yemi), 5 kile arpa, Körkün' de 18 kile buğday, Kör Ömer oğlu Sehid' de 10 kile arpa 5 kile küşne, Tilbaşar' da 18 kile buğda.

Seylan Köyü' ndeki Ali de 10 kile buğday, Şemmid Köyü' ndeki Mustafa da 28 kile buğday, Kefercebel Köyü' nde zeytin ağaçları Küt Köyü' nde 1 kapı değirmen, Ağca Kent Köyü' nde bir parça parça bağ yanında fıstık ağaçları, Körkün' de büyük bağ.

Kızılhisar tarafında ortaklık 3 kısrak (dişi at), Körkün' de ortaklık kısrak, Araplar Köyü' nde 1 ortaklık kısrak, Tırnatan' da 1 kısrak, 7 tane katır, 7 tane beygir.

Tahtani' deki evde 7 pencere 10 sahan 4 lengeri, 10 kullanılmış Hudar, 2 küçük sini, 4 yastık ve yüzü, 4 kilim, 5 yorgan, 3 minder, 3 şerbet tası, 2 acem ibriği, 1 abdest leğeni, 1 bakır yağ debbesi, 1 yemeklik tas, 3 demir mangal, 2 şiltel döşek 1 bakır havan, arka evde olan 6 tane yastık 6 çift yastık, 1 büyük minder, 13 yeni kilim, 2 Maraş işi ufak döşek, 1 halı, 2 keçe, 2 yorgan, 2 don kazanı, 2 çift yastık, 8 eski yastık, 4 kilim 2 döşek, 3 yorgan, 1 desenli keçe, 3 kilim. Bütün bu malların hepsi Kızılhisar' lı Kethüda Hasan' a 600 liraya zimmet edilmiştir. "Ayıntap kadısı Ahmet Muhyi nezaretinde Muhammed Ali' ye yazdırılmıştır. Allah günahlarımı affetsin."

Müteveffa, Battal Ağa zade Hacı Muhammed Ağa' nın terekesinden defterde yazılı ekin tarlalarının hasıl olan hububatlarının açıklaması: Tilbaşar köylü Uzun Muhammed' de 23 kile buğday, 12 kile arpa, 6 kile küşne (hayvan yemi).

İbiş Kethüda: Buğday 35, arpa 10 kile

Yeğen Halil: Buğday 5, arpa 4 kile

Burikli (Ya da baraklı)Halil: Buğday 15, arpa 8 kile

Ali: Buğday 17, arpa 10, küşne 6 kile.

Körkün Köyü

Tohucu (Tokçu yada tohumcu) Ahmet: Buğday 20, arpa 20, küşne 6, nohut 6 kile.

Sünmeydin (Şiveydin Akveli oğlu): Buğday 30, arpa 18 kile

Seylan köylü Ali: Buğday 13 kile

Kasadır (Kasadır) köyü Elif Hatun: Buğday 12 kile.

Yekun

Buğday 290, arpa 96, küşne 18, nohut 6 kile dir.

Mevcut Eşyalar

2 mürtebe, 3halı, 2 şerbet tası (Maşraba) Kemzir peştamal (şimali 2) 1 sofra, 2 çift bohça, 2 kapaklı çorba tası, 2 lengeri, 15 kapaklı sahan, 1 tepsi, 1 el leğeni, 3 ibrik, 2 kapaklı salata sahanı, 1 dim yaseminli çanak, küçük havan sinisi, datlı kaşığı nufgür tombak, 1 Güllabdan kürdan, 1 deste (12) yemek kaşığı, Hoşaf kaşığı (12), 10 tencere, 1 süzek, 1 hamam köyneği (gömlek), 3 havlu, v.d. Karşılıklı kontrol edildi.

Bu defterde Hacı Muhammed Ağa' nın malları mübaşir Süleyman' ın baş çuhadarı Ali Ağa, marifetiyle yazılmıştır.

Eşyalar şunlardır: 3 baş katır 300 kr. 4 baş beygir 200 kr. 1 top şal 40 kr. 1 sim kaplama üzengi 30 kr. 1 haşa 5,5 kr. 1 maraş gömleği ve 1 haşa 11 kr. Halı seccade 15 kr. 1 büyük abdest leğeni 1 leğençe, 3 kilim, 1 bakır ibrik, 3 tüfek 30 kr. 2 kilim 20 kr. Körkün Köyü' nde yarım hisse 5 katır 40 kr. Ceyde Köyü' nde 2 parça üzüm bağı 200 kr. Toplam: 642 kr.

Muhammed Ağa' nın terekesinin, Rakka ve Mısır seraskeri Vezir-i Alişan Saadetli Numan Paşa' nın kapıcı başlarından naabetli Süleyman Ağa tarafından deftere yazılması emredilmiştir. Bu defterdeki 435 kr. mal diğer kayıtlarla karşılaştırılarak yazılmıştır.

5 Recep 1185 (14 Ekim 1771)

Tereke Ve Elde Edilen Bilgiler

2 cilt Kur'an-ı Kerim, bir sim Ruht, 1 sim kavvare 1 sim tabanlı kılıç, 1 halı hammuş, 1 câkad kamsur, 2 Diyarbekir kumaşı ipekli şalvar, 2 bez çarşaf 1 simli desenli karyola örtüsü, 1 cühan makas kesmesi, 2 uçgur, 2 keten peşgir, 1 yemeklik makiresi, 1 bağa tarak, 1 demir zırh.

Evdekiler: 1 Düş' a şalı kırmızı nebeş, 7 bakır kahve ibriği, 6 eski kadife bıoride yastığı, 1 Mardin işi at gömleği, 2 çift yastık, kutnu santır, 2 şak oturak, 5 kutnu döşek, 7 kutnu yorgan.

2 keçe oturak, 4 kilim, 1 çuha oturak, 5 kadife yastık, 1 minder, 1 büyük bakır babiriye, 2 bakırdan kazanı, 14 bağa ve kemik hoşaf kaşığı, 3 büyük kaşlı kutu, 3 büyük yemek tenceresi, 3 büyük teşt, 11 havan 2 bakır sini, 3 bakır şerbet tası 1 bakır acem ibriği, 2 yemeklik tası, 3 demir mangal, 3 kırmızı şilte döşek, 1 İstanbul (İstambul) yapısı tüfek, 1 gümüşlü üzengi satın alma, 1 çalar saat, 1 eski şam kılıcı, 12 yeni tüfek.

Akarlar

Tarlay-ı Cedid Mahallesi' nde 1 kapı ev, 1 aynı mahallede iç ve dış kapılı ev, amcası Bekir Ağa' dan kalma evin verese payı, Karagöz Çarşı' sında 1 kapı berber dükkanı, aynı çarşıda 1 kapı tütüncü dükkanı, orta bölükte satın alma sebze bostanı, 7 baş katır, 7 baş beygir, Körkün' de Ağcakent' te üzüm bağı, Künük ve Seylan köylerinde değirmen, Tırnatan' da kısrak.

Ekinlerin Hasılâtı

Tilbaşar Köyü' nde kethida ile müşterek hisse 35 kr. 25 kuruşluk buğday, Halil ile müşterek arpa 10 kr. Kötü Ali ile müşterek buğday, arpa, küşne 33 kr. Körkün' de buğday, arpa, küşne 46 kr. Buan Köyü' nde müşterek buğday 13 kr.

Hasılât yekunu Antep buğdayı 190, Antep arpası 96, nohut 6, Antep küşness 24 kile.

Müteveffa Muhammed Ağa öldükten sonra bu deftere yazılan 995,5 kuruşluk mal, mübaşir tarafından 1192 senesinde deftere kaydolunmuştur.

Defterin kenarında yazıldığı gibi satılan (bey edilen) 2 parça sebze bostanı parası 1200 kr. Kızılhisar' da Hasan Kethüda zimmetinde olan buğday parası 600 kr.

3 baş katır, 4 baş merkep 500 kr. Engûri (Ankara) şalı ıslah 40 kr. 1 gümüş kaplı üzengi 30 kr. 1 çuha haşa (kilime benzer serecek) 5,5 kr. Kaplan postu 25 kr. 1 yeni gömlek 5 kr. 2 kilim 20 kr. Toplam: 4350 kr.

Müteveffanın malının yazıldığı defter Mirî ödeme sarayına götürülmüştür. Ayrıca 2 mertebe (rütbe, paye) 2 halı 1 orta döşemeli halı, 12 büyük yastık, 1 küçük yastık, 1 hamam gömleği, 3 havlu, 2 şerbet tası, 1 kırmızı peştamal, 2 omuz şalı, 1 çift bohça, 2 kapaklı çorba tası, 15 kapaklı sahan, 1 kadayıf tepsisi, 1 bakır el leğeni, 1 donluk, 1 hoşaf kaşığı, 10 bakır tencere, 8 tencere kapağı, 50 bardak, 2 kahve, 1 cam şerbet tası.

Bu defter Sultan Muhammed Reşat (Allah mülkünü devam ettirsin)' ın âyan memuru gözetiminde yazılmıştır.

104) A.Ş.S. 131/70 (Miras)

Babekî Köyü ahalisinden vefat eden Hacı Mustafa oğlu Bıyık oğlu Muhammed' in mirası ayrı yaşadığı Abdurrahman kızı Elif ile büyük oğulları Mustafa, Ahmed ve  mer' e ve kızı Fatma' ya ait olup daha sonra kızı Fatma da vefat edip terekesi nikahlı eşi Abdullah oğlu Muhammed ile anası Elif' e ve k  k kızı Hatice' ye aittir.

15 Ramazan 1193 (26 Eylül 1779)

Veraset  ıktısı

6 keçi 20 koyun 200 kr. Erkek kısrak, Murat kenarında 30 oğlak 30 kr. 2 merkep 2 sıpa 15 kr. 4  k z 3 inek 7 kr. Yarım hisse erik bostanı 105 kr. 1 don kazanı 1 teşt 7 kr. 1 eski kazan 2 tencere 4,5 kr. 1 saplı tas 2 ibrik 3 kr. 1 eski g g m 0,5 kr. 6 boz kilim, 1 nakışlı kilim 18 kr. 3 d şek 3 yorgan 12 kr. Bel ve balta 2 kr. Ev ve ziraat eşyaları 20 kr. Ceviz ağa ları 10 Tutluca' da bağ hissesi 500 tiyek 50 kr. Bozdere' de 2000 tiyek bağ 50 kr. Anlatılan tarla bağ ve bah elerin ve ge inim bakımları, telef olmaları sebebiyle 400 kr. (Bakım parası). Toplam: 1200 kr.

Masraflar

Hanımı Elif' in nik hına verilecek mehir için 100 kr. Kalenderoğluna olan borcu için 50 kr. Kısmet resmi 21 kr. K ye giden katipler için 3 kr.  uhadar 3 kr.  avuş getirmek için 3 kr. Toplam: 180 kr.

Taksim

1020 kr. Taksim edilecek para.

Hanımına 127,5 kr. Kızı Fatma için 127,5 kr. Mustafa' nın oğluna 255 kr. Ahmed' in oğlunun hissesi 255 kr.  mer' in oğluna 255 kr.

 len Fatma' nın terekesi: Babası malından ele ge en 27,5 kr. Kocasının mehrinden ge en 100 kr. Kulak k pesi altın 225 kr. Kuşak ve sa  kaytanı 7,5 kr. 1  ivit 1 de eski kilim 6 kr. 1 teşt 3 kr. v.d. Toplam: 289,5 kr.

Masraflar

Kısmet resmî, yazım ücreti, çuhadarlık, muhtariye toplam 9,5 kr.

Taksimât

Kocasına 70 kr. Küçük kızı Hatice' ye 140 kr. Anne Elif' e 46,5 kr. Kardeş Mustafa' ya 7,75 kr. Kardeşi Ahmed' e 7,75 kr. Kardeşi Ömer' e 7,75 kr.

105) A.Ş.S. 131/71 (Miras)

Hoşkadem Mahallesi'nde vefat eden Hösnü (Hüsnü) Mansurlu oğlu Hacı Muhammed'in veraseti nikâhli olup ayrı yaşadığı Ahmed Ağa kızı Leyla ile anası Elif' e ve küçük oğlu Mustafa'ya ve küçük kızları Asiye ve Ümmihani' ye ait olduğu Şer' iye marifetiyle yazılmıştır. Borcu çok olduğundan satılarak hak sahiplerine borçları eda edildi.

15 Recep 1183 (14 Kasım 1769)

Veraset Çıktısı Ve Ödenecek Borçlar

1 Mushaf-ı Şerif 6,5 kr. Enam-ı Şerif Arabiyesi 5,5 kr. Hafaf (ayakkabıcı) dükkanında eşya 70 kr. Çuka hoşa ve yer minderi 3 kr. 1 abdest ibriği, 1 kahve güğümü, sim çini buhurdan 13 kr. 1 turuncu şol kuşak 3,5 kr. v.d. Ev eşyaları.

Kızılhisar Salih'in zimmetinde 18,5 kr. Cündü Uşağı'nın zimmetinde 5 kr. Katırcı oğlunda 3 kr. Nizarlı oğlu Muhammed'de 4,5 kr. Yapıcı Osman Çelebi 25 kr. Kasap oğlu Said Hüseyin 41 kr. Atar Hacı Ali Efendi 10 kr. Tahsildar Süleyman Ağa 10 kr. Kasap oğlu Hacı Ahmet 1,5 kr. Battal Ağa zade'den alınan 212,5 kr. Altunbaş oğlu Ömer 3,5 kr. Salih Ağa 2,2 kr. Kamalak zade 2 kr. Esmik beşe 9 kr. Yümni oğlu Ahmedbeşe 7 kr. Ekmekçi Ahmed 1 kr. Çizmecî Tahsilci oğlu 10 kr. Ahmed Ağa zade Halil Ağa 30 kr. Tütüncü Cin Ahmed 10 kr. Simadin Köyün'de 65 kr. Mucur Hasan Ali 3,75 kr. İplikçi çırağı Mustafa 176,5 kr. Çıracak Mustafa yarım hisse darı 50 kr. Yekun 2776 kr.

Cenaze, kefin ve diğer 22 kr. Yazım günlerinden: 15 kr. Yemek masrafı 12 kr. Taksim parası ve mahsul 148 kr. Kitabiyeye resmi (vergi) 102 kr. Mahsul Resminde Muhtar başı 35 kr. Çuhadarlık 10 kr. Toplam 237,25 kr.

Geriye kalan: 2538 kr.

Hacı Hüseyin oğlu Muhammed'e borcu: 35,10 kr.

Yine yazılı borcu Seyyid Şeyh Muhammed Köşker 27 kr.

Menzilci Seyyid Emin 150 kr.

Karazoğlu 81 kr.

İsmail oğlu Seyyid Muhammed 9 kr. Bekmez oğlu Muhammed 22 kr. Köşker Mustafa 3 kr. Bastır oğlu 1,5 kr. Seyyid Mahya 11 kr. Nalçacı Emin 4 kr. Seyyid Ömer Çelebi 5,5 kr. Mahsun oğlu Seyyid Ömer 11,5 kr. Hallaç Hacı Murat 18,5 kr. Bayram oğlu Muhammed 9,82 kr. Bühni Seyyid Muhammed 7 kr. Badem zade 500 kr. Yine Hûd Hûd 23 kr. Müsteci Süleyman oğlu 12,5 kr. Zülgaftarlı Emin Yusuf 12 kr. Hacı Hasan oğlu Osman 15 kr. Bakkal Hüseyin 8,5 kr. Halil Hicazî 142 kr. Yahudi Yantup 4,5 kr.

Borçların toplamı: 2538,5 kr.

106) A.Ş.S. 131/78-79 (Vekaleten Devletin Miras Mallarının Vergisini Toplaması)

Vergi mutasarrıfı Seyyid Mahmud Muhammed Ayıntap bölgesi'nde kendi köyünde 196 kr. Ayrıca köydeki iki müteveffanın hesabındaki 75 kr. resmi parayı Hazine-i Amire'ye teslim etmiştir. Müteveffaların mallarının geliri her sene devlete ait olanı kadar toplayıp teslim edile, halk mahsusat vergilerinin gelirin karşı düşmanlık eylemeler, padişah hazretlerine itimat kılalar.

17 Ramazan 1194 (16 Eylül 1780)

107) A.Ş.S. 131/80

“Semaretli Battal Ağazade Muhammed Sadık Ağa yanında karaların hesabını açıklar.”

Karar Hanesi Senet No: 591

Toplam para 8306 kr.

İşaret edilen Ağa hazretleri yanından teslimat 140 kr. Vali bey tarafına 3324,5 kr. Hakim efendiye teslim: 900 kr. Kamalak zade Semaretli Abdurrahman Ağa'ya Rışvan zade Haziresi (mezarlık) için 847,5 kr. Şehir kethüdasına teslim 210 kr. Rifa Veli beye eşya bahası 795 kr. Şehir keyhüdasına defter bekayası mucubi 2420 kr. Şehir keyhüdasına teslim 9 kr. Cem'an 8306 kr. 1196 senesi karar defteri Saadetli Muhammed Sadık Ağa' ya verilip, şehir keyhüdası eline baş azâ: Ömer Ağa eliyle teslim edilmiştir.

Baki Kalıp Şehir Keyhüdasına Teslim Olunan Karar Açıklamasıdır:

Küçük Kızılhisar'da (1/2 hisse) 70 kr. Tokdemir'de (1/4 hisse) 35 kr. Suboğaz'da (1/4 hisse) 35 kr. Kamlaboca (1/4 hisse) 35 kr. Güreniz 35 kr. Ağca Höyük (1/4) 70 kr. Tilbaşar Mezraası 35 kr. Hazerde 35, Arkıkda 70, Nefah 35, Elmalı 35, Mazmohorda 35 kr. Bakide 35, v.d. ile Toplam: 647,5 kr.

Ahayin ve Kürüm de (kasaba) 1190 kr.

Toplam 1847,5

Bazı köylerde tam tespit edilemeyen mallarla birlikte Cem'an 2420 kr. Yalnız plihin dört yüz kuruştur.

108) A.Ş.S. 131/81 (Vekalet: Cami Görevlisi Atama)

Ayıntap şehri ahalisinden Bahçeli zade müteveffa Seyyid Abdurrahmen efendinin hayatında balıklı çarşısında bostan yanında yaptırdığı merkep yanında yaz günlerinde namaz kılınmak üzere yaptırdığı yazlık camide şartları haiz öncelikle yevmiyesi veya alacağı akçe ile vazifelendirilen Şeyh Muhammed Ağa oğlu Şeyh Osman ölünce yerine Muhammed Emin Adil adındaki görevlinin getirilmesi istenince Seyyid Muhammed adında başka biri yalan yere beyanat verip, belge gösterip bu belgeye kendisinin daha iyi yakışacağını bildirmiştir.

Bahsi geçilen konu adı geçen müteveffa Şeyh Osman'ın müridi Muhammed Emin'e tevdi edilmiştir. O da Şeyh Osman'dan sonra mescide Seyyid Muhammed'in vakıf şartlarının kendi üzerine çevirdiğini Şeyh Muhammed Adil'in bu davada madur olduğunu söz konusu İmamet'in Muhammed Adil'e ait olduğunu ispat etmiştir. Anadolu kadı askeri Mevlana Ahmet Ataullah Efendi Seyyid Muhammed Adili şartlar gereğince yevmiyesi 10 akçeye camiye görevli kılınmıştır.

Tişrin- Sâni

109) A.Ş.S. 131/82 (Borç Tahsili)

“Ali Paşa'nın Mührü İle ve İlai (İlanı)”

Ayıntap'da müsnedi neşîr (ilan etmek) olunan dava, Şeri'at-ı Gara Faziletli Ağa, Ayânlara inha olunur. Müteveffa Emir Ali Efendi doksan iki senesinde vefat ettiğinde, Maraş Ermenileri mültehakından bedestenî Şeyh Muhammed de vefat etmişti: Merhum Muhammed'in Ali Efendiye olan 690 kuruşluk borcunu tahsil etmek için Çuhadar Hasan Ağa,

görevli kılınmıştır. Borcun 300 kuruşu Muhammed'in iyi halinden silinmiş 390 kuruşu memur (salyane) Hüseyin'e verilmiştir.

Salyane memuru 390 kuruşluk borcu almaya yerine teslim ihtimam eyleye, emre karşı gelmeye.

Muharrem 1196

Ataullah Mühri ile Maraş...

110) A.Ş.S. 131/82-(2) (Vergi Tahsili)

Ayıntap şehrinde Şeri'at-ı Gara Naibi Faziletli Efendi vera sahibi alimlerin başı faziletli efendi ve sair ulema efendi akranlarının baş tacı Muhammed Sadık Ağa ve Seyyid Abdurrahman ve Hüseyin dede, Topaloğlu ve Batıl Haydar oğlu Ayıntap ahalisinden tarafımıza gönderilen vergiyi almaya memur olmuşlardır.

Vergi toplama süresinin otuz günü geçmesi beklenilmez.

3. Ay 1196

Ayıntap halkından vergi toplamak için gönderilen memurlar halkı zulüm ve düşmanlığa yöneltmeye vergiyi 2 kez arttırmaya memurlar emri yerine getirmeye gayret göstermeli.

Zilkade sonu 1195 (15 Kasım 1781)

“1500 kr. Birinci taksit hafiriye Yalnız bin beş yüz kuruştur.”

Maraş Eyaleti'nde alışagelen eskiden kalma adet üzere iki taksit ile Velâti-Kiram (Valiler) hazretleri 1196 senesine mahsuben yılbaşı olan Muharrem başı itibariyle kaydolan hazine malına Maraş Valisi Asaf Ali Paşa (bey) hazretleri tarafından kazanın 1500 kuruşluk vergisi hazine pusulasına mahfuz sicil ile yazılmıştır. (Kenarda)

26 Zilhicce 1196

Ayıntap Sancağı kadıları bilsin ki, Ayıntapta 372,5 avarid (avarız) haneleri olup 1196 senesinde vergilerin toplanması lazım gele. Her haneden yüz akçe toplanması lazımdır. Vergi memurunun maaşı için her avarızdan ikişer akçe alınmalı, avarız için alınan akçaden 1 esdiya (esediye) kuruş tahsili mirî için alına. Bu vergiden fazlası veya eksigi alınmaya.

18 Ramazan 1195 (4 Eylül 1781)

111) A.Ş.S. 131/85 (Vergi Tahsili)

Ayıntap'da, 372,5 hane olup vergilerin yılbaşı münasebetiyle hemen tahsil edilip, kayıt altına alınıp işaretli belgenin bir suretinin alınması emrim olmuştur.

Her evden altışar yüz akçe alınıp, mübaşirin maaşı için her evden otuz akçe alınıp, bundan fazlası ve noksanı alınmaya.

Bedel-i nüzül için her 110 akçeden 1 esedi kuruş tahsil olunmuştur.

18 Ramazan 1195 (7 Eylül 1781)

112) A.Ş.S. 131/86 (Eşkîyaların Yakalanması Ve Şehrin Aşayışinin Sağlanması)

“Maraş Valisi Ali Paşa’ nın Mührüyle”

Ayıntap şehrinin yüksek kadıları, Battal Ağa zade Seyyid Muhammed Sadık Ağa, Kamalak zade Seyyid Abdurrahman Ağa gibi ayânları adı geçen şehirde meydana gelen fitneler, karışıklıklar önlenmesi için çaba gösterebilirler. Murad oğlu Mustafa adlı fesatçının ve yandaşlarının yakalanmasına gayret göstereler. Ayıntap şehrinde dairemiz (yönetim–idare) hakkına konaklaması için konaklar, Ayıntap Ahalisine dağıtılması için zahireler hazırlayınız.

Aksine davranışlardan sakınasınız.

4 Zilhicce 1195 (21 Kasım 1781)

Veziri mükerrerem Ali Paşa’ nın mührüyle.

113) A.Ş.S. 131/87-88 (Deyn)

“Seyyid Muhammed Sadık Ağa’ ya Gelen Emr-i Alişân’ dır.”

Ayân Muhammed Emin, davasında babası eski Masraf katibi Müteveffa Yusuf Efendinin, Ayıntap ahalisinden Battal ağa zade diye tanınan Seyyid Hacı Muhammed Ağa’ dan 12000 kuruş alacağı olduğunu bu paranın 5000 kuruşunu babası hayatta iken aldıklarını 7000 kuruşunu Nakibül eşraf kaymakamı olan Seyyid Muhammed Sadık Efendi tarafından zapt edildiğini bu paranın şeriat dahilinde tahsil edilmesini istemiştir. Alınan paraların vereselere teslim edilmesi, emri şerife karşı çıkanlara fırsat verilmemesi emredilmiştir.

Şaban ayı ortası 1195 (16 Ağustos 1781)

114) A.Ş.S. 131/90 (Vakıf Görevlisi Tayini)

Erbab-ı İstihkaftan Muhammed Emin zamanının kadri yüksek halifesine davayı anlatmıştır. Ayıntap' ta olan Eski Cami Vakfı'nın tuvaletine eski mumdar İbrahim oğlu Ali mutasarrıf iken İbrahim çocuksuz ölünce Muhammed Emin'in göreve gelmesi için Abdullah oğlu Muhammed, Osman oğlu Seyyid Ali, Şer' i meclise haber vererek şahit olmuşlardır. Bundan adı geçen Muhammed Emin halife-i zevil kadre varıp müteveffa merkumun yerine tuvalete mutasarrıf olup onun bu göreve gelmesinden sonra merhumun çocukları emre itaat kılalar.

15 Şaban 1194 (16 Ağustos 1780)

115) A.Ş.S. 131/91-92 (Deyn)

“Düstur-ı mükerrerem, Müşir-i nefham, nizam-ı Alem Umur-u Mahhur”, Ahmet kızı Adile adlı seyyide kadın bize arzuhal edip kocasının vasileri olan Musa, Said, Muhammed Sadık ve Osman adlı küçüklerinin babası Sadrazam çuhadarlarından, Hacı Süleyman adlı kimsenin Ayıntap sakinlerinden Battal zade Muhammed Sadık zimmetinde 185 senesinden beri 5500 kuruluş alacağı vardır. Süleyman ölünce karısı borcu tahsil ettirmek ve Muhammed Sadık' ın zimmetindeki arsayı almak için iki kere istekte bulunmuş 94 senesinden itibaren mübaşir marifetiyle meblağı tahsil edilmiştir. Sadr-ı Azam çuhadarlarından Muhammed Zabit 1195 Ramazan ayında yazılmaya başlanıp Recep ayı sonunda tamamlamıştır.

1195 (1781)

116) A.Ş.S. 131/94-95 (Ayıntap Kalesine Gönderilen Silahlar)

“93. Belge Fotokobide Düzgün Görünmediği İçin 94. Belgeden Devam Edilmiştir.”

Ayıntap şehrinde, seccade-i nişin ve şeriat-ı gara en faziletli deyyudesi İzzetli Ağa ve kal'a Ferravari ağa tayin olundu ki Maraş eyaletinde olan kal'a ve yakanın mühimmat ve cebehane (cephane) ve malzemeleri taksis (tahsis), marifet-i Şeraitle yazılıp tarafımıza il'am olunup tahkimli vukuf olunmak eski kaidesiyle ve merasimi müsteidim olmak isteğime bina en zikrolunan hadisede olan kal' anın top ve tüfek ve mühimmat-ı sairelerinin mevcutlarının mübaşir tarafımızdan yazılıp tarafımıza gönderilmesi için bu buyruldu irsal olunmuştur.

Kal' a malzemelerinin doğru yazılıp gönderilmesine gösterilip emrin mucibi ile amel oluna.
Sene 1195 16. gün

117) A.Ş.S. 131/95-(2) (Vakıf Görevlisi Tayini)

Ayıntap şehrinde bulunan Mincaiye (Münciye) medresesi evkafından olmak üzere günlük 4 akçe vazife ile 2 adet icza-i şerifeye mutasarrıf olan Şeyh Osman ölüp yeri boş olup yerine geçecek hak sahibi, Hanefi zade Mustafa oğlu Muhammed Munki her hususta layık olduğundan mezkur hizmetler müteveffanın mahlülünden Tevbiy olunup eline berat- şerifim verilmek hususunda inayet icra etmeniz gün beratı verdim. Bugünden sonra o şahıs varıp mezkur müteveffanın yerine yevmiye 4 akçe vazife ile mutasarrıf olup vakfedenin ruhu ve devletimin devamı için duaya devam edeler. Şöyle bilip alamet-i şerife itimad kılalar.

Cemaziyel Ahir 1195 (Mayıs 1781)

118) A.Ş.S. 131/95-96 (Vakıf Görevlisi Tayini)

Ayıntap şehrinde bulunan Mustafa Ağa vakfı olan Mevlevihane Tekiyesinde (Tekke de olabilir) Seyyid Muhammed görevlendirilmiştir. Tekkenin okuyucusu olan Muhammed vakfedenin ruhu ve ömrünün uzaması için devamlı dua etmek hususunda başka taraftan bir şey almayalar. Şöyle bileler ki şart koşulan şeylere inanalar.

Safer ayının 14. günü 1195 (9 Şubat 1781)

119) A.Ş.S. 131/96-(2) (Vakıf Görevlisi Tayini)

İstihkak erbabından, hakani nişanlı Seyyid Muhammed, işlerin düzenlenmesi hususunda divan-ı hümayuna arzual edip Ayıntapta bulunan Mustafa Ağa üzerine almış olduğu vazifesi devam ederken çocuksuz olarak ölmüştür. Seyyid Muhammed vakfa imamet ile görevlendirilmiştir.

17 RebiülEvvel 1195 (13 Mart 1781)

120) A.Ş.S. 131/96-97 (Ceza Hukuku)

“Yol Açmak İçin Tahrip Edilen Bostan.”

Belgenin Başı Belgelendirilememiştir.

“Kudvetün nevabül müteşerriuyn” Ayıntap kazasında şer’ i naib olan ahaliden Hanefi zade Mustafa kızı Saadet adında bir seyide arzuhal edip eski mahallesi yakınında mülkiyet üzerinde mutasarrıf olduğu hudutları belli bostanının yanında umumî yol olmayıp yanına kimsenin uğramadığı mezkur dört bir tarafındaki, duvarların harap olduğu için ahalinin bostanının yakınına yol yapmasını ve o sebeple bostanının tahrip ve harap olduğunu bildirmiştir. Zikredilen şahısların yeni yol yaparak ordan geçmesi için amel oluna.

CemazielEvvel ortası 1195 (18-19 Mayıs 1781)

120) A.Ş.S. 131/97-98 (Vakıf Görevi Tayini)

Erbab-ı İstihkaktan ve Mürافی-i Tevki-i Rafii Müşahineti Hakanî Kudvetü’ l Enamil Vel Akran Seyyid Muhammed Halife-i Zübde-i Divan-ı Hümayunuma arzuhal edip Ayıntap da bulunan Tahtani Camii Şerifi Vakfının bizzat vazifelisi ile müteveli olan Mustafa oğlu Şeyh İsmail vefat edip, vakfın tuvalet görevlisi olarak Seyyid Muhammed Çelebi’ yi içinde çalıştığı vakfa görevli kıldım.

RebiülEvvelin 21’i 1195 .

SONUÇ

Bu çalışmamızda Gaziantep ile ilgili daha önce çalışılmış sicilleri incelediğimizde çalışmamızın içinde yer alan kaynaklardan yararlanıldığı için o çalışmalara tekrara düşmemek için yer verilmemiştir. Çalışmamızın ana konusu olan Gaziantep ili hakkındaki bilgileri kısaca özetlersek; G.Antep, Güneydoğu Anadolu Bölgesi' nin Akdeniz Bölgesi' ne komşu kesiminde; Doğuda Şanlıurfa, Kuzeydoğuda Adıyaman, Kuzeybatıda Kahramanmaraş, batıda, Osmaniye, Güneybatıda Hatay, Güneyde Kilis ve Suriye ile sınır komşusudur. Güneydoğu Toroslarının uzantıları olan Sof, Sam, Dülükbaba Dağlarından Fırat vadisine açılan, batıda Ganibaba ve Sarıkaya Dağları ile sınırlanan Antep yaylası, İslahiye, Barak, Araban, Yavuzeli, Oğuzeli ovalarından oluşur. Doğuda Şanlıurfa' yı ayıran Fırat Nehri ile Afrin, Nizip, Merziman çayları, Karasu ve Alleben Deresi başlıca akarsulardır.

Gaziantep, Akdeniz ve kara ikliminin geçiş noktasında bulunduğundan güney kesimleri Akdeniz ikliminin etkisi altındadır. Yazlar sıcak kurak, kışlar ise soğuk ve yağışlıdır. İlde yağış en çok kış ve ilkbahar aylarında görülür. G.Antep' in 12 km. kuzeyinde, Dülük' de kurulan eski bir kent tarihte "Ayıntap" olarak geçmektedir. Kent, Babil İmparatorluğu'nun yörede yaşanan egemenliğinden sonra Hitit kenti olmuştur.

M.Ö. 700-546' da Asur, Med, Pers yönetimleri olmuştur. M.S. 636' ya kadar Bizans İmparatorluğu yönetimi vardır. Kent 1339' da Dulkadiroğulları'nın, 1471' de Memlûklülerin, 1516' dan sonra da Osmanlı Devleti' nin yönetimine geçmiştir.

Milli Mücadele yıllarında gösterdiği kahramanların sonucu 8 Şubat 1921' de şehre "GAZİ" ünvanı verilmiştir.

Bu çalışmamızda 131 No' lu Şer' iyye Sicili ışığında G.Antep hakkında bilgiler vermeye çalıştık. G.Antep' in ilk kuruluş tarihinden çalışmamızı sınırlayan H. 1182-1196 (M. 1769-1782) tarihler arasındaki sosyal, ekonomik ve siyasi durumunu inceledik.

131 No' lu Sicil içerisinde "Tenbihnâme, Hücet, İlâm, Beraat, Ferman, Mürasele, Buyuruldu" türü belgeler yer almaktadır.

18. yy.' nin ortalarından sonlarına doğru şehirde ekonomik yapının ve nüfus şeklinin değişimlere uğradığı görülmektedir. Şehir ilk olarak merkezin dışında kurulmuş iken daha sonra merkezdeki camii ve vakıfların çevresinde oluşmaya başlamıştır. Osmanlı Devleti' nin çok uluslu yapısı şehrin her tarihinde var olmuştur. Belgemizde miras ve aile ile ilgili davalar çok fazladır. Ekonomik yapı nüfusun yapısında şekillenmiştir. Vakıflar şehrin kuruluşundan

itibaren sosyal, hukukî, ekonomik şartları etkilemiştir .Tarihi ve yeni yapısı ile Antep bir bütünlük içindedir.Sosyal yapısı, mimari hayatının tarihi dokusunu fazla yansıtmada, ikisi

arasında büyük farklar yoktur.Sosyal yapıda nüfus dengesi dışarıdan alınan göçler ile değişmiştir.Sanayi şehri olarak bilinen Gaziantep orta seviyenin üstünde bir sanayi yapısına sahiptir.Maden sanayisi, tarım sanayisi, dokuma sanayisi gelişmiştir.Gaziantep tarımında eski belgelerdeki tarım ürünleri yerlerini,başlıca ürünler olan fıstık, tütün, zeytin, pamuk ile değiştirmiştir.1950'deki sanayi sorunları 1970'ten bu yana alınan krediler ile azaltılmıştır. Gaziantep sanayi odası ve diğer ekonomik kuruluşlar alt yapı hizmetleriyle şehri Avrupa şehirleri ile kıyaslanır hale getirmeye çalışmışlardır. Şehrin ekonomisini yerli sanayi dalları zenginleştirmiştir. Dokuma,tekstil fabrikaları, manganez madeni, toryum madeni araştırma faaliyetleri, Antep'i daha değiştirmiştir.

Sosyal yapıya dönecek olursak, nüfusu dışarıdan gelen göçler ile artan şehir İpek Yolu üzerinde hala önemli bir yere sahiptir. Eski mimari yapılar fazla canlı kalmamış restorasyon faaliyetleri geçirmiştir. Nüfus dengesi gayr'ı müslim ahalinin şehri büyük oranda terk etmesiyle bölge insanının fazlalığı ile dengelenmiştir. Eğitim,sağlık, adli, askeri, alanda şehir gelişmiştir.Turizm Faliyetleri şehirde son zamanlarda dahada çoğalmıştır.Turizm alanında tarihsel öğeler tekrar gün ışığına çıktığı için ve bölgenin yapısıyla uyum gösterdiğinden bölge halkı ve çevre illerden Gaziantep'teki turistik bölgeler çok ilgi çekmiştir. Gaziantep'in çevre şekilleri ve iklimi gelişmesi için son zamanlarda daha da elverişli olmuştur. Gaziantep'te kültür yolu çalışmaları başlamıştır. Yöresel el sanatları (bakırcılık, sedef kakmacılığı, kutmuculuk yemenicilik, gümüş işlemeçiliği, kuyumculuk, kilimecilik, çömlekcilik v.d. el sanatları turizm çalışmaları için yeniden hayat bulmuştur.Şehir merkezi el sanatları ile zengin bir alandır. Gaziantep' in eski davalarını tereke, boşanma ve vakıflarla ilgili davalar oluştururken zamanımızda ekonomik,mali davalar daha da ağırlık kazanmış ailesel davalar ikinci sırayı almıştır.Ayrıca küçük ceza davaları şehirde gözle görülür şekilde artmıştır. Medeni kanun ile birlikte, sosyal bazı haklar değişirken,Osmanlıdan kalma ailesel yapılar yaşayış özellikleri değişmemiştir.Küçük farklar haricinde sosyal yapı köylerde ve yerel yönetim bölgelerinde hemen hemen aynı kalmıştır. Mahkemelerde boşanma davaları büyük şehirlere göre daha az dır. Ayrıca çok eşle evlilik azalmaya başlamıştır. Vakıflar ile ilgili davalar yerini yönetimler arasındaki davalara bırakmış, vakıfların görevini artık yerel yönetimlerin,kurduğu yardım kuruluşları almıştır.Son olarak XXIYüzyılın sonlarına doğru

Türkiye'nin büyük sanayi şehirleri arasında olan Gaziantep, her yönden gelişen, tanıtımını çok iyi yapmaya çalışan bir kent haline gelmiştir.

BİBLİYOGRAFYA

- 131 Nolu Gaziantep Şer'iyye Sicili H.(1182-1196)* Ankara Milli Kütüphane.
- ABU'L, Farac, *Gregory ,Abu'l,Farac Tarihi*,(Neşr:Ö.Rıza Doğrul), Ankara 1945.
- AKDAĞ, Mustafa, *Türkiye'nin İktisadi Ve İçtimai Tarihi*, İstanbul 1995.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Şer'iyye Sicilleri Mahiyeti Ve Toplu Katalogu Seçme Hükümleri, Türkiye Yayınları*, İstanbul 1988.
- ALTINÖZ, İsmail, "Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri", *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, Gaziantep 2000.s.113*.
- BARKAN, Ö.Lütfi, "Türkiye'de Din , Devlet İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi", *Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Semineri*, Ankara 1995.s.55.
- BAYINDIR, Abdulaziz, *İslam Muhakeme Hukuku, Beta Yay.* İstanbul 1986.
- BAYRAKTAR, Hilmi, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Antep'in İdari Yapısı Ve İktisadi Durumu", *Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, Gaziantep 2000.s.84-86*.
- BİLMEN, Ö.Nasuhi, *Hukuk –ı İslamiye Ve Islahat – ı Fıkhiyye Kamusu*, İstanbul 1970.
- CEYHAN, Erdal, *Gaziantep Tarihi, TTK, Gaziantep 1999.*
- CİN, Halil, *Mukayeseli İslam, Türk İslam Hukuk Tarihi III, TTK, İstanbul 1990*.
- ÇAM, Nusret, *Gaziantep*, İstanbul 1990.
- DARKOT, Besim, "Ayıntab" *İslam Ansiklopedisi IV*, M.E. Basımevi, İstanbul 1961 .s.65.
- DOĞAN, Mehmet- Can Kaya, *Gaziantep, Bilgi Yay*, Gaziantep 1987.
- EBU'L ULA MARDİN, "kadı maddesi" *İslam ansiklopedisi, VI, İstanbul 1961, s. 42*
- EVLİYA ÇELEBİ, *Seyahatname I-II, İkdam Matbaası*, İstanbul 1931.
- GÖĞÜŞ, M.Oğuz, *İlk İnsanlardan Bugüne Çeşitli Yönleriyle Gaziantep, Simge Yay.* Gaziantep 1997
- GÜZELBEY, C.Cahit, *Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicilleri*, Gaziantep 1966.
- *Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler*, Gaziantep 1970
- "Gaziantep'de Türk Topluluklarının Adını Taşıyan Yerler",

Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri, TTK, Ankara 1984.s.117-118.

GÜZELHAN, Mustafa, *Ayıntap Tarihinden Notlar*, Kare Yay, Gaziantep 1959

İŞILTAN, Fikret, *Urfa Bölgesi Tarihi*, Bilge Yay, İstanbul 1960.

KARAMAN, Hayrettin, *Mukayeseli İslam Hukuku*, İstanbul 1950

.....”Akit Maddesi” *T.D.V.İslam Ansiklopedisi*” İstanbul 1989.s.147-284

KINAL, Firuzan, *Eski Anadolu Tarihi*, Ankara 1962.

MÜKRİMİN, H. Yinanç, “Dulkadirliiler” *İslam Ansiklopedisi, T.D.V*, İstanbul 1961.s.654-656

ÖZCAN, Ruhi, *İslam Hukukunda Hısımlık Nafakası*, İzmir 1996.

ÖZDEĞER, Hüseyin, ”Gaziantep”, *T.D.V.İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 1989.s.446-449

.....*16. Asırda Ayıntap Livası*, İstanbul 1988 s.115

.....”Antep’te Pazar Ekonomisi”, *T.D.V.İslam Ansiklopedisi*, İstanbul 1982 s.115-116

ÖZKARCI, Mehmet, *Gaziantep İl Merkezinde Bulunan Hanlar*, Erzurum 1987.

PAKALIN, M. Zeki, “Mürasele Maddesi” *Osmanlı Tarihi Deyimler Ve Terimler*.s.442-443

Sözlüğü, M.E.B. Yay, İstanbul 1983.

SAMİ, Şemsettin, *Kamus – ı Türki, İkdam Matbaası*, İstanbul 1989.

SEVGİN, Nazmi, *Anadolu Kaleleri*, Ankara 1959.

SEVİNÇ, Nejdet, *Gaziantep’de Yer Adları Ve Türk Boyları, Türk Aşiretleri*,

..... *Türk Oymakları, Tarih Yayınları*, İstanbul 1983.

TURAN, Osman, *Selcuklular Zamanında Türkiye İstanbul* 1971.

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı, *Şer’i Mahkeme Sicilleri*, TTK Yay, Ankara 1935.

YEDİYILDIZ, Bahaettin, ” Vakıf İslıhatları Lugatçesi” , *Vakıflar Dergisi, M.E.B. Yay*, Ankara 2003.s.59

YENER, Ş. Sabri, *Gaziantep Yazıtları*, Gaziantep 1958

YETKİN, Hulusi – Mehmet Solmaz , *Gaziantep Çevre İncelemesi, Gaziantep Yayınevi*, Gaziantep 1969.